

ÅRSRAPPORT

2020

PETROLEUMSTILSYNET

INNHOLDSFORTEGNELSE

Del I. Leders beretning

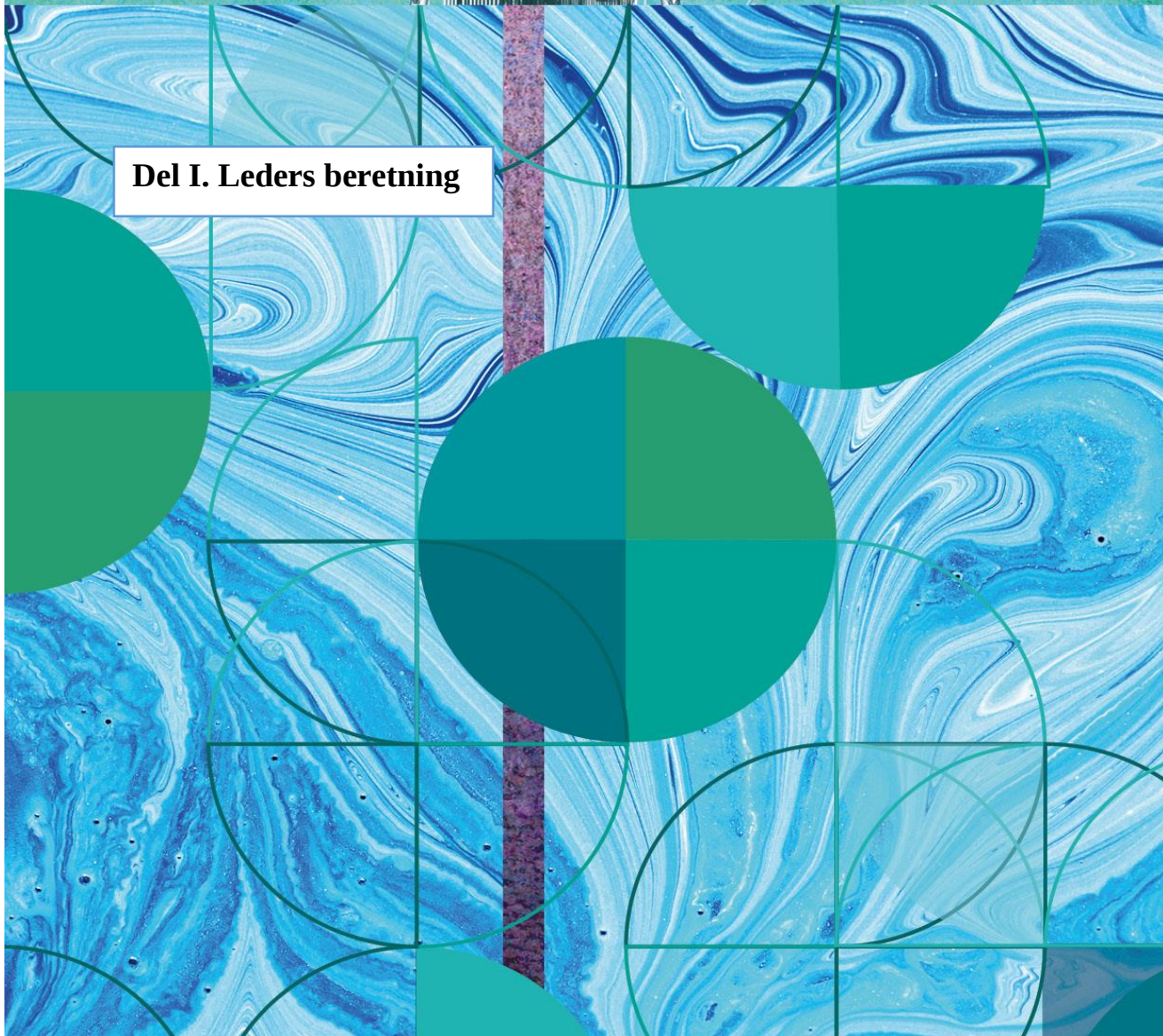
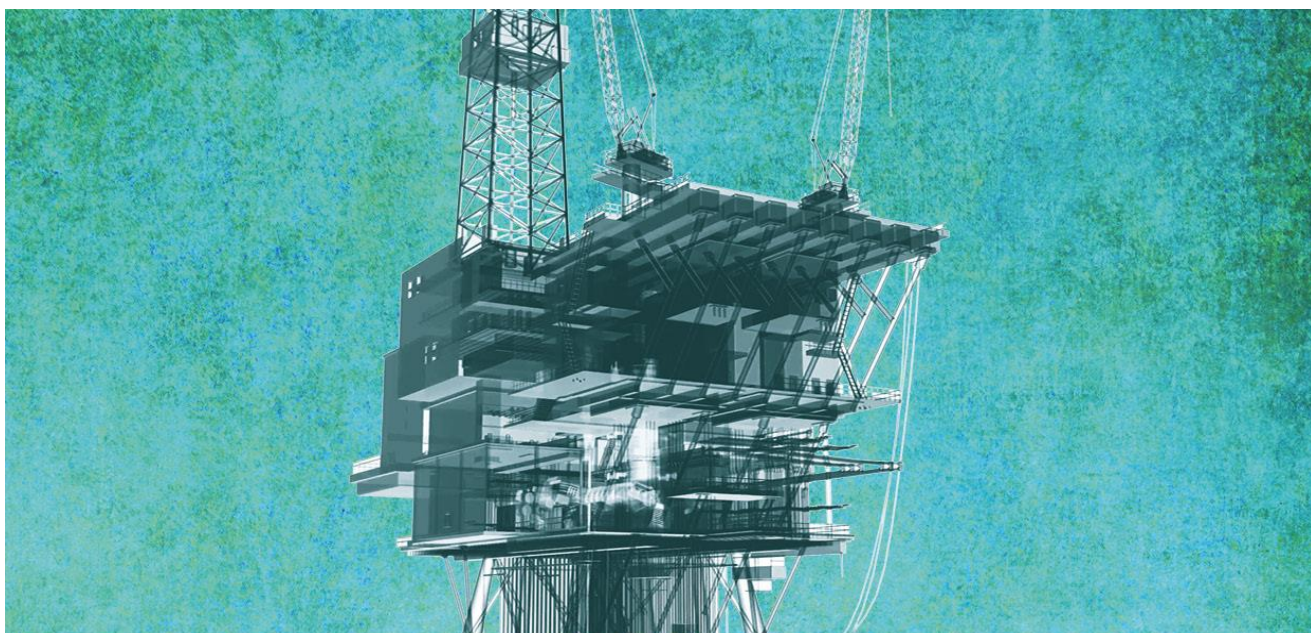
Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Del III. Årets aktiviteter og resultater

Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

Del V. Vurdering av framtidsutsikter

Del VI. Årsregnskap

Del I. Leders beretning

Del I. LEDERS BERETNING

2020 - annerledesåret

2019 var et år preget av optimisme og et høyt aktivitetsnivå i petroleumsvirksomheten. Dette ble på alle måter utfordret da koronapandemien rammet oss både nasjonalt og globalt i 2020. Selskapene i petroleumsvirksomheten innførte strenge retningslinjer for smittevern, og flere selskap responderte med redusert bemanning, midlertidig utvidete oppholdsperioder og utsettelse av større revisjonsstanser. Kostnaden for enkeltpersoner har vært høy, særlig for dem som har tilbragt store deler av året i karantene. Oljeprisen sank drastisk, gassprisene var lave, og det ble skjøvet på investeringer og vedlikehold. Dette medførte bekymringer for økonomien, særlig for

leverandørindustrien i Norge. Norske myndigheter svarte med å innføre kutt i norsk oljeproduksjon for å imøtekomme synkende etterspørsel og for å stabilisere oljemarkedet. I tillegg ble det vedtatt midlertidige endringer i petroleumsskatteloven. Tiltakspakken skulle bidra til å sikre investeringer i planlagte og lønnsomme prosjekter, og til å redusere negative konsekvenser for leverandørindustrien.

Også tilsynsmyndighetene måtte tilpasse seg endrede omgivelser. Digitale plattformer og verktøy ble raskt tatt i bruk. Vi gjorde nye risikovurderinger og reviderte vår virksomhetsplan. Vi måtte avlyse og utsette aktiviteter, men vi har likevel hatt et høyt aktivitetsnivå og mye har blitt gjennomført på en annen måte. Intervjuer og møter ble avholdt på Teams. Mest krevende var å finne alternativer til den fysiske befaringen på innretninger og anlegg. I de tilfellene der også dette måtte gjøres digitalt, har mye

vært løst med video. Selskapene har filmet områdene vi har bedt om, og vi har sett på filmene som erstatning for fysisk befaring. Alt i alt har vi funnet gode digitale løsninger sammen med selskapene og partene. Tilbakemeldinger fra selskapene i brukerundersøkelsen om vår oppfølging under pandemien er positive – både at vi har brukt digital kommunikasjon på en god måte, og at vi har funnet gode alternative arbeidsmetoder. Dette har krevd innsats både fra oss og selskapene.

For å få informasjon om tilstanden innen storulykke og arbeidsmiljø i næringen i starten av pandemien, etablerte vi nye kontaktpunkt. Vi har fått skriftlige tilbakemeldinger om status for innretninger og anlegg, og vi har hatt møter med partene og ledelsen i selskapene hvor «konsekvenser av pandemien» har stått på dagsorden. Tema vi har hatt økt oppmerksomhet på er konsekvensene av utsatt vedlikehold, konsekvenser av strenge smittevern- og karanteregler for psykososialt arbeidsmiljø, og begrensninger i trening og øvelser på grunn av avstandsregler.

Sikkerhetsnivå

RNNP er en viktig kilde til omforent forståelse av tilstanden på arbeidet med storulykke og arbeidsmiljø i næringen. I tillegg er informasjon, kunnskap og erfaringer som vi innhenter i forbindelse med tilsyn og gransking, og i møter og dialog med partene, sentralt for å komme frem til et bilde av hvordan næringen styrer forhold som påvirker risiko. Resultater fra RNNP viser at sikkerhetsnivået fremdeles er høyt, og at nivået over tid viser en positiv utvikling. Tall for sokkelen viser en nedgang i antall hendelser med storulykkespotensial fra 2019 til 2020, men totalindikatoren for storulykke viser en liten, ikke signifikant, oppgang fra 2019 til 2020. Hovedsakelig henger dette sammen med en merkbar økning innen konstruksjonshendelser. For landanleggene er det rapportert om sytten tilløpshendelser med iboende storulykkespotensial i 2020 mot åtte i 2019. Her er det en bekymringsfull økning i uantente hydrokarbonlekkasjer og to alvorlige branner.

Resultater fra RNNP innen vedlikeholdsstyring viser også at omfanget av utført vedlikehold synker fra 2019 til 2020, og at det er mye vedlikehold som ikke er gjort i henhold til planer – både på sokkelen og landanleggene. Vi vet at mangelfullt og manglende vedlikehold etter en tid kan være en medvirkende årsak til hendelser og storulykker.

Samlet sett har vi fremdeles et høyt sikkerhetsnivå i den norske petroleumsvirksomheten. Utviklingen gir likevel grunn til uro. Det er vesentlig at selskapene tar grep, viser at de forstår risiko, og at de håndterer dette på en god måte for å forebygge uønskede hendelser.

Det var i 2020 også en økning i antall varslede hendelser til Ptil, og vi satte i gang 13 granskinger, noe som er et rekordhøyt antall. Det var to alvorlige branner på landanleggene Melkøya og Tjeldbergodden. Disse medførte ikke personskader, men store materielle tap. Fire av hendelsene vi gransker medførte personskader, hvorav to alvorlige.

Prioriterte områder - hvordan bidrar Ptil?

Målet med vår innsats er å bidra til å redusere risiko for storulykker, og til at virksomhetene arbeider bedre med forebyggende arbeidsmiljø og forsvarlige arbeidsforhold i petroleumsvirksomheten. Vi har de siste årene fått utvidet vårt myndighetsområde til å omfatte transport og lagring av CO₂ og fornybar energiproduksjon til havs.

Vi har de siste årene videreutviklet vår strategi for bruk av virkemidler og reaksjonsmidler for å oppnå våre mål. Vi begynner nå å se resultatene av dette utviklingsarbeidet – både internt og i næringen. Våre brukerundersøkelser viser blant annet, at bruk av virkemidler og reaksjonsmidler bidrar til konkrete tiltak og forbedringer i selskapene, og at det uttrykkes høy grad av tillit til Ptil.

I 2020 har vi fulgt opp prioriterte områder innenfor storulykkesrisiko som brønnkontrollhendelser, hydrokarbonlekkasjer, konstruksjonshendelser, sikring og IKT- sikkerhet. For eksempel har vi undersøkt hva som er de mest dominerende årsakene til brønnkontrollhendelser, hvordan forebygge bedre, status for brønnvedlikehold, og plugging og forlating av brønner. Ny teknologi, automatisering og autonomi i boring har også vært fulgt opp i tilsyn og i kunnskapsprosjekter.

Vi har i en årrekke vært pådriver for å bedre selskapenes forebyggende arbeid med å redusere risiko blant annet for HC-lekkasjer og løftehendelser. Resultater fra en undersøkelse om effekter av Ptils innsats på disse områdene viser at våre aktiviteter har vært en medvirkende faktor til forbedring – både i selskapene og på bransjenivå. Respondentene oppgir at virkemidler og reaksjonsmidler knyttet til gransking, tilsyn og regelverksutvikling har hatt størst effekt.

Ny teknologi og digitalisering har stor oppmerksomhet i næringen, og utviklingen går i retning av mer fjernstyring, autonome og helautomatiserte løsninger; en utvikling som gir flere integrerte systemer og komplekse avhengigheter. Både Ptil og næringen gjør et betydelig arbeid for å forebygge og redusere risiko knyttet til denne utviklingen. I 2020 har vi fulgt opp IKT- sikkerhet og digitalisering i tilsyn, kunnskapsprosjekter og i regelverksaksen.

Klimahensyn er et sentralt premiss for oljepolitikken, og en viktig driver for omstilling er fornybar energi. En samlet norsk olje- og gassindustri har satt seg ambisiøse klimamål, og det er store forventninger om teknologiutvikling og omlegging av produksjon. Ptil følger opp at utviklingen innenfor disse områdene skjer i henhold til sikkerhetsmessig forsvarlige rammer. I tilsyn har vi sett på hvordan ledelsen tar beslutninger som sikrer robuste løsninger, at selskapene har god risikostyring og egenoppfølging, og at nye løsninger bidrar til kontinuerlig forbedring og redusert arbeidsmiljø- og storulykkesrisiko.

På arbeidsmiljøområdet at vi styrket våre tilsyn med selskapenes systemer og praksis for oppfølging av arbeidsmiljørisiko. Det overordnede bildet er at selskapene har et høyt nivå for styring av arbeidsmiljørisiko og jobber systematisk med forebygging. Samtidig avdekker vi regelverksbrudd, og det samlede bildet indikerer betydelige ulikheter mellom selskap og segment. Vi samarbeider også med Arbeidstilsynet om kompetanseheving og utvikling av tilsynspraksis knyttet til om virksomhetene overholder arbeidsmiljølovens vilkår for innleid arbeidskraft og krav om likebehandling.

Medvirkning og partsamarbeid

Dialog og partssamarbeid utgjør sentrale bærebjelker i vårt reguleringsregime. Det har vært viktig å opprettholde og videreutvikle dette samarbeidet særlig i en periode med pandemi. Arbeidstaker-medvirkning og partssamarbeid blir fulgt opp i tilsyn, i statusmøter med selskapene, i Sikkerhetsforum og Regelverksforum, og i faste møter med fagforeninger og forum for koordinerende hovedverneombud.

Ptils hovedtema i 2020

Vårt hovedtema for 2020 «Aldri en ny storulykke» var koblet til 40-årsmarkeringen av Alexander Kielland ulykken. Ulykken endret bransjen, petroleumsregimet og sikkerhetsarbeidet. Selv om mye er endret og forbedret siden 1980, kreves det fortsatt målrettet og kontinuerlig innsats for å forebygge nye storulykker. Budskapet fra hovedtema 2020 vil alltid være gyldig i vår virksomhet. Vi må aldri glemme, og alle må ta tak for å unngå en ny storulykke.

Jeg er stolt av alt det vi har fått gjort i 2020 – i et år der mange av de ansatte i Ptil og i næringen store deler av året har måttet jobbe fra hjemmekontor, og hvor en stor del av arbeidet er gjennomført med digitale løsninger. Til tross for at dette har vært et krevende år, vil jeg fremheve at det har vært utvist stor grad av fleksibilitet og handlekraft – både fra alle ansatte i Ptil, fra selskapene og partene i næringen. Vi har gjort oss mange nye erfaringer, og vi tar med oss viktig læring i vårt videre arbeid!

Anne Myhrvold
Direktør Petroleumstilsynet

**Del II. Introduksjon til
virksomheten & hovedtall**

DEL II. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

Virksomheten, samfunnsoppdrag og mål

Virksomheten

Ptil er et faglig uavhengig tilsyns- og forvaltningsorgan underlagt Arbeids- og sosialdepartementet (ASD). Tilsynet ble opprettet ved kronprinsregentens resolusjon 19. desember 2003.

Ptil har myndighetsansvar for sikkerhet, arbeidsmiljø, beredskap og sikring i petroleumsvirksomheten på sokkelen og åtte landanlegg. I tillegg fører Ptil tilsyn med aktørens styringssystemer og forebyggende arbeid mot bevisste anslag og hendelser og tilstander som kan føre til akutt forurensning. Ptils oppfølging av virksomhetenes ansvar etter HMS-regelverket gjelder for alle næringsområder underlagt etatens ansvar, herunder transport og lagring av CO₂ og fornybar energiproduksjon til havs.¹

Tilsyn omfatter alle aktiviteter som gir Ptil et grunnlag for å vurdere om, og følge opp at selskapene driver virksomheten sin i tråd med gitte rammebetingelser. Den mest synlige delen av tilsynet er når Ptil gjennomfører revisjoner på innretninger, landanlegg eller byggeplasser. Tilsyn omfatter mer enn dette, som oppfølging av næringens etterlevelse av regelverket i alle faser av virksomheten, behandling av søknader og samtykker, datainnsamling om ulykker og hendelser, granskinger og behandling av enkeltsaker, samt oppfølging og bruk av reaksjonsmidler.

I tillegg gjennomfører Ptil årlig en rekke aktiviteter rettet mot felles utfordringer i næringen. Formålet er først og fremst å skaffe et godt kunnskapsgrunnlag og et oppdatert risikobilde av sikkerhets- og arbeidsmiljøutfordringene i næringen, formidle ny kunnskap og å forberede tilsyn innenfor utvalgte områder.

I Ptils direktoratsfunksjoner inngår å utvikle, forvalte og formidle kunnskap om vårt fagfelt og det regelverket vi forvalter. I tillegg inngår det å være kompetanseorgan overfor sektoren, departementet, andre myndigheter og for allmennheten. Dette krever utviklingsarbeid internt og aktiv ledelse av eller deltakelse i trepartssamarbeid knyttet til regelverksutvikling, standardisering og annen faglig utvikling. Grunnlaget for å nå våre mål bygges og utvikles på grunnlag av dette. Direktoratets- og

¹ Ptil ble fra 17. august 2020 delegert forvaltningsansvaret for lov 4. Juni 2010 nr. 21 om fornybar energiproduksjon til havs (havenergilova) § 5-1.

tilsynsoppgavene samvirker og bidrar til måloppnåelse. Direktoratetsfunksjonene kan også alene bidra og være det mest effektive og foretrukne virkemiddelet til måloppnåelse. Vi har de siste årene sett en økning i omfanget av direktoratsoppgavene. Dette gjelder spesielt faglig rådgivning til departementet, vår rolle som kompetanseorgan overfor sektoren og som forvalter av regelverk.

Ptil er koordinerende etat for regelverksutvikling og tilsyn med storulykke og arbeidsmiljø i norsk petroleumsvirksomhet. Koordineringsordningen til havs omfatter Miljødirektoratet, Statens helsetilsyn og Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet, og det er opprettet samarbeidsavtaler mellom etatene. Koordinerings-ordningen for landanleggene omfatter i tillegg Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Kystverket og Næringslivets sikkerhetsorganisasjon, også her er det opprettet samarbeidsavtaler. Formålet med koordineringen er å bidra til en mest mulig effektiv og samlet oppfølging av storulykke og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten til havs og på landanlegg.

Ptil kan i planlegging og gjennomføring av tilsynet bruke sakkyndig bistand fra andre offentlige etater som har særskilt kompetanse på aktuelle områder. Ordningen er basert på samarbeidsavtaler med følgende etater:

- Arbeidstilsynet,
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB),
- Luftfartstilsynet,
- Meteorologisk institutt,
- Arbeids- og velferdsetaten (NAV),
- Sjøfartsdirektoratet (Sdir),
- Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI).

Samfunnsoppdrag

Ptil skal legge premisser for og følge opp at aktørene holder et høyt nivå med hensyn til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø og sikring. Ptil skal, på et faglig og selvstendig grunnlag, følge opp at aktørene i petroleumsvirksomheten ivaretar sitt ansvar etter petroleumslovgivningen, arbeidsmiljølovgivningen og øvrig relevant regelverk som er tillagt Ptils myndighet. Samfunnsoppdraget konkretiseres blant annet i Prop. 1 S (2019-2020), i tildelingsbrevet 2020, i vår instruks fra 2018 og i våre strategier for 2020.

Mål

I Prop. 1 S (2019-2020) gjelder følgende overordnede mål for arbeids- og velferdspolitikken:

- Et omstillingsdyktig arbeidsliv med høy sysselsetting
- Økonomisk og sosial sikkerhet
- Et sikkert og seriøst arbeidsliv

Ptils innsats i 2020 skal bidra til følgende delmål i Prop. 1 S. (2019-2020):

- Redusert risiko for storulykke i petroleumssektoren og
- Bedre forebyggende arbeid i virksomhetene

I tildelingsbrevet for 2020 er målene konkretisert med tilhørende prioriteringer:

3.1 Risikoen for storulykke i petroleumssektoren skal reduseres

- Brønnkontrollhendelser
- Hydrokarbonlekkasjer
- Konstruksjonshendelser
- IKT- sikkerhet i industrielle systemer
- Sikring mot bevisste anslag

3.2 Virksomhetene skal arbeide bedre med forebyggende arbeidsmiljø, helse og sikkerhet og sørge for forsvarlig arbeidsforhold

- Virksomhetenes systematisk forebyggende arbeid for å redusere arbeidsmiljørisiko relatert til fysisk/ kjemisk eksponering, organisatorisk og psykososialt arbeidsmiljø og ergonomi.
- Virksomhetenes forebygging av akutte personskader relatert til kran- og løfteoperasjoner, fallende gjenstander og håndtering av utstyr

Andre områder som skal rapporteres på i 3.2:

IA- satsing, bransjeprogram og innsats knyttet til varsling.

3.3 Andre prioriterte oppgaver

- Kunnskapsutvikling
- Regelverksutvikling
- Partssamarbeid
- IKT- sikkerhet og digitalisering

3.4 Styringsinformasjon for målene angitt under 3.1 og 3.2

Ptil skal benytte styringsinformasjon som viser og sannsynliggjør effekter av etatens arbeid, samt rapportere på relevante forklaringsvariabler for å gi et helhetlig bilde av hvordan vi jobber for å oppnå forbedringer i virksomheten. Dette utviklingsarbeidet vil redegjøres mer inngående for i del III: Årets aktiviteter og resultater.

Organisering og ledelse

Ptil er organisert på følgende måte:

▪ Hovedledelse

Anne Myhrvold er direktør og i tillegg består hovedledelsen av seks områdedirektører.

▪ Tilsyn

Seks tilsynslag følger opp hver sin gruppe av aktører i virksomheten. Hvert lag har en tilsynsleder som har produktansvar og formell vedtaksmyndighet. Kontaktpersoner i hvert lag fungerer som faste kontaktpunkter for aktørene.

▪ Fag

Ptils kompetanse er inndelt i seks fagområder, hvert med en fagleder som har personalansvar, og ansvar for fag – og kompetanseutvikling. Fagområdene er:

- bore- og brønnteknologi
- prosessintegritet
- konstruksjonssikkerhet
- logistikk og beredskap
- arbeidsmiljø
- HMS-styring

▪ Juss og rammevilkår

Enheten har ansvar for styringsdialogen med departementet, utredninger, regelverksutvikling, deltakelse i standardiseringsarbeid, og avtaler med andre myndigheter. Enheten bidrar også med juridisk arbeid i forbindelse med regelverk, tilsynsrapporter og andre produkter.

▪ Kommunikasjon og samfunnskontakt

Enheten har blant annet ansvar for mediekontakt, drift av nettsidene og publikasjoner på papir og nett.

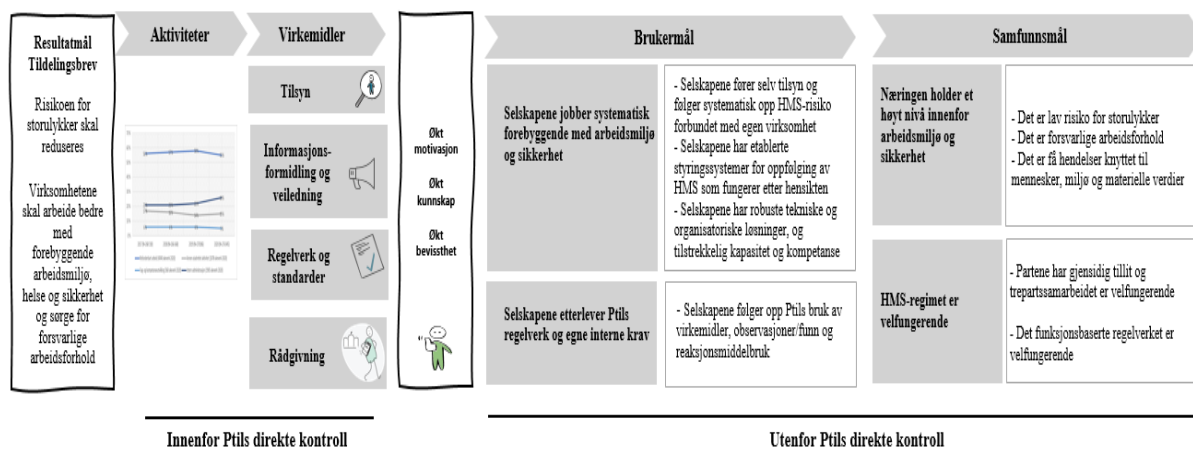
▪ Drift og utvikling

Enheten er ansvarlig for intern drift og utvikling og består av sentrale støttefunksjoner innen økonomi, personalforvaltning, informasjonsforvaltning, intern sikring og systemutvikling.

Mål og resultatstyring

Resultater og effekter av vår oppfølging vurderes kontinuerlig. Slike vurderinger er viktig for videre planlegging, prioritering, og for en tilpasset bruk av virkemidler og reaksjonsmidler. Dette skal bidra

til måloppnåelse og effekter av vår innsats. Resultatkjeden fra Direktorat for økonomistyring (DFØ) brukes som utgangspunkt for hvordan Ptil gjennom ulike aktiviteter omformer innsatsfaktorer til produkter og tjenester rettet mot ulike mål i petroleumsnæringen og samfunnet, se figuren nedenfor.

Figur 1 Mål og resultatstyring i Ptil

Våre aktiviteter og virkemidler er delt inn i Tilsyn, Informasjonsformidling og veiledning, Regelverksarbeid og Rådgivning. Virkemidler vil være innrettet mot å nå ulike effektmål som å øke selskapenes motivasjon, gi økt kunnskap og økt bevissthet. Valg av virkemiddel og reaksjonsmidler vurderes opp mot hva som ønskes oppnådd, og hvilken effekt det skal gi.

Tilsynsaktiviteter er rettet mot alle aktører og i alle faser. Tilsyn omfatter ulike typer oppfølging som gir Ptil grunnlag for å vurdere om selskapene driver virksomheten sin forsvarlig og i tråd med regelverket. Under tilsyn inngår ulike underkategorier som representerer ulike former for påvirkning: Revisjoner, granskinger, samsvarsuttalelser, samtykker, tilsynskampanjer/møteserier og annen type forberedelser og oppfølging i tilsyn. Samsvarsuttalelser for flyttbare innretninger uttrykker myndighetenes tillit til at petroleumsvirksomhet kan gjennomføres med innretningen innenfor regelverkets rammer. Samtykker inngår som sentrale milepæler for ulike typer operasjoner i petroleumsvirksomheten og vil kunne gis med bestemte vilkår.

Hovedformålet med aktiviteter under informasjonsformidling og veiledning er å bidra til høy kvalitet på kunnskap om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsnæringen. I dette inngår kunnskapsprosjekter, utarbeidelse av faglige rapporter og publikasjoner, følge med på og bidra i viktige FoU-prosjekter, ekstern kommunikasjon og formidling, arrangere seminarer og konferanser, og publikasjoner på våre nettsider.

Innen regelverk og standardisering inngår aktiviteter rettet mot å lage nytt regelverk og å videreutvikle gjeldende. Vi deltar også i standardiseringsarbeid, høringer, fortolkningsarbeid, behandling av unntak og klagesaker. Regelverket med henvisning til standarder påvirker næringen direkte og skal etterleves av selskapene og innarbeides i styring av egen virksomhet.

Under Rådgivning inngår aktiviteter og oppgaver rettet mot departementet og eventuelle andre myndigheter, og er en sentral del av vår rolle som direktorat. Dette handler om utarbeidelse av produkter, og informasjon som deles i styringsdialogen, utredninger, stortingsmeldinger og faglig rådgivning i forbindelse med konsesjonssystemet og arbeid med PUD og PAD.

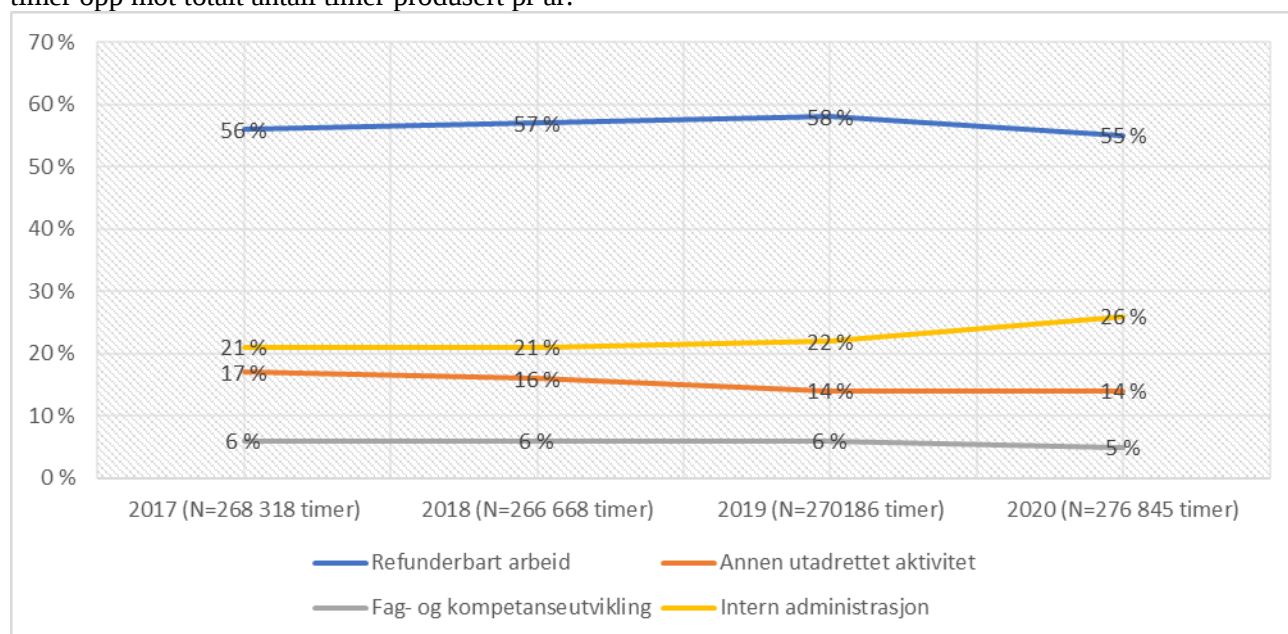
Ressursbruk etter hovedområde

Ved utgangen av 2020 hadde Ptil 183 ansatte (178 avtalte årsverk). Av de ansatte er 48 prosent kvinner og 52 prosent menn.

Ptil har etablerte systemer for intern ressursstyring. Alle medarbeidere registrerer sin ressursbruk for fastsatte oppgavekategorier på timebasis. Systemet er tilpasset etatens samlede oppgaveportefølje, og statlige ordninger for avspasering og fleksitid. På denne måten får vi oversikt over samlet timebruk for ulike hovedområder. Dette gir oss informasjon om ressursstyringen vår er effektiv og i henhold til våre prioriteringer. Vår ressursbruk i 2020 er fordelt på hovedområdene:

- refunderbare oppgaver,
- annen utadrettet aktivitet,
- fag- og kompetanseutvikling og
- intern administrasjon.

Figuren nedenfor viser ressursbruk fordelt på hovedområdene i perioden 2017 – 2020 angitt i andel timer opp mot totalt antall timer produsert pr år.

Figur 2 Ressursbruk etter hovedområder 2017 - 2020

Refunderbart arbeid

I denne kategorien inngår planlegging og gjennomføring av Ptils refunderbare oppgaver etter refusjonsforskriften samt bistandsoppgaver under Norad/ olje for utvikling. Refunderbart arbeid har en samlet ressursbruk på 55 prosent (4 040 ukeverk) i 2020 som er en svak nedgang fra 2019. I dette inngår ca 1,4 prosent rettet mot bistandsoppgaver under Norad.

Annen utadrettet aktivitet

I kategorien inngår direktoratsoppgaver og informasjonsformidling. Direktoratsoppgaver består i hovedsak av oppgaver knyttet til regelverksutvikling og -fortolkning, deltakelse i standardiseringsarbeid og rådgiving til departementet, samt samarbeid med nasjonale og internasjonale myndigheter. Kategorien omfatter også behandling av politisaker, klagesaker, høringer og innsynsbejæringer. I 2020 utgjorde dette aktivitetsområdet 14 prosent (1 078 ukeverk) av den samlede ressursbruken i Ptil.

Fag- og kompetanseutvikling

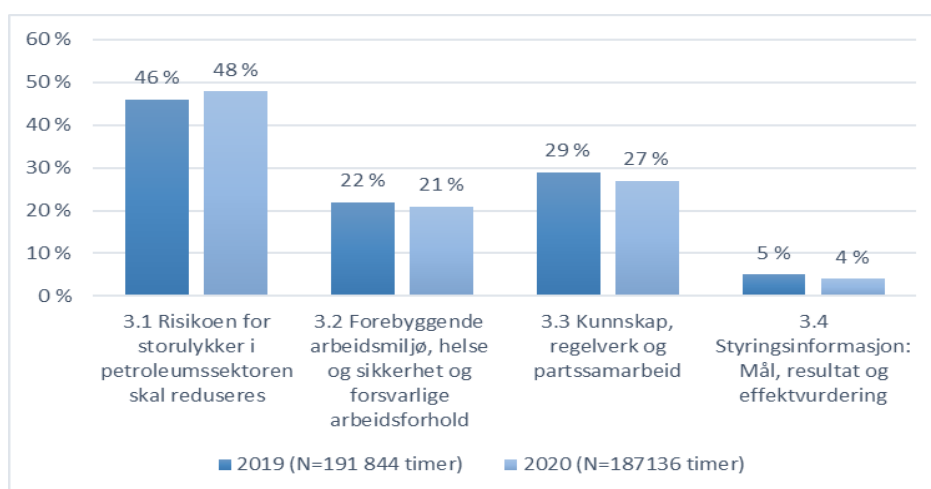
Kategorien omfatter individuell faglig utvikling og deltakelse i forskning og utviklingsprosjekt (FoU). I dette inngår aktiviteter som kompetanseheving og lederutvikling, og deltakelse på seminar/webinar. Samlet ressursbruk var 5 prosent i 2020 (360 ukeverk), som er en svak nedgang fra 2019.

Administrasjon

Kategorien omfatter oppgaver knyttet til styring og ledelse (som ikke omfattes av refusjonsforskriften). Oppgavene gjelder strategiarbeid, planlegging, leder-, fag- og lag-møter, organisasjonsutvikling, partssamarbeid og arbeidstakermedvirkning i Ptil og administrative støtteaktiviteter. I denne kategorien inngår også saksbehandling av kontrakter/anskaffelser, personal, økonomi, informasjonsforvaltning, samt fornying og forbedring av arbeidsprosesser og samhandling internt og eksternt, som for eksempel digitaliseringsprogrammet. Samlet ressursbruk i 2020 var 26 prosent (1 905 ukeverk), som viser en liten oppgang fra 2019. En stor del av økningen i denne kategorien kan forklares med administrativ aktivitet av ulik karakter på grunn av koronapandemien.

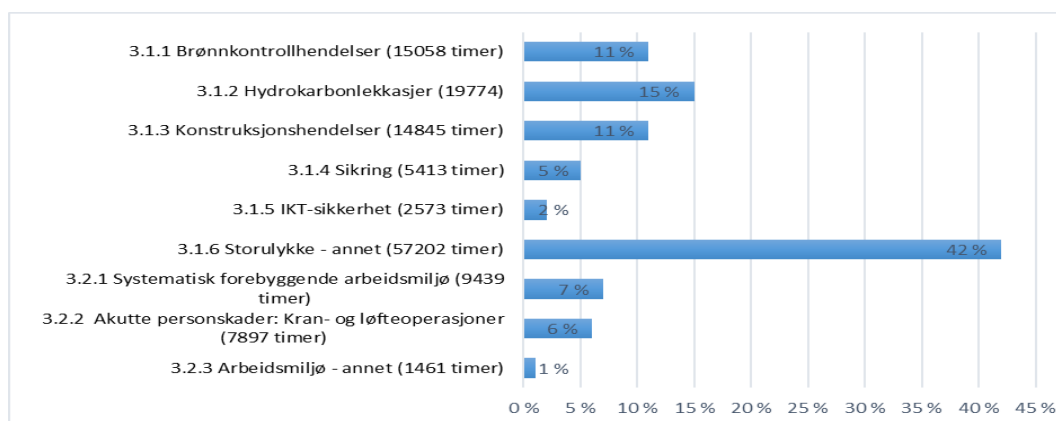
Ressursbruk etter mål og prioriteringer i 2019 og 2020

Figuren nedenfor viser fordeling av ressursbruk i prosent mot totalt antall produserte timer pr år, for 2019 og 2020 på våre mål. Som det fremgår av figuren er det små variasjoner fra 2019 til 2020 for de angitte målene.

Figur 3 Ressursbruk etter mål 2019 – 2020

Figuren nedenfor viser ressursbruk for våre mål og prioriteringer i 2020. I tellingen inngår kun vår innsats (andel timer) på fakturerbare gebyr- og sektoroppgaver, og ikke vår samlede ressursbruk og kostnader innenfor hver prioritering. For eksempel vil ikke innsats fra eksterne konsulenter bli reflektert i dette bildet. Ptil vil i 2021 videreutvikle sitt system for ressursbruk og innarbeide økonomidata som vil reflektert den reelle innsatsen bedre. Arbeidet med å justere vår inndeling av ressursbruk i hoved og underaktiviteter pågår, derfor vil noen figurer i årsrapport 2020 være basert på den tidligere måten å dele inn på, mens andre figurer vil være basert på ny inndeling. Det vil ikke være helt overensstemmelse mellom grupper av aktiviteter, men det vil framgå av figurene hva som utgjør tallgrunlaget.

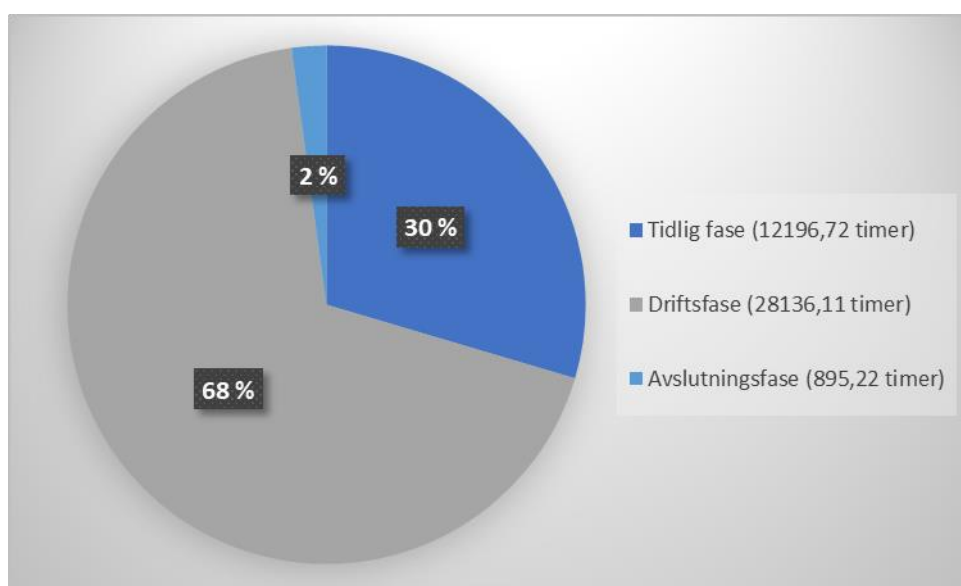

Figur 4 Ressursbruk etter prioritering (N=134 763 timer)

Omtrent 80 prosent av våre aktiviteter er knyttet til innsats for å redusere storulykkesrisiko, mens de resterende 20 prosent av våre aktiviteter er rettet mot forebyggende arbeidsmiljø. 42 prosent av vår innsats er innenfor kategorien «Storulykke - annet» (3.1.6) hvor det inngår oppgaver som vi må prioritere, men som ikke passer inn under de definerte prioriteringene. Eksempler på slike aktiviteter kan være granskinger, storulykketilsyn på landanlegg, tilsyn med beredskap, vedlikeholdsstyring, oppfølging av fartøy, nye løsninger og ny teknologi, og enkelte kunnskapsprosjekter. Tilsvarende gjelder for «Arbeidsmiljø - annet» (3.2.3).

Ressursbruk etter faser i et felts levetid

Figuren nedenfor viser hvordan vår ressursbruk er fordelt etter ulike faser i et felts levetid: *Tidligfase*, *driftsfase* og *avslutningsfase*. I denne figuren inngår fakturerbare oppgaver i tilsyn, samsvarsuttalelser, arbeid med PUD/PAD, avslutningsplaner, aktørvurderinger og sektoroppgaver hvor vi har en samlet oppfølging av prosjekter i tidlig fase.² Hovedinnsatsen er fordelt på oppgaver i driftsfase med 68 prosent av timene. De resterende er fordelt med 30 prosent i tidlig fase og 2 prosent i avslutningsfase.

Figur 5 Ressursbruk fordelt på faser i 2020

Tabellen nedenfor gir en oversikt over arbeidet med PUD/PAD planer (nye og endrede) og avslutningsplaner i 2020.

Nye PUD/PAD	Endret PUD/PAD	Avslutningsplaner
Northern Lights: Transport og lagring av CO ² (Equinor)	Ringhorne og Balder (Vår Energi)	Heimdal (Equinor)
Breidablikk (Equinor)	Sleipner elektrifisering (Equinor)	Gaupe (Shell)
HOD 2 (AkerBP)	Edvard Grieg elektrifisering (Lundin)	Brynhild (Lundin)
	Edvard Grieg om tilknytning av evt nye felt (Lundin)	Knarr (Shell)
	Gina Krog elektrifisering (Equinor)	Veslefrikk (Equinor)

² Samtykker er foreløpig ikke kategorisert etter fase, men inngår til vurdering i vårt videreutviklingsarbeid for analyser av ressursbruk.

Utvalgte hovedtall

Tabellen nedenfor viser en oversikt over utvalgte hovedtall i perioden 2017-2020, med noen generelle kommentarer knyttet til tallene og deres utvikling.

Hovedtall	2017	2018	2019	2020
Revisjoner	189	198	238	159
Varsel om pålegg	11	15	14	12
Pålegg	9	14	14	10
Tvangsmulkt, politianmeldelser og stansinger	1	0	0	0
Granskinger	5	5	9	13
Offshoredøgn	484	663	673	301
Gitte samtykker	84	107	107	93
Søknader om samsvarsuttalelser (SUT)	4	0	6	3
Behandlede planer for utbygging og drift (PUD) og planer for anlegg og drift (PAD) (nye og endrede)	4	10	6	8
Politisaker	10	3	4	6
Klagesaker	19	10	1	5
Høringer	82	98	60	85
Innsynsbegjæringer (antall innsynskrav i antall journalposter)	1083/7217	637/2307	871/7982	738 /4464

Tabell 1 Hovedtall 2017 – 2020

- **Revisjoner/verifikasjoner:** Antall revisjoner har blitt redusert fra 2019 til 2020 fra 238 til 159. For 2020 hadde vi opprinnelig planlagt 202 revisjoner. Da pandemien brøt ut, brukte vi noe tid på å justere planen, samtidig som stengte skoler og barnehager påvirket hverdagen til også våre ansatte. De fleste revisjoner ble helt eller delvis digitale, selv om vi fra høsten 2020 igjen gjennomførte fysiske verifikasjoner offshore og på verft og anlegg. 18 av revisjonene ble utsatt til 2021 og 25 har blitt avlyst. I samme perioden styrket vi vår innsats innenfor granskning. De fleste granskningene ble gjennomført med fysisk tilstedeværelse.
- **Varsel om pålegg og pålegg:** I 2020 ble det varslet 12 pålegg, og gitt 10 pålegg. Av de 10 gitte påleggene er 5 avsluttet i 2020. De siste årene har det vært en jevn økning i bruk av pålegg. Dette kan forklares ved vår tilsynsstrategi; «sterk og tydelig».
- **Tvangsmulkt, politianmeldelse og stansing:** Vi har ikke tatt i bruk tvangsmulkt, politianmeldelse eller stanset aktivitet i 2020. Vi har imidlertid hatt tett kontakt med politiet, særlig når det gjelder alvorlige hendelser.
- **Granskinger:** I 2020 gransket vi 13 hendelser, fire flere enn året før. Dette er det høyeste antallet granskinger vi har igangsatt i løpet av ett år.
- **Offshoredøgn:** I den siste treårsperioden har vi hatt en økning i antall offshoredøgn. I 2020 ser vi en nedgang i antall offshoredøgn som kan forklares med vår overgang fra fysiske til helt eller delvis digitale tilsyn under koronapandemien. Der det har vært fysiske verifikasjoner, har møter og intervjuer i mange tilfeller likevel vært gjennomført digitalt, slik at oppholdet på innretninger og anlegg har vært kortere enn vanlig. En del revisjoner ble også kansellert eller utsatt, som nevnt ovenfor.

- **Gitte samtykker:** I 2020 var det en svak nedgang i antall gitte samtykker fra 107 i 2019, til 93 i 2020. Dette henger sammen med redusert bore- og leteaktivitet under koronapandemien.
- **Søknad om samsvarsuttalelse (SUT):** Antall behandlede søknader reflekterer antall flyttbare innretninger som kommer til norsk sokkel for første gang, eller som har vært lenge utenfor norsk sokkel og har valgt å ikke beholde SUT i den perioden. I 2020 behandlet vi tre SUT-søknader noe som er tre færre enn i 2019.
- **Plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD):** Ptil gjennomgår planene for PUD og PAD og gjør sikkerhetsmessige vurderinger av disse. Disse sikkerhetsfaglige vurderingene gis til ASD som er ansvarlig departement for sikkerhet og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten. OED har saksansvaret for planene. I 2020 behandlet vi 3 PUD/PAD, og 5 endrede PUD/PAD
- **Politisaker:** Ptil har avtale med politiet om samarbeid og informasjonsutveksling ved alvorlige regelverksbrudd. Ptil kan varsle om hendelser, bistå i etterforskning og redegjøre for eventuelle regelverksbrudd og alvorlighetsgrad. Ptil kan også bli bedt om å komme med en anbefaling om en hendelse eller regelverksbrudd bør straffes. I 2020 behandlet vi seks politisaker.
- **Klagesaker:** I 2020 fikk vi inn fem klagesaker til behandling. Dette er en oppgang fra 2019, da vi behandlet kun én klagesak. Klager etter avslag på innsyn etter offentlighetslova utgjorde tre av de fem klagesakene i 2020.
- **Høringer:** I 2020 mottok vi 85 offentlige høringer. I tillegg kommer høringer ifm. standardiseringsarbeid og søknader til Mdir, OED og andre instanser der vi blir bedt om å gi uttalelser. Omfanget av arbeid knyttet til høringer har økt sammenlignet med 2019.
- **Innsynsbegjæringer:** I 2020 mottok vi 738 innsynskrav i 4464 journalposter. Innsynsbegjæringer varierer fra år til år avhengig av saker og hendelser. Det kommer ofte flere innsynsbegjæringer hvis det er knyttet stor medieoppmerksomhet til enkeltsaker, og arbeidet med å håndtere innsynsbegjæringer er omfattende.

NØKKELTALL FRA ÅRSREGNSKAPET 2017 - 2020

I tabellen nedenfor følger en presentasjon av utvalgte nøkkeltall i tidsperioden 2018 - 2020 med tilhørende forklaringer.

NØKKELTALL	2017	2018	2019	2020
Antall ansatte	173	172	174	183
Antall avtalte årsverk	172	172	174	178
Antall utførte årsverk ³	170	170	172	176
Samlet tildeling post 01-99	310 855 725	320 182 000	333 260 000	336 318 000
Utnyttelsesgrad post 01-29	92,9 %	95,1 %	95,2 %	94,6 %
Driftskostnader	291 810 984	301 295 508	327 847 191	320 392 037
Lønnsandel av driftskostnader ⁴	68,9 %	68,0 %	66,4 %	68,8 %
Lønnskostnader per årsverk	1 179 643	1 206 094	1 262 569	1 251 163

Tabell 2 Utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet 2017-2020.

- **Antall ansatte:** Antall ansatte har økt fra 174 i 2019 til 183 i 2020.
- **Antall avtalte årsverk:** Antall avtalte årsverk har økt fra 174 i 2019 til 178 i 2020. Avtalte årsverk presenteres som et gjennomsnittstall for året, beregnet med utgangspunkt i avtalt stillingsprosent, og er basert på vår månedlige innrapportering i a-meldingen.
- **Antall utførte årsverk:** Ptil har fått økt bevilgning til blant annet styrket oppfølging av petroleumsvirksomheten og IA-arbeidsmiljøatsingen og har i den forbindelse rekruttert nye medarbeidere. I løpet av 2020 har antall utførte årsverk økt fra 172 i 2019 til 176.
- **Samlet tildeling post 01-99:** Samlet tildeling er økt med 3,05 mill. kroner (0,9 %) fra 2019. Foruten lønns- og prisjustering er bevilgningen økt i fm styrket oppfølging av petroleumsvirksomheten og økt satsing innenfor inkluderende arbeidsliv. Samtidig er også tildelingen i 2020 redusert med til sammen 10,7 mill. kroner som følge av ABE-reformen, avsluttet prosjekt om nordområdesatsingen og nedjustering av utgiftsbevilgningen på post 21
- **Utnyttelsesgrad post 01-29:** Utnyttelsesgraden viser andel utgifter på postene 01 – 29 av tildeling og viser en nedgang fra 2019 til 2020. En redusert utnyttelsesgrad i forhold til 2019 skyldes blant annet en kraftig redusert reisevirksomhet, re-allokering av ressursbruk og planlagte aktiviteter samt økt bruk av digital samhandling som følge av koronapandemien.
- **Driftskostnader:** Driftskostnadene er redusert med 7,5 mill. kroner (-2,3 %) fra 2019 til 2020.
- **Lønnskostnader per årsverk:** Lønnskostnadene pr årsverk har hatt en reduksjon på 0,9 % sammenlignet med 2019. Reduksjonen skyldes at det var flere ansatte som sluttet, blant annet ved overgang til pensjon, og som hadde et forholdsvis høyere gjennomsnittlig lønnsnivå enn våre nyansatte som har kortere ansiennitet og et lavere gjennomsnittlig lønnsnivå.

³ Fra og med regnskapsåret 2021 vil antall utførte årsverk utarbeides i henhold til definisjonen angitt i PM-2019-13.

⁴ Lønnskostnader som inngår i beregning av lønnsandel av driftskostnader omfatter lønn, feriepenger, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader og andre ytelser, fratrukket refusjoner fra Nav.

DEL III. Aktiviteter & Resultater

DEL III. AKTIVITETER OG RESULTATER I 2020

Vurderinger av Ptils oppfølging under koronapandemien

Det har vært betydelige svingninger i oljeprisen de siste tre årene og når pandemien brøt ut, falt oljeprisen sterkt. Situasjonen rammet både operatører og leverandører og medførte et ytterligere press på å effektivisere og kutte kostnader. Det ble innført kutt i oljeproduksjonen for å etterkomme lavere etterspørsel og stabilisere oljemarkedet, og en tiltakspakke knyttet til midlertidige endringer i petroleumsskatteloven ble vedtatt. Sistnevnte ble lansert for å opprettholde aktivitetsnivået i petroleumsvirksomheten og for å sikre investeringsvilje i nye utbygginger. Klimahensyn er også et sentralt premiss for oljepolitikken, og det ligger klare forventninger fra samfunnet og i tiltakspakken om en raskere takt i utviklingen av mer miljøvennlige teknologier og omstilling i retning av fornybar energi.

I lys av pandemien og nye risikovurderinger reviderte vi vår virksomhetsplan. Vi måtte avlyse og utsette aktiviteter, men de fleste planlagte aktiviteter ble gjennomført, enten på vanlig måte eller helt eller delvis digitalt. Digitale tilsyn har imidlertid sine begrensninger. Det mest krevende er den fysiske befaringen på innretningen eller anlegget. Alt i alt har vi funnet gode digitale løsninger sammen med selskapene, og vi har vært fysisk til stede når det har vært mulig.

Selskapene i petroleumsvirksomheten innførte raskt strenge retningslinjer for smittevern. Vårt inntrykk er at smittevern har vært håndtert godt og i rammen av selskapenes systemer for risikohåndtering. På bakgrunn av vår oppfølging har vi økt oppmerksomheten på mulige konsekvenser for storulykke og arbeidsmiljø av pandemien, som blant annet konsekvenser av utsatt vedlikehold på grunn av smittevern, psykososial «utmattelse» som følge av lange og mange karanteneperioder og strenge smittevernstiltak, og begrensninger i trening og øvelser på grunn av avstandsregler. Alle disse områdene er tatt opp med selskapene, og vil bli adressert i tilsyn i 2021.

For å få informasjon om tilstanden i næringen for storulykke og arbeidsmiljø under pandemien, etablerte vi en del nye kontaktpunkter i tillegg til tilsynsvirksomheten. Vi sendte de første månedene jevnlig ut spørsmål til besvarelse, vi hadde møter med bransjeforeningene og fagforeningene, og vi hadde «konsekvenser av pandemien» som tema i møter med ledelsen i selskapene. I tillegg innarbeidet vi spørsmål i bruker-undersøkelsen for 2020 hvor vi ba selskapene om å vurdere spørsmål om Ptils gjennomføring av revisjoner under koronapandemien. I tabellen nedenfor er resultatene fra disse gjengitt. Vi har kun tatt med svar fra selskap som har vært involvert i revisjon under pandemien (utgjør 61 prosent av totalen).

I hvilken grad opplever du at Ptil gjennom pandemien har:	Brukt digital kommunikasjon (Teams e.l.) på en god måte?	95 %
(% andel «I stor grad» og «I svært stor grad»)	Drevet tilsynsvirksomhet som normalt?	69 %
	Funnet gode alternative arbeidsmetoder?	93 %
	Lagt til rette for godt smittevern under revisjon?	84 %
	Tatt hensyn til at situasjonen er krevende for deres selskap?	71 %

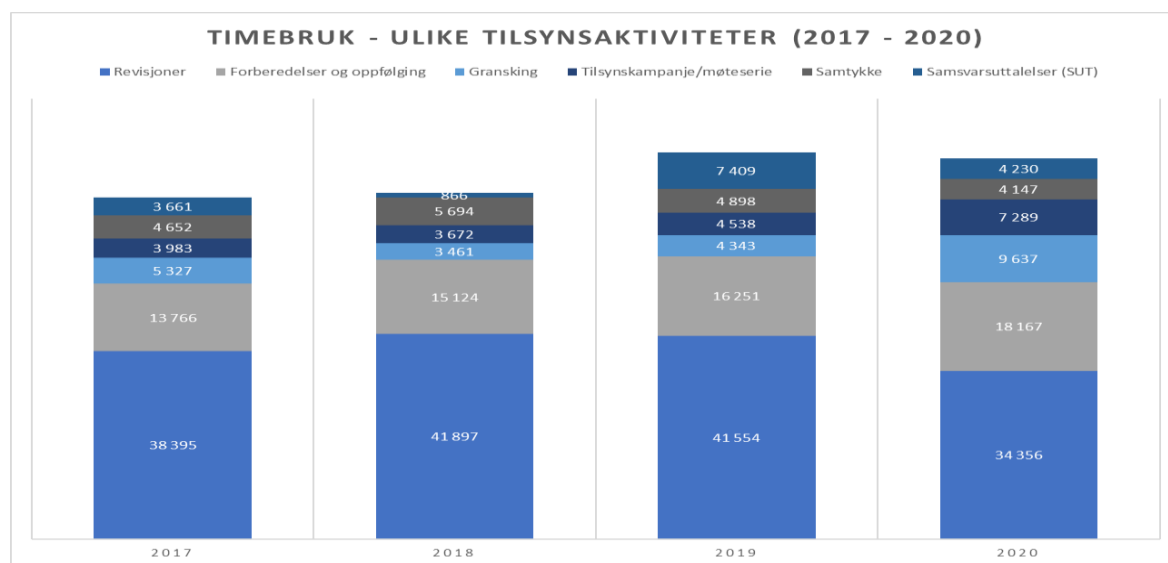
Tabell 3 Selskapenes vurderinger av Ptils oppfølging gjennom koronapandemien

46 prosent av de som oppgir å ha vært utsatt for en revisjon under pandemien har deltatt på både fysiske og digitale revisjoner, mens de resterende kun har deltatt på digitale. De mest positive vurderingene finner vi for bruk av digital kommunikasjon, hvor det oppgis at vi har funnet gode alternative arbeidsmetoder, og at vi har lagt til rette for godt smittevern. Det er ikke overraskende at resultatet på spørsmålet om vi har drevet tilsynsvirksomhet som normalt, er noe lavere. En tredjedel av selskapene oppgir at de opplever at Ptil kun i noen, eller liten grad har tatt hensyn til at situasjonen oppleves som krevende for selskapet.

Overordnet vurdering av oppnådde mål

Vurdering av resultater og effekter må ses i lys av våre mål og andre sentrale føringer i vårt tildelingsbrev. Vår innsats skal bidra til å redusere risiko for storulykker, og at virksomhetene arbeider bedre med forebyggende arbeidsmiljø og forsvarlige arbeidsforhold. Ptil har det overordnede ansvaret for å utarbeide og videreutvikle regelverket, og for å føre tilsyn med at aktørene etterlever dette. Ptil som etat har en verktøykasse med virkemidler og reaksjonsmidler. Vår innsats og virkemiddelbruk skal være målrettet, og reaksjonsmidler skal benyttes effektivt og tydelig på en måte som bidrar til forbedring på kort og lang sikt.

Til tross for pandemien har vi holdt et høyt aktivitetsnivå i 2020. Vår samlede timeproduksjon for alle områder viser en gradvis oppgang fra 2017 til 2020; fra 268 318 timer i 2017 til 276 845 timer i 2020. Utviklingen i kategorien «Tilsynsaktiviteter» viser en gradvis økning fra 2017 til 2019, med en liten nedgang fra 2019 til 2020.

Figur 6 Timebruk Ulike tilsynsaktiviteter 2017 - 2020

Den største timeproduksjonen i tilsyn er i revisjoner. Figuren viser en reduksjon fra 41 554 timer i 2019 til 34 356 timer i 2020. Dette kan forklares med avlyste eller utsatte revisjoner som følge av pandemien, en doubling av vår innsats innenfor granskning, og nye oppgaver for oppfølging av koronapandemien på næringsnivå og møteserier med ledelsen i selskapene. Gjennomsnittlig tidsbruk i revisjoner økte fra 175 timer i 2019 til 216 i 2020. Tid pr granskning økte fra 482 timer i 2019 til 741 timer i 2020. Tilbakemeldinger fra organisasjonen er at digitale tilsyn og granskinger ofte tar mer tid å planlegge og gjennomføre.

Informasjonsformidling og veiledningsaktiviteter viser en reduksjon fra 97513 timer i 2017 til 87246 timer i 2020. I tallet inngår oppgaver som informasjonsformidling og veiledning på bransjenivå, eksternt kommunikasjon og formidling, gjennomføring av kunnskapsprosjekter, samhandling med andre myndigheter, RNNP, innsats i forbindelse med større prosjekter og satsninger, FoU og Sikkerhetsforum.

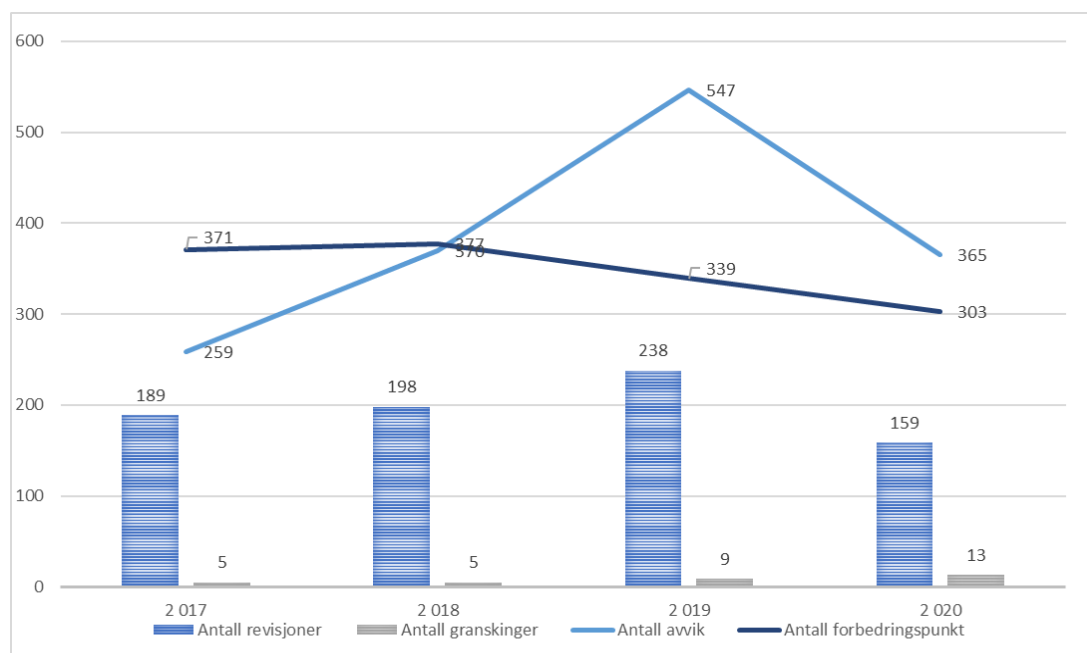
Ressursbruken innen rådgivning til ASD har økt med omtrent 30 prosent fra 2019 til 2020, og innsats innen IKT – drift, digitalisering og systemutvikling er gradvis doblet fra 2017 til 2020. Dette har sammenheng med vårt interne utviklingsarbeid innen digitalisering (digitaliseringsprogrammet), og et uttrykt behov i tildelingsbrevet om å tydeliggjøre og forbedre vår styringsinformasjon.

Resultater av vårt utviklingsarbeid – Sterk og tydelig

Tildelingsbrevene har de siste årene pekt på behov for en videreutvikling av vår strategi for bruk av virkemidler og reaksjonsmidler. Liknende anbefalinger har blitt indikert i de tre siste gjennomgangene av regimet.⁵

Utviklingsarbeidet har vært rettet mot tre hovedspor: 1) Videreutvikle regimet, 2) sterk og tydelig i tilsyn, og 3) internt forbedringsarbeid.⁶ I videreutviklingen av vår strategi for bruk av virkemidler og reaksjonsmidler har vi balansert mellom sterkere grad av kontroll, samtidig som vi ønsket å bidra til å opprettholde den tillitsbaserte modellen. I vår tilsynsstrategi «Sterk og tydelig» fra 2019 vektla vi at vår oppfølging skal være risikobasert og systemorientert, vi skal ha et høyt antall verifikasjonsaktiviteter, vi skal ha strengere kontroll av at pålegg blir etterkommet og at avvik blir korrigert, terskelen for å gi pålegg skal senkes, og vi skal ha bedre rutiner for å dokumentere reaksjonsmiddelbruk.

Petroleumsnæringen har i en lengre periode vært inne i større endrings- og effektiviseringsprosesser. Vår innsatt i tilsyn ble på bakgrunn av dette styrket fra og med 2015. I figuren nedenfor viser vi utvikling i antall revisjoner og granskinger kombinert med utvikling i antall avvik og forbedringspunkt for perioden 2017 – 2020. Tidligere årsrapporter og denne, viser hvordan vår innsats har vært fordelt etter våre mål og prioriteringer.

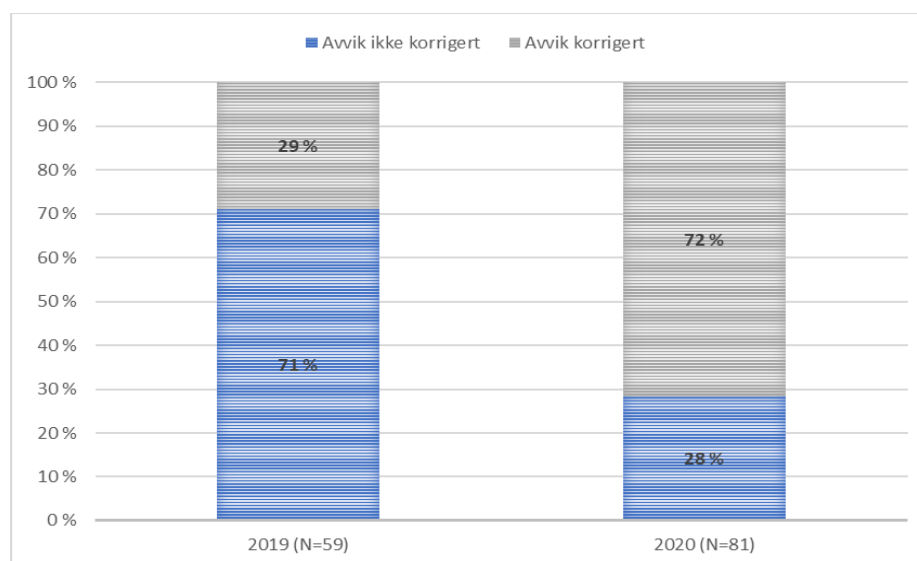
Figur 7 Resultater fra revisjoner og granskning 2017 - 2020

I henhold til tidligere viste økning i tidsbruk på revisjoner og granskning, øker også antallet funn og pålegg i denne perioden. Det er en sterk økning i antall avvik frem til 2019, mens antall forbedringspunkt synker. Det er også en økning i antall pålegg. At vi identifiserte færre avvik og forbedringspunkt i 2020 enn i 2019 henger sammen med færre revisjonsaktiviteter i 2020 (avlyste og utsatte), og redusert mulighet for fysiske befaringer på innretninger/anlegg i digitale tilsyn.

⁵ Rapport fra partssammensatt arbeidsgruppe (2017), Meld. St. nr. 12 (2017-2018) og Riksrevisjonens undersøkelse av Petroleumstilsynet (2019).

⁶ Her konsentrerer vi oss om utviklingstrekk og resultater fra endringer i vår oppfølging i tilsyn. Andre utviklingsområder er rapportert tidligere i styringsdialogen med ASD, eller i andre deler av årsrapport 2020.

Figuren nedenfor viser resultater fra vår kontroll av tidligere gitte avvik for revisjoner gjennomført i 2019 og 2020.

Figur 8 Resultater - kontroll av tidligere avvik 2019 og 2020

I 2019 sjekket vi totalt 59 tidligere gitte avvik og 81 i 2020. Resultatene i andeler viser at 71 prosent av avvikene ikke var tilstrekkelig korrigert i 2019. For 2020 synker imidlertid andelen «Ikke korrigerte avvik» til 28 prosent, mens andelen korrigerte stiger tilsvarende til 72 prosent. Dette er i overensstemmelse med tilbakemeldinger vi får fra selskapene, om at de i større grad sjekker tidligere avvik både fra Ptil og fra egen oppfølging av avvik fra interne krav.

Hovedtrenden de siste årene er en økning i antall funn i revisjoner og granskning, og at vår endring av tilsynsstrategi har hatt effekt. Å trekke konklusjoner *om* og eventuelt *hvordan* vår endring i tilsynsstrategi faktisk bidrar til et økt sikkerhetsnivå – både på kort og lang sikt – er utfordrende å dokumentere. Det vi kan si noe om er at tilsynsstrategien «Sterk og tydelig» har hatt en effekt på selskapenes oppfølging av tidligere gitte avvik. Økningen i antall observasjoner krever også nyansert tolkning og kan henge sammen med flere forhold. Én forklaring kan være at mer innsats og fagspesifikke revisjoner fører til en økning i antall funn i seg selv. En annen mulighet er at pressede økonomiske rammebetingelser kombinert med krav om kostnadskutt og effektivisering, fører til flere regelverksbrudd. En tredje mulig forklaring kan være økt oppmerksomhet på dokumentasjon av regelverksbrudd, og en strengere håndheving av regelverket fra vår side. En kombinasjon av disse forklaringene er antagelig det mest nærliggende.

Effekter av Ptils oppfølging – Brukerundersøkelser

Et viktig informasjonsgrunnlag for å kunne vurdere effekten av vår innsats, er resultatene fra våre to brukerundersøkelser, henholdsvis: Revisjonsundersøkelsen og Virkemiddelundersøkelsen.⁷

- ✓ Revisjonsundersøkelsen: Etter hver revisjon blir det sendt et spørreskjema til myndighetskontakt for å få selskapets vurderinger av revisjonens og tilsynsrapportens kvalitet, Ptils kompetanse, samhandlingen med selskapet, Ptils bruk av virkemidler/reaksjonsmidler og effekter av revisjonen på selskapenes forbedringsarbeid.
- ✓ Virkemiddelundersøkelsen: Et spørreskjema sendes årlig til myndighetskontakter og hovedverneombud hos alle rettighetshavere, operatørselskap, landanlegg og selskap som står for driften av flyttbare innretninger. Årets undersøkelse dekker også vurderinger om Ptils oppfølging under koronapandemien.

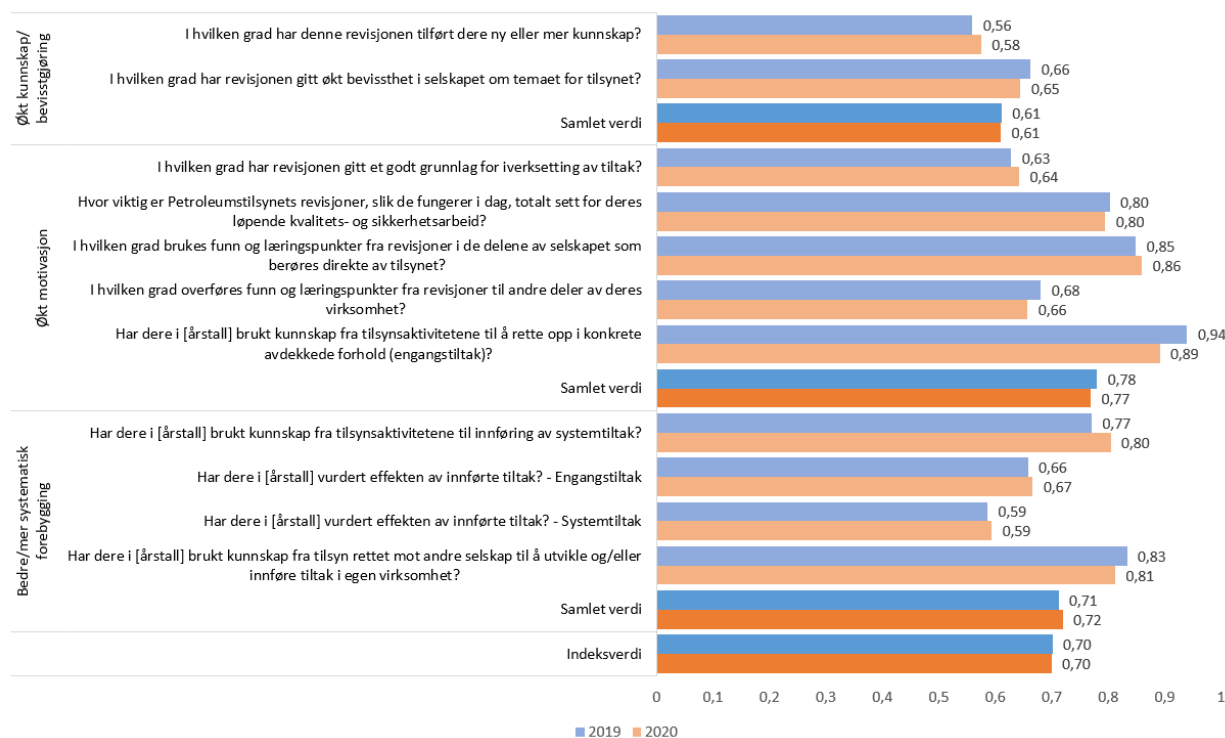
⁷ Brukerundersøkelsene gjennomføres av konsultentselskapet «IDEAS2EVIDENCE» og alle resultater publiseres på www.ptil.no.

Brukerundersøkelser	Svarprosent 2019	Svarprosent 2020
Revisjonsundersøkelsen	66,6% (n=110)	73% (n=56)
Virkemiddelundersøkelsen	82% (n=56)	84% (n=67)

Tabell 4 Utvalg og svarprosent fra revisjonsundersøkelsen og virkemiddelundersøkelsen 2019 og 2020

I vår vurdering av effekter av tilsyn har vi hentet resultater fra begge brukerundersøkelsene fra 2019 og 2020. Effekt er i disse undersøkelsene operasjonalisert ved ni spørsmål, fordelt på kategoriene: «Økt kunnskap/bevisstgjøring», «Økt motivasjon» og «Bedre/mer systematisk forebygging». Det kan ikke trekkes konklusjoner om direkte effekter fra disse resultatene til f.eks. sikkerhetstilstanden på et anlegg eller en innretning, men de er en nyttig kilde til å forstå hvordan selskapene som revideres, vurderer og beskriver utbyttet av Ptils revisjoner. Den grunnleggende antagelsen er at økt kunnskap, økt motivasjon og bedre/mer systematisk forebygging påvirker sektoren positivt.

I figuren nedenfor er resultatene fra brukerundersøkelsene gjengitt for 2019 og 2020. For å forenkle sammenligningen mellom spørsmål stilt med ulik skala, er verdiene standardisert. Gjennomsnittsverdiene for spørsmål med skala fra 1-5 har blitt omgjort til å gå fra 0-1. Nederst i tabellen ligger «indeksverdien» som gir et samlet mål på selskapenes svar på de ulike spørsmålene. Merk at enkelte av verdiene er hentet fra revisjonsundersøkelsene som fortsatt pågår for «telleåret» 2020, og som kan gi mindre endringer når undersøkelsen er ferdig.

Figur 9 Effekt av Ptils tilsynsaktiviteter 2019 og 2020

Av de tre områdene er det «Økt kunnskap/bevisstgjøring» som har lavest samlet verdi. Det er spørsmålet «I hvilken grad har denne revisjonen tilført dere ny eller mer kunnskap?» som spesielt trekker ned samlet score. Resultatet kan ha sammenheng med at det er stor variasjon mellom selskapene hvorvidt Ptil avdekker regelverksbrudd i revisjonene. Det trenger heller ikke være negativt at selskapene selv har høy kunnskap om tema for revisjonen.

I revisjonsundersøkelsen ser man at mange avvik i en revisjon gjør at selskapene i større grad opplever å ha fått ny kunnskap. «Økt motivasjon» har den høyeste samlede verdien, med 0,78. Selskapene oppgir at Ptils revisjoner også er viktig for deres kontinuerlige sikkerhetsarbeid, og det er bred enighet om at funn og læringspunkter brukes i de delene av selskapet som berøres direkte av tilsynet. På spørsmålet rundt overføring av kunnskap fra revisjoner til andre deler av selskapene, er

scoren noe lavere. Verdien knyttet til bruk av kunnskap fra tilsyn rettet mot andre selskap er høy og tyder på at det er vanlig å innhente informasjon fra tilsyn i andre selskap og ikke bare fra tilsyn i eget selskap. «Bedre/mer systematisk forebygging» har en samlet score på 0,71. Denne verdien blir trukket ned av selskapenes lave score på egne effektvurderinger av innførte tiltak-. Samlet indeksverdi for 2019 og 2020 er 0,7. Gitt at skalaen strekker seg fra 0 til 1, må tallet anses som forholdsvis høyt, og kan tas til inntekt for at vårt arbeid har en effekt på sektoren.

Vurdering av virkemidler og tillit til Ptil

I tabellen nedenfor vises utvalgte vurderinger av Ptils virkemidler for 2019 og 2020. Vi har blant annet tatt med selskapenes samlede vurdering av hvilken effekt Ptils revisjoner har på kvalitets- og sikkerhetsarbeidet, og vi har innhentet vurderinger om i hvilken grad selskapene har tillit til Ptil eller ikke. Tabellen viser andel svar på de to mest positive svarkategoriene på en skala fra 1 til 5.

		2019	2020
Hvor relevant opplever du at de ulike informasjonsformene er for deg/ditt selskap? (Noe relevant og Svært relevant)	Ptils nettside (ptil.no)	100	100
	Seminarer og fagdager hos Ptil	91,1	98,4
	Sikkerhetsforum	85,7	86,0
	Regelverksforum	76,2	75,9
	Prosjektrapporter og faglige artikler på ptil.no	94,7	95,2
	Årlige statusmøter	83,0	98,3
	Møter hos Ptil om konkrete saker	98,1	98,4
Ptil har en rekke ulike virkemidler til disposisjon. Basert på dine erfaringer: I hvilken grad vil følgende virkemidler normalt sett føre til tiltak? (I stor grad og I svært stor grad)	Dialog	71,4	78,0
	Varsel av tilsyn	69,6	64,4
	Påpeking av avvik	98,2	100
	Forbedringspunkter	83,9	83,1
	Varsel om pålegg	96,4	100
	Pålegg	100	100
I hvilken grad opplever du at Ptil gjennom sin tilstedeværelse i næringen bidrar til å: (I stor grad og I svært stor grad)	Redusere risikoen for storulykker i petroleumsvirksomheten	87,7	81,7
	Styrke virksomhetenes arbeid med forebyggende arbeidsmiljø	75,4	81,7
	Sikre reell arbeidstakermedvirkning i virksomheten	71,9	70,0
	Sikre et velfungerende trepartssamarbeid	71,9	78,3
Samlet vurdering av Ptils revisjoner på selskapenes kvalitets- og sikkerhetsarbeid (Viktig og Svært viktig)	Hvor viktig er Ptils revisjoner, slik de fungerer i dag, totalt sett for deres løpende kvalitets- og sikkerhetsarbeid?	89,5	85,0
Tillit til Ptil (I stor grad og I svært stor grad)	I hvilken grad har du tillit til Ptil?	96,4	96,7

Tabell 5 Selskapenes vurderinger av Ptils virkemiddelbruk og tillit til Ptil

Oversikten viser at resultatene i hovedsak er gode. Selskapene oppgir at de vurderer vår nettside, seminar og fagdager som relevante informasjonskilder. En forholdsvis høy andel av respondentene vurderer at alle ovenfornevnte virkemidler normalt sett vil føre til tiltak. Høyest vurdering finner vi for pålegg, varsel om pålegg og påpeking av avvik. Selskapene oppgir også høye vurderinger av at Ptils tilstedeværelse bidrar til å redusere risiko for storulykker, styrke virksomhetenes arbeid med forebyggende arbeidsmiljø, sikre reell arbeidstakermedvirkning og et velfungerende trepartssamarbeid. Selskapenes vurdering av i hvilken grad de har tillit til Ptil er svært høy. 13 av 19 spørsmål viser en bedring fra 2019 til 2020, mens de resterende er på omtrent samme nivå. Tyngdepunktet mellom respondentenes vurderinger av Ptils bidrag til å redusere storulykker og å styrke virksomhetenes forebyggende arbeidsmiljø ser imidlertid ut til å ha endret seg noe. I 2019 var vektleggingen sterkere på vår rolle som storulykkestilsyn, mens det i 2020 vurderes å være likt for både storulykkesrisiko og arbeidsmiljørisiko.

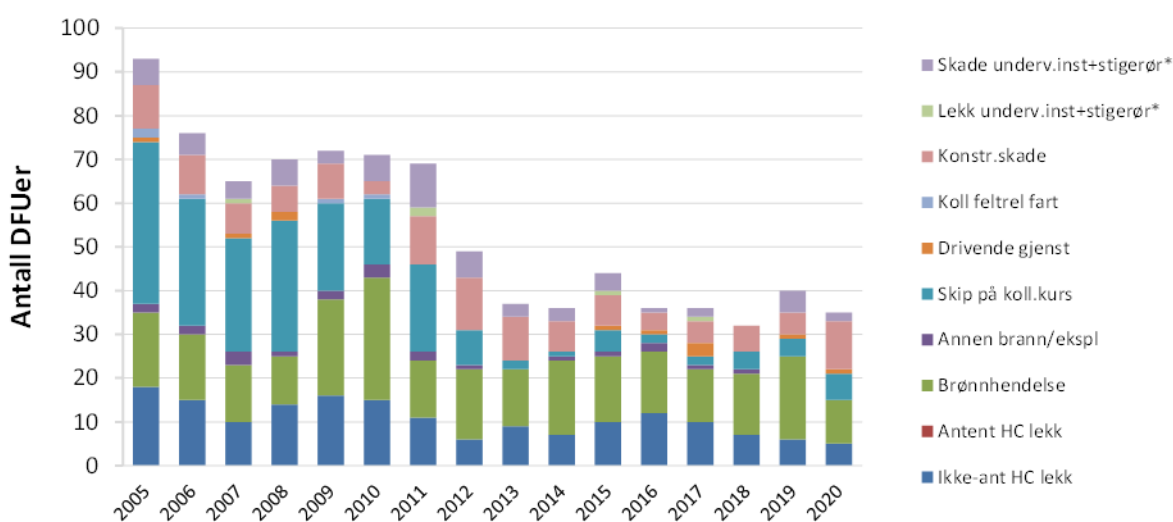
Hovedresultater fra RNNP 2020

I RNNP søker vi gjennom en rekke proaktive og reaktive indikatorer å måle utviklingen i forhold som påvirker sikkerhet og arbeidsmiljø. Grunnlaget for vurderingene er metodetriangulering. Målet er å identifisere områder som er kritiske for sikkerhet og arbeidsmiljø og hvor det er behov for felles prioritert innsats for å forebygge uønskede hendelser og ulykker. Arbeidet bidrar til økt innsikt i mulige årsaker til ulykker og deres relative betydning for risikobildet, og til å gi et bedre beslutningsunderlag innen forebyggende sikkerhet og beredskapsplanlegging for industri og myndigheter. Petroleumsnæringen bør, spesielt sett i lys av Stortingets mål om at norsk petroleumsvirksomhet skal være verdensledende innen HMS, ha kontinuerlig oppmerksomhet på effektiv styring av forhold som påvirker risiko.

Sammen med informasjon fra granskninger og øvrig oppfølging i tilsyn, styrker RNNP kunnskapsgrunnlaget for vurdering av hvordan forebygging av hendelser og ulykker kan bli mer effektiv. RNNP overvåker både personrisiko og risiko for akutte utslipp for å oppnå et mer helhetlig bilde av ulykkesrisiko. Ulykker kan ramme både mennesker, miljø og materielle verdier. Arbeid med storulykke og arbeidsmiljø bidrar til at et forsvarsverk mot skade på disse verdiene opprettes, videreutvikles og vedlikeholdes.⁸

Norsk sokkel – storulykkesindikatorer

I 2020 var det ingen ulykker som resulterte i dødsfall. Antall hendelser med iboende storulykkespotensial viser et stabilt nivå siden 2012. Nivået i perioden 2012-2020 er lavere enn i forutgående periode.

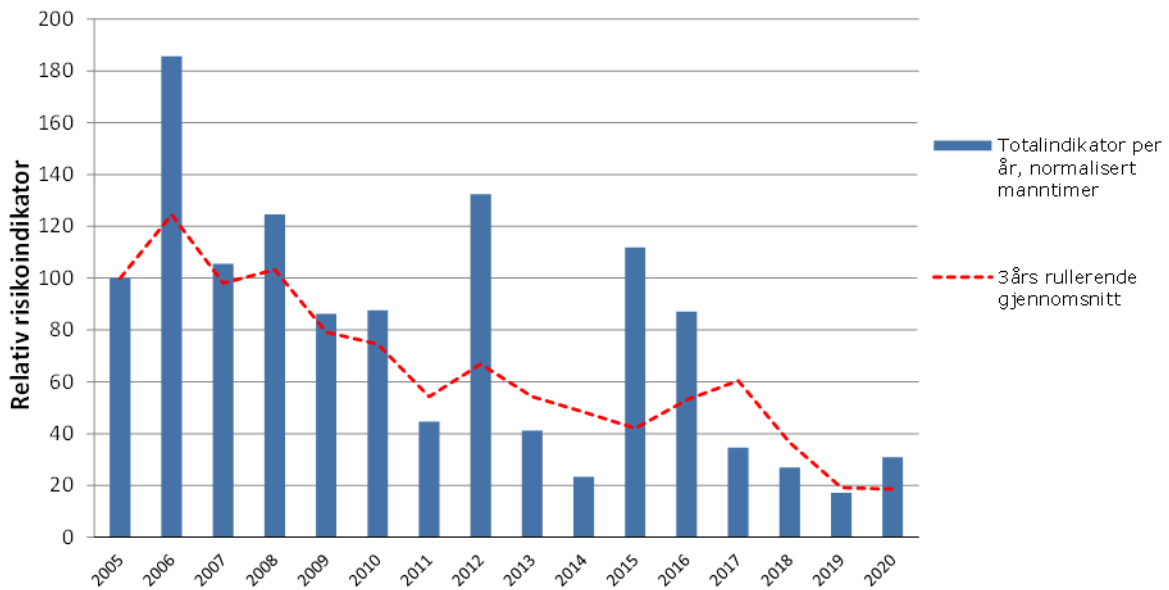
Figur 10 Oversikt over alle DFUer med storulykkespotensial på innretninger (unntatt helikopter)

Antall rapporterte hendelser i 2018 var det laveste som er registrert i perioden. I 2020 har antall rapporterte hendelser sunket noe siden 2019, i hovedsak som følge av færre brønnkontrollhendelser. I 2020 økte antall konstruksjonsrelaterte hendelser fra fem i 2019 til elleve i 2020. Denne endringen forsterker en negativ utvikling i denne hendelseskategorien de siste årene.

Totalindikatoren i RNNP vurderer hendelsene illustrert i figur 1 med relative vekt basert på potensielt tap av liv dersom denne type hendelser hadde fått utviklet seg til en reell storulykke. Det understrekes at denne type indikator kan vise bransjens evne til styre forhold som påvirker risiko. Resultatene for totalindikatoren i figuren nedenfor viser totalt sett en underliggende positiv utvikling etter et rullerende gjennomsnitt. Årlige verdier vil i større grad variere, blant annet på grunn av at spesielt alvorlige enkelthendelser ett år blir tilordnet en høy vekt-faktor. En positiv utvikling i antall

⁸ For mer detaljert informasjon om RNNP og resultater, se våre RNNP-rapporter på [ptil.no](https://www.ptil.no) (<https://www.ptil.no/fagstoff/rnnp/>).

tilløpshendelser over tid kan si noe om at næringens arbeid med risikostyring har effekt, men en slik utvikling gir ingen garantier for å unngå fremtidige hendelser.

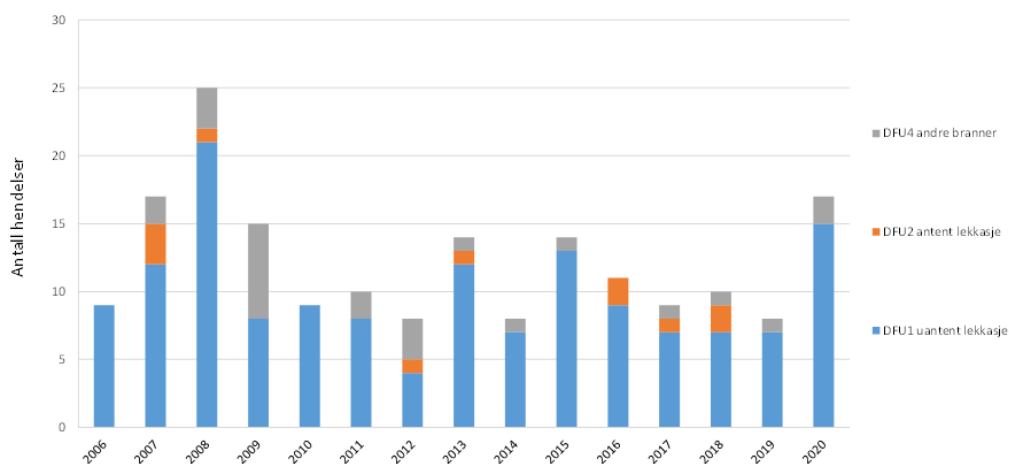
Figur 11 Totalindikator for storulykker per år, normalisert mot arbeidstimer⁹

Totalindikatoren har økt noe i 2020 sammenlignet med 2019. Økningen kan forklares med flere konstruksjonsrelaterte hendelser i 2020. Endringen er ikke signifikant. Selv om det er store årlige variasjoner, ser man en tydelig underliggende positiv trend i figuren.

Fra 2019 til 2020 var det en nedgang i alvorlige personskader på norsk sokkel fra 33 til 25. Endringen er ikke signifikant.

Landanlegg – storulykkeindikatorer

På landanleggene er det rapportert inn sytten tilløpshendelser med iboende storulykkespotensial i 2020 mot åtte i 2019.

Figur 12 Antall DFUer med storulykkespotensial - landanlegg, 2006–2020

Totalt antall hendelser med storulykkespotensial har vært på et stabilt nivå de siste årene med omtrent ti tilløpshendelser per år. For 2020 observeres det en økning i ikke-antente hydrokarbonlekkasjer. Vurderer en denne type lekkasjer isolert er økningen i 2020 statistisk signifikant i forhold til

⁹ Referanseverdi er 100 i år 2005, både for totalindikator og treårs rullerende.

gjennomsnittet i perioden. De totalt femten uantente hydrokarbonlekkasjer i 2020 er rapportert på syv av åtte anlegg. En slik endring bør medvirke til at partene prioriterer arbeidet med å redusere antall hendelser og tilløpshendelser av denne type. Brannene på henholdsvis Melkøya og Tjeldbergodden i 2020 er klassifisert som andre branner. Disse brannene var begge av alvorlig karakter.

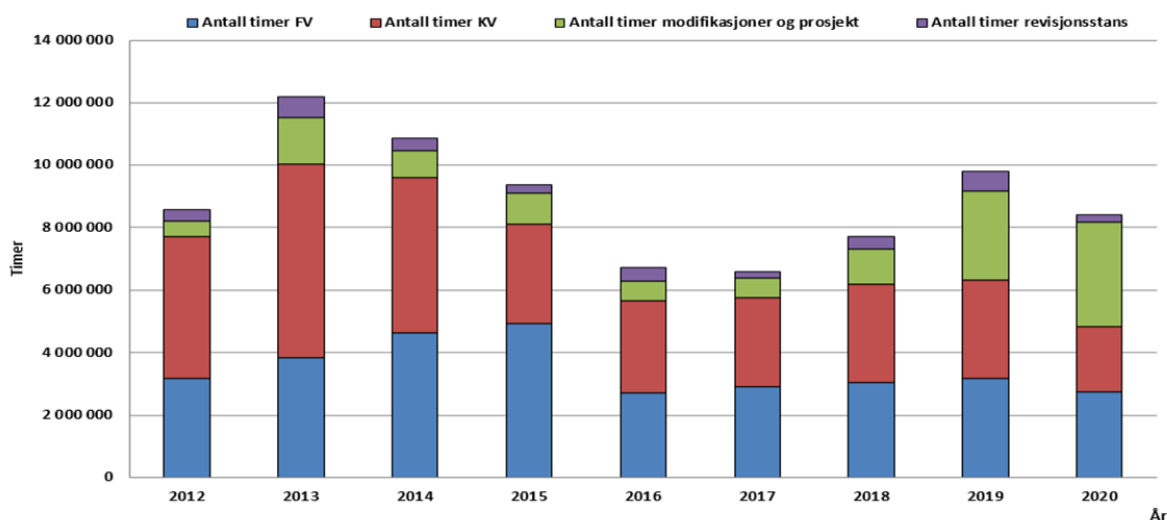
Alvorlige personskader viser et tilsvarende nivå i 2020 som i 2019. I antall var det en oppgang fra syv til ni skader. Endringen var ikke signifikant.

Barriereindikatorene – sokkel og land

Barriereindikatorene i RNNP er et eksempel på indikatorer som kan si noe om robustheten til å motstå hendelser – såkalte ledende indikatorer, og er et uttrykk for barrierenes evne til å fungere når det er behov for dem.¹⁰ Hovedtrendene for barriereindikatorene på sokkelen er positiv for flere av barrierene, som har ligget over bransjens egendefinerte krav. De siste årene har nivået vært noenlunde stabilt. Det synes likevel som det er en økning i feil på noen barrierer, spesielt lekkasjetest av stigerørsventiler viser en tydelig økning i feil. Disse ventilene er helt sentrale barrierer i forbindelse med å begrense mengde energi tilgjengelig ved en hendelse. Industrien bør derfor øke oppmerksomheten på denne type barriererefunksjoner. Barriereindikatorene viser også at det er store nivåforskjeller mellom innretningene. Resultatene for barriereindikatorene på landanleggene viser en positiv utvikling de siste årene, men også her viser resultatene at det er store variasjoner mellom anleggene. Noen av anleggene skårer dårligere enn næringens mål. Å korrigere denne type svakheter bør prioriteres. Vår oppfølging på dette området er dermed rettet mot selskapene og deres innretninger og anlegg.

Vedlikehold – sokkel og land

I 2009 ble rapporten utvidet slik at barriereindikatorene inkluderer indikatorer for vedlikeholdsstyring. Indikatorene omfatter underlaget for vedlikeholdsstyring (merking og klassifisering) og statusen for utført vedlikehold, etterslep i forebyggende (FV) og utestående korrigerende vedlikehold (KV).

Figur 13 Totalt antall timer utført vedlikehold – permanent plasserte innretninger 2012 - 2020

Totalt antall timer utført vedlikehold på permanent plasserte innretninger (sokkelen) er noe redusert fra 2019 til 2020 for det forebyggende og korrigerende vedlikeholdet og revisjonsstanser, mens vi innen modifikasjoner og prosjekt ser en økning. For landanleggene finner vi en tilsvarende nedgang i. Den største nedgangen finner vi innen revisjonsstanser og forebyggende vedlikehold.

Det samlede etterslep i det forebyggende vedlikeholdet utgjør et forholdsvis lavt antall timer for de permanent plasserte innretningene (< 100 000 timer). Trenden for det totale etterslepet viser en gradvis økning fra 2017, og selv om den HMS kritiske andelen av dette er synkende finner vi flere

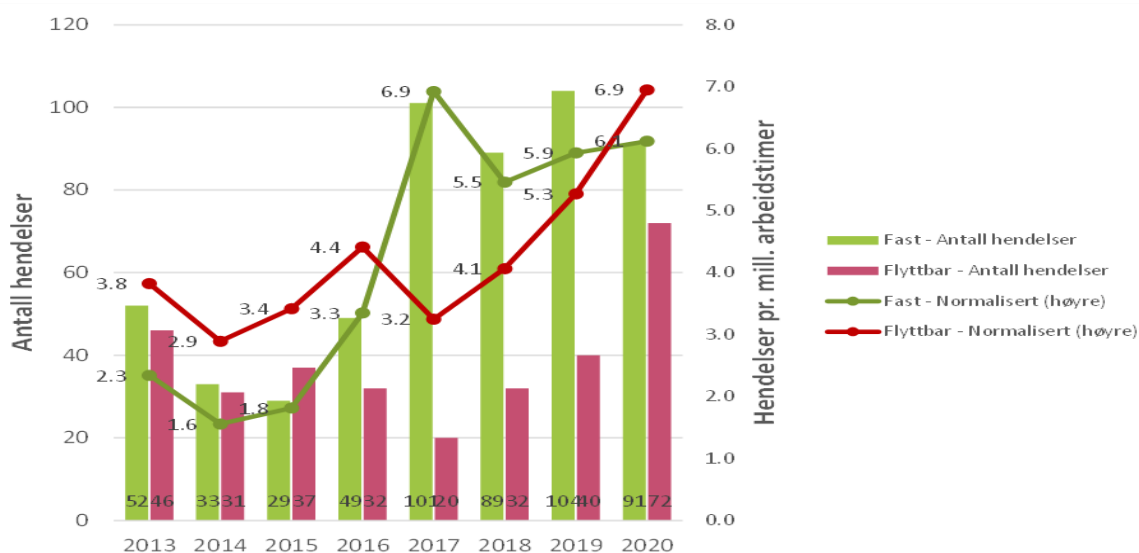
¹⁰ Typiske barrierelementer som testes er: brann- og gassdeteksjon, nødavstengningssystemer, brannsikring og brannvannsforsyning, marine systemer og ytelsespåvirkende forhold knyttet til brønnintegritet og vedlikeholdsstyring.

innretninger som ikke har utført HMS-kritisk vedlikehold i henhold til egne frister. Trenden for etterslep på landanleggene innen forebyggende vedlikehold viser en økning fra 2017 til 2018, men en reduksjon fra 2019 til 2020. Den HMS kritiske andelen av dette viser en liten økning i 2019 og 2020.

Korrigerende vedlikehold på permanent plasserte innretninger viser samlet sett et betydelig antall timer som ikke er utført i 2020, men tallene viser likevel en reduksjon sammenlignet med året før. Her er det variasjoner mellom innretninger. På landanleggene ser vi at flere anlegg har et betydelig antall timer korrigerende vedlikehold som ikke er utført. Det er også en økning i det korrigerende vedlikeholdet som ikke er utført i henhold til egne frister de to siste årene. Økningen gjelder også for det utestående HMS-kritiske korrigerende vedlikeholdet.

Kran- og løfteoperasjoner og fallende gjenstander – sokkel og land

Over tid har det vært registrert flere dødsulykker og betydelige personskader relatert til løfteoperasjoner. På bakgrunn av dette har Ptil hatt oppmerksomhet på kran- og løfteoperasjoner (DFU 20)¹¹ og videreutviklet RNNP som et verktøy for å kunne gi oversikter over type hendelser, årsaksforhold og trender. Figuren under viser statistikk over kran- og løftehendelser i perioden 2013-2020. Antall til høyre (stolper) og normalisert til venstre (kurver). For faste innretninger er det en svakt økende trend i normaliserte tall fra 2018 til 2019 og 2020. For flyttbare innretninger er det en klart økende trend fra og med 2017.

Figur 14 Antallet innrapporterte hendelser for kran- og løfteoperasjoner i perioden 2013-2020 - faste og flyttbare innretninger og normalisert mot arbeidstimer

Antallet innrapporterte hendelser for DFU 21 *Fallende gjenstander* viser en svak nedgang i antall hendelser på faste innretninger i 2020. For flyttbare innretninger derimot finner vi en svak økning i antall hendelser med fallende gjenstander. For landanleggene er resultatene annerledes. Både for kran- og løfteoperasjoner og fallende gjenstander er trenden positiv, med en nedgang fra 2018 til 2019 og 2020 på begge hendelsestypene. Denne nedgangen kan ha sammenheng med færre kranoperasjoner og et redusert aktivitetsnivå på landanleggene i 2020, selv om resultatene er normalisert mot arbeidstimer.

Det er utfordrende å trekke klare konklusjoner om den negative utviklingen innen hendelser med kran- og løfteoperasjoner offshore, men trenden er urovekkende. Noe av forklaringen kan ligge i at det har vært store endrings- og nedbemanningsprosesser de siste årene, særlig på flyttbare innretninger. Vi erfarer også fra tilsyn at det er press på kompetanse, trening og øvelser, og det har vært diskusjoner blant partene om hva kompetansekravene skal være, og hvor kravene skal stå.

¹¹ Definerte fare- og ulykkessituasjoner som legges til grunn for å etablere virksomhetens beredskap.

Spørreskjemaundersøkelsen dykking

I 2020 ble det for andre gang gjennomført en spørreskjemaundersøkelse for dykkerpersonell på norsk sokkel. Alle som deltok i dykkeroperasjoner på norsk sokkel ble invitert til å svare på spørreskjemaet. Svarprosent for 2020 var om lag 33 prosent (N=70). 74 prosent er britiske, 10 prosent norske og resten utgjør andre nasjonaliteter. 23 prosent har fast ansettelse, mens 76 prosent jobber på dagrater. Hovedinntrykket fra kartleggingen i 2020 er små endringer fra 2018 undersøkelsen, og de aller fleste går i positiv retning. Alle vurderer bruk av Norsok metnings-dekompresjonstabeller som svært fordelaktig, og Norge er fortsatt det eneste landet i verden som har slike standardiserte rammer for dekompresjon.

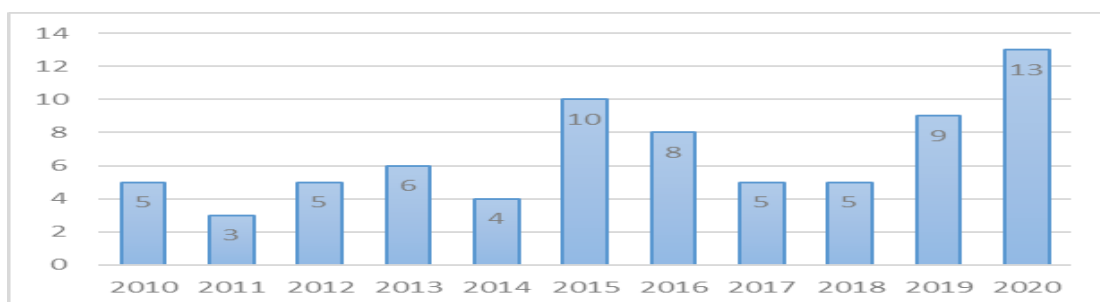
Dybdestudie om rapportering av hendelser og tilløpshendelser til Ptil

Studien om rapportering av hendelser og tilløpshendelser til Ptil har sett nærmere på omfang av, årsaker til og konsekvenser av feil- og underrapportering til Ptil. Det er identifisert tiltak som kan iverksettes for å eventuelt forbedre rapporteringen i næringen. De rapporteringskanalene som er undersøkt gjelder rapportering til RNNP og varsling av fare- og ulykkessituasjoner til Ptil.

Resultatene viser at omfanget av feil- og underrapportering er begrenset. Det er ingenting i datamaterialet som tyder på at hendelser med reelle alvorlige konsekvenser ikke varsles til Ptil, eller at hendelser som skal rapporteres til RNNP bevisst unndras rapportering. Det største informasjonstapet er knyttet til personskader og melding av slike via NAV-skjema. Videre indikerer resultatene at mindre alvorlige personskader og tilløpshendelser i enkelte tilfeller ikke blir meldt. Studien viser også at selskapene har varierende praksis for kategorisering av hendelser, og at våre krav og veiledninger til rapportering er noe utydelig. Resultatene fra studien vil bli fulgt opp i videreutviklingen av RNNP, og det vurderes om det er behov for presiseringer i regelverket.

Gransking

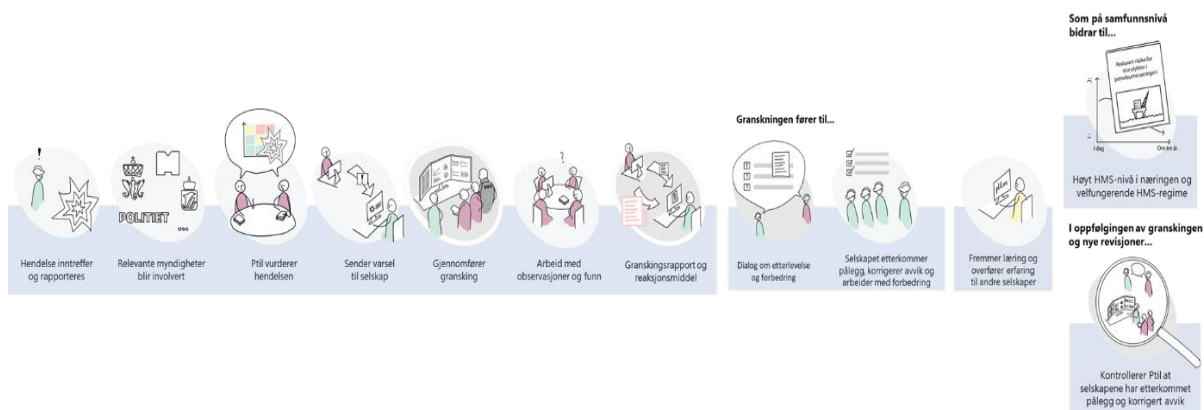
Vi har i 2020 har startet 13 granskinger, noe som er et rekordhøyt antall, ref figur nedenfor.¹²

Figur 15. Antall granskinger iverksatt av Ptil 2010 - 2020

Gransking av uønskede hendelser er en viktig del av Ptils risikobaserte tilsynsvirksomhet og kommer i tillegg til selskapenes egne granskinger. Alle våre granskingsrapporter publiseres på www.Ptil.no. Formålet med gransking er å kartlegge hendelsesforløp og årsaksforhold, faktiske og potensielle konsekvenser, samt utvikle kunnskap som kan bidra til å forebygge lignende hendelser og ulykker. Hendelsens alvorlighet og potensialet for læring er to av de viktigste kriteriene for beslutning om gransking. Figuren nedenfor illustrerer måten Ptil jobber på i gransking, gjennom en rekke påvirkningsledd for å oppnå ønskede effekter.

¹² Merk at antallet granskinger igangsatt pr år ikke nødvendigvis samsvarer med antall granskingsrapporter pr år.

Figur 16. Påvirkningskjede Gransking

Følgende hendelser startet vi gransking av i 2020:

- Autolift av gangbro- Floatel Endurance (Floatel International/Equinor, 29.2.20)
- Utsiktet frakobling av stigerør (LMRP) - West Mira (Seadrill/Wintershall Dea, 14.3.20)
- Løftehendelse med personskade - Oseberg B (Equinor, 16.4.20)
- Damplekkasje med personskade – Mongstad (Equinor, 27.6.20)
- Elektrohendelse med personskade – Kårstø (Gassco/Equinor, 25.7.20)
- Elektrohendelse med personskade - Statfjord B (Equinor, 18.8.20)
- Naftalekkasje – Slagentangen (Esso Norge AS, 24.8.20)
- Del av BOP løsnet - Rowan Stavanger (Valaris (Rowan Drilling) /Equinor, 14.9.20)
- Brønnehendelse – Gjøa/Deepsea Yantai (Neptune/Odfjell Drilling, 20.9.20)
- Brann i turbin- Hammerfest LNG (Equinor, 28.9.20)
- Løftehendelse på boredekk- West Bollsta (Seadrill/Lundin, 17.10.20)
- Brann i kompressorhus – Tjeldbergodden (Equinor, 2.12.20)
- Sveisefeil og feil i dataprogram (prosjekt)- Johan Castberg (Equinor)

Tradisjonelt granskes akutte ulykker og uønskede hendelser. Ptil har i 2020 også gransket Johan Castberg-prosjektet, hvor granskingsteamet arbeider med å identifisere årsaker til at Equinors Johan Castberg-organisasjon ikke avdekket sveise- og analysefeil tidligere. Vår erfaring er at granskingsmetode også egner seg i slike tilfeller.

To av hendelsene på landanlegg (Hammerfest LNG og Tjeldbergodden) var branner med store økonomiske konsekvenser. Ingen av hendelsene førte til dødsfall, men fire av hendelsene medførte personskader, hvorav to alvorlige (Statfjord B og Kårstø). Når det gjelder resultatene fra granskingene, er det vanskelig å finne tydelige likhetstrekk i årsaksforhold, og seks av granskingene pågår fremdeles. Områder det blir påpekt mangler ved i flere tilfeller, er følgende:

- etterlevelse av systemer og manglende ledelsesoppfølging knyttet til å sikre dette
- planlegging og endringsstyring,
- risiko- og barrierestyling, risikovurderinger og risikoforståelse,
- opplæring og kompetanse,
- svakheter ved teknisk utforming, manglende forståelse for svakheter ved design, mangler ved menneske - maskin grensesnitt,
- manglende deling av informasjon og kommunikasjon, og
- uklarheter om hvem som har ansvar for hvilket utstyr.

Vi ser også eksempler på at tidligere påpekte avvik ikke var korrigert, manglende prosesser for innsamling og registrering av data, og mangler ved erfaringsoverføring og læring fra tidligere hendelser. Flere av hendelsene er også koblet til forhold som er relatert til vedlikehold; manglende vedlikehold av utstyr, mangelfulle inspeksjoner, feil i vedlikeholdet, utsettelse av oppgraderinger og

bruk av utstyr utover levetid uten tilstrekkelige risikovurderinger, samt mangler ved vedlikeholdssystem og vedlikeholdsprogram.

Vi finner noen få eksempler på forhold som kan ha hatt betydning for enkelte av hendelsene, og som kan relateres til konsekvenser av pandemien. Dette er innføring av ny og uvant skiftordning, utsatt intern revisjon på grunn av pandemien og smittevernregler som innebar restriksjoner for antall personer på møter. Sistnevnte medførte eksempelvis svekket informasjonsoverføring til utførende personell.

Gjentakende funn reiser spørsmål ved læringspraksis i selskapene. Dette er et tema vi blant annet ser i sammenheng med resultatene fra et partssammensatt arbeid i Sikkerhetsforum, som i 2019 gav viktige anbefalinger med tanke på forbedring av gransknings- og læringspraksis.¹³ Ptil har satt i gang flere aktiviteter og prosjekter for å styrke vår egen oppfølging i gransking og for å bidra til bedre erfaringsoverføring. Vi har også satt i gang en studie for å klargjøre hvordan forbedring av gransknings- og læringspraksis kan bidra til bedre utnyttelse av hendelsers læringspotensial, bedre kritikalitetsvurdering av hendelser og mer treffsikre tiltak for å hindre gjentakelse og å unngå storulykker.

Måloppnåelse for 3.1 Risikoen for storulykke i petroleumssektoren skal reduseres

På bakgrunn av datagrunnlaget, utvikling over tid og våre risikovurderinger, prioriteres områder som Ptil skal ha særlig oppmerksomhet på for at vår innsats skal bidra til måloppnåelse om å redusere storulykkesrisiko. I 2020 har våre prioriteringer under mål 3.1 Risikoen for storulykke i petroleumssektoren skal reduseres vært:

- **Brønnkontrollhendelser**
- **Hydrokarbonlekkasjer**
- **Konstruksjonshendelser**
- **IKT- sikkerhet i industrielle systemer**
- **Sikring mot bevisste anslag**

For hvert område velger vi ut tema og prioriterer aktiviteter basert på mer spesifikke risikovurderinger for å oppnå ønskede resultater. I den videre delen presenteres aktiviteter, metoder, resultat, funn, reaksjoner og vurdering av effekt innenfor disse prioriteringene og andre tema som Ptil har vurdert som viktige for måloppnåelsen i 2020, med utgangspunkt i mål og resultatkjede presentert i del II.

Brønnkontrollhendelser

Tap av brønnkontroll representerer en storulykkesrisiko ved enhver bore- og brønnaktivitet, både leteboring, produksjonsboring, ved brønnvedlikehold og i forbindelse med plugging og forlating av brønner. Økt oppmerksomhet på brønnintegritet, fra designfase til forlating, er vesentlig for å forebygge og redusere risiko for storulykker.

I 2020 har vi særlig fulgt opp risiko knyttet til brønnkontrollhendelser. Vi har blant annet gjennomført egne analyser av brønnkontrollhendelser for å bidra til økt kunnskap om direkte og bakenforliggende årsaker. Analysene ble delt med næringen i Norge og i internasjonalt fagfora i 2020. Vår oppfølging av brønnkontrollhendelser har blant annet bidratt til å sikre bedre nøyaktighet i rapportering av hendelser og bedre kvalitetssikring av hendelsesdata i RNNP.

Erfaringsdeling og læring etter hendelser har hatt stor oppmerksomhet i 2020. Det er avholdt en rekke møter med aktører i etterkant av brønnkontrollhendelser for å sikre analyser og vurdering av hendelsene, årsaksforhold og risiko. Vår oppfølging har omhandlet å identifisere og analysere hva som utgjør robuste, tekniske, operasjonelle og organisatoriske løsninger når det gjelder brønnkontroll.

¹³ Rapport og presentasjonsmaterieil fra partssammensatt arbeidsgruppe:
<https://www.ptil.no/trepartsamarbeid/sikkerhetsforum/rapporter/rapport-fra-sikkerhetsforum-laring-etter-hendelser/>

Dette har bidratt til at flere operatører har implementert egne krav/retningslinjer for styring av operasjonelle og organisatoriske barrierer innen brønnkontroll.

Vi har fulgt opp ny teknologi med potensiale for konsekvensreducerende effekt av tilløp til alvorlige brønnkontrollhendelser, og vi har fulgt opp digitaliseringsinitiativ hvor potensialet for forbedret pålitelighet og risikoreduksjon er relevant. Vi har utvidet krav til vurdering av brønnkontrollkompetanse ved å vise til ny internasjonal retningslinje innen brønnkontrollkompetanse og krav til trening og øvelse. Gjennom året har vi deltatt som observatør med stor faglig bredde i revisjonsoppdatering av bore- og brønnstandardene NORSOK D-010 og D-002.

Samlet sett i tilsyn ser vi økt oppmerksomhet på samtrenting, simulatortrening og kvalifisering av kompetanse. Vi har sett designutfordringer på brønnkontrollutstyr og har utfordret vurderingene operatør gjør for å forbedre designet og i tillegg har vi brukt reaksjonsmidler mot boreentreprenør slik at de sammen med produsent forbedrer design av utblåsningsikringsventil.

Figuren nedenfor viser antall brønnkontrollhendelser per 100 brønner, lete- og produksjonsboring i perioden 2000-2020. Det ble påbegynt totalt 31 letebrønner og 180 produksjonsbrønner i 2020. I 2020 var det totalt 10 brønnkontrollhendelser, hvorav alle er på nivå 3, lav alvorlighet. Når vi normaliserer antallet hendelser mot aktivitetsnivå, ser vi likevel at nivået er innen forventningsverdien. (Kilde RNNP 2020).

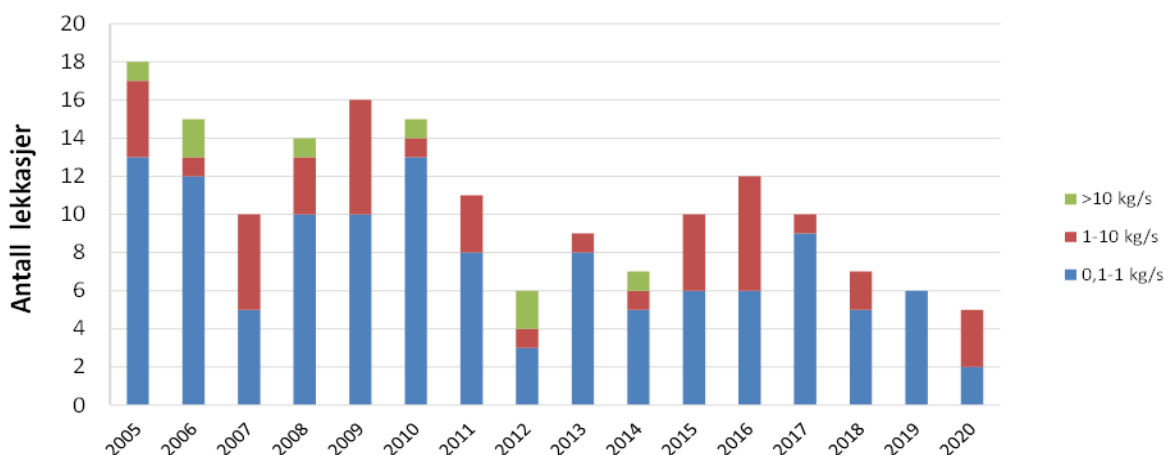

Figur 17 Brønnkontrollhendelser per 100 brønner, lete- og produksjonsboring, 2005-2020

Hydrokarbonlekkasjer

Hydrokarbonlekkasjer (HC- lekkasjer) har stor betydning for storulykkesrisiko i norsk petroleumsvirksomhet. En hydrokarbonlekkasje som antenner kan resultere i brann eller eksplosjon, som igjen kan føre til tap av menneskeliv, større utslipp av hydrokarboner til sjø og tap av store materielle verdier. Storulykkepotensialet knyttet til hydrokarbonlekkasjer bidrar til at dette er et område med høy prioritet.

Figuren under viser en oversikt over hydrokarbonlekkasjer for perioden 2005-2020 over 0,1 kg/s, oppdelt etter kategori etter lekkasjerate. Det er registrert 5 hydrokarbonlekkasjer med rate over 0,1 kg/s i 2020, der to av lekkasjene er i kategorien 0,1-1 kg/s og tre i kategorien 1-10kg/s. I perioden, 2000–2020, var det en klar reduksjon i antall lekkasjer per år. Siden 2003 har næringen gjennomført flere målrettede prosjekter og studier for å identifisere bakenforliggende årsaker til lekkasjer, og å identifisere tiltak med tanke på å redusere antall HC- lekkasjer. Det er vår vurdering at tiltakene en samlet bransje har identifisert og iverksatt, har bidratt til denne reduksjonen.

Figur 18 Antall lekkasjer, alle innretninger - norsk sokkel

RNNP data og andre studier gjennomført av både Ptil og bransjen viser at en vesentlig andel, ca. 60 prosent av HC-lekkasjene skyldes arbeid på hydrokarbonførende systemer. På bakgrunn av dette har industrien jobbet målrettet med å utvikle tiltak for å styrke kompetansen til personell som jobber på disse systemene. Industrien har de siste årene revidert håndbøker og beste praksis dokumenter knyttet til å redusere hydrokarbonlekkasjer med ny kunnskap. Industrien jobber også med en database for å samle og dele erfaringer knyttet til hydrokarbonlekkasjer.

I 2020 gjennomførte Safetec og Oslo Economics på oppdrag av Ptil en undersøkelse om hvilken effekt Ptils aktiviteter har hatt på selskapenes og bransjens eget forbedringsarbeid for forebygging av HC-lekkasjer på norsk sokkel. Undersøkelsen er gjennomført ved utsendelse av en elektronisk spørreundersøkelse som ble supplert med et antall dybdeintervjuer. Undersøkelsen ble sendt til fagfolk, ledere og verneombud i petroleumsvirksomheten. Av praktiske grunner er evalueringen begrenset til operatørselskap med innretninger i drift. Ptil har kun fått tilgang til oppsummert informasjon om hva de enkelte selskapene har svart.

I undersøkelsen ble respondentene spurt om i hvilken grad de har kjennskap til Ptils aktiviteter, og gitt at de kjenner til en aktivitet, i hvilken grad de mener at Ptils aktiviteter har bidratt til arbeidet med å unngå hydrokarbonlekkasjer i perioden 2011-2020. Resultatene viser at er det stor grad av samvariasjon mellom respondentenes kjennskap til og opplevde effekt av en aktivitet. Det er imidlertid ikke gitt at de aktivitetene man har minst kjennskap til, har lavest effekt. Kjennskap er uansett en forutsetning for opplevd effekt.

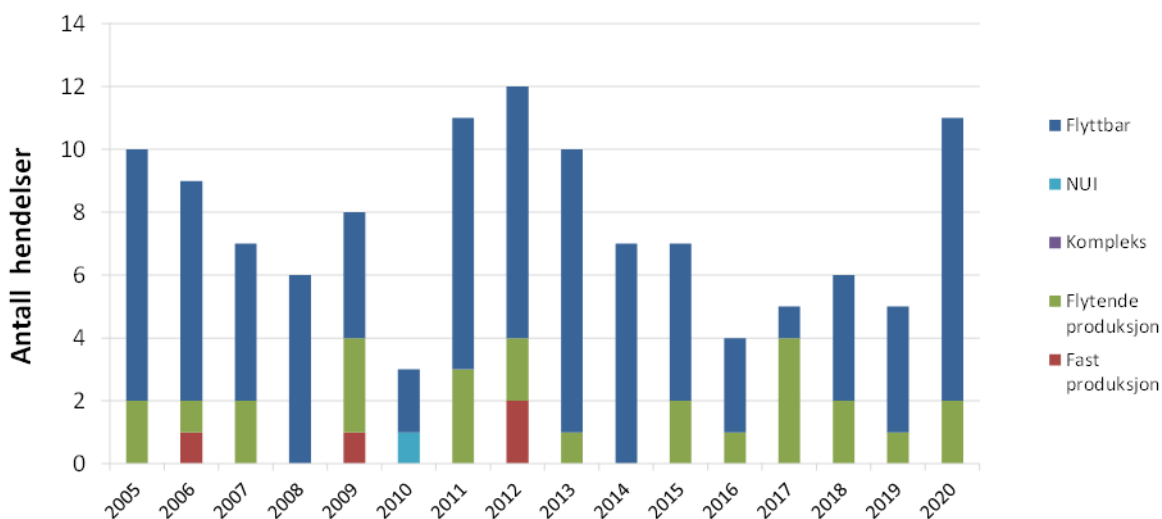
Undersøkelsen viser at sikkerheten oppleves å ha blitt bedre på norsk sokkel de siste 10 årene, og at Ptils aktiviteter har vært en medvirkende årsak til at selskapene har forbedret sitt arbeid på dette området. Vissheten om at Ptil kan gripe inn, er en viktig faktor for å opprettholde selskapenes sikkerhetsfokus og bransjens sikkerhetsnivå. Effekten oppleves å være størst for aktiviteter som regelverksutvikling, tilsyn og granskinger, og noe mindre for aktiviteter som veiledning, seminarer og konferanser. Andre faktorer som oppleves å ha hatt en effekt på selskapenes forbedringsarbeid er NORSOK-standardene, bransjespesifikke retningslinjer og erfaringsoverføringer etter granskinger og hendelser i andre selskaper. Resultatene i denne evalueringen viser at Ptils arbeid er et viktig bidrag til sikkerheten på norsk sokkel.

Konstruksjonshendelser

Konstruksjonshendelser er et samlebegrep for hendelser og skader på faste eller flytende konstruksjoner, rørledninger, stigerør og undervannsanlegg. Slike hendelser skyldes ofte feil i forutsetningene for prosjekteringen og under bygging, slik som manglende dekkklaring for å unngå bølger i dekk, manglende kapasitet til å holde posisjon, manglende skadestabilitet, utmatting i kritiske områder samt sveisefeil og materialfeil.

Flere av de mest alvorlige ulykkene i petroleumsindustrien offshore skyldes at konstruksjonene eller de marine systemene har feilet, eksempelvis Ocean Ranger ulykken i 1982 på Newfoundland og Alexander Kielland ulykken i 1980. Læringen etter Alexander Kielland, har vært det dominerende kunnskapsgrunnlaget innenfor undervisning, prosjektering og fabrikasjon av marine konstruksjoner. Spesielt innenfor utmatting, redundans mot enkeltfeil og krav til dimensjonering av innretninger mot ulykkeshendelser.

Resultatene fra RNNP innen konstruksjonsskader viser at antallet alvorlige hendelser har variert mellom fire og syv i perioden 2016 – 2019. I 2020 er det en oppgang fra fem hendelser i 2019 til elleve i 2020: Fire hendelser med dynamisk posisjonering (DP), to hendelser med forankrings-systemet, et enkeltlinebrudd på en flyttbar boreinnretning, en hendelse med vann på avveie, to hendelser med gjennomgående sprekker og to hendelser med bølge i dekk.

Figur 19 Antall innmeldte hendelser og skader på konstruksjoner og maritime systemer (DFU8)

I 2020 ble det gjennomført 26 revisjoner spesielt rettet mot konstruksjonshendelser. I disse revisjonene ble det identifisert 56 avvik og 71 forbedringspunkter. 87 av avvikene og forbedringspunktene er avvik knyttet til anvendelser av maritimt regelverk, bærende konstruksjoner og maritime systemer, bruk av innretningen og vedlikehold. Halvparten av avvikene er avdekket i revisjoner på flyttbare innretninger.

I 2020 gransket vi en hendelse som var relatert til sveisefeil og feil i beregningsprogram under fabrikasjon av innretningen, og vi gjennomførte flere kunnskapsprosjekt innenfor integritetsstyring av konstruksjoner, maritime system, rør og undervannsanlegg. Disse kunnskapsprosjektene er publisert på vår hjemmeside Ptil.no. Det ble også avholdt tre seminar hvor tematikk som integritetsstyring, konstruksjon og levetidsforlengelse ble presentert. Revisjoner, sektoravgiftsoppgaver og fagseminar har gitt effekt i form av økt motivasjon, kunnskap og kompetanse, og at avvik er rettet opp når det gjelder konstruksjonssikkerhet og integritetsstyring.

IKT- sikkerhet i industrielle systemer

De siste årene har Ptil styrket oppmerksomheten på IKT- sikkerhet i industrielle IKT-systemer. Riksrevisjonens funn og anbefalinger bekrefter at det har vært behov for denne satsingen. I Lysne-utvalget (*NOU 2015:13- Digital sårbarhet- Sikkert samfunn*) og i Traavik-utvalget (*NOU 2016: 19: Samhandling for sikkerhet*) ble det identifisert et behov for å styrke oppfølgingen og innsatsen av IKT-sikkerhet når det gjelder styrings- og kontrollsystemer i olje- og gass-sektoren. Når det gjelder å styrke og videreutvikle regimet ble det innvilget en større satsing innenfor IKT-sikkerhet for perioden 2018-2021. Bakgrunnen for styrkingen var knyttet til de mange endringer de siste årene innenfor IKT, digitalisering og samhandling. Den sikkerhetspolitiske situasjonen hadde også utviklet seg negativt og vi stod overfor et mer komplekst trusselbilde.

Følgende tiltak ble igangsatt i forbindelse med styrkingen:

- Avklaring av utfordringer og utarbeiding av risikobilde innenfor IKT-sikkerhet i petroleumsnæringen.
- Tilsynskampanjer hvor videreutvikling av metodikk og økt tilsynsaktivitet innenfor IKT-sikkerhet blir essensielt.
- Tydeliggjøring og videreutvikling av regelverket innenfor IKT- sikkerhet.
- Styrking og videreutvikling av arbeidet innenfor beredskap og hendeshåndtering, herunder operatørens varslingsplikt, inklusiv rapporteringskanal og CERT- løsning (*Computer Emergency Response Team*).
- Kunnskapsutvikling i samarbeid med andre myndigheter, akademia, fag og forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

I 2020 har vi fulgt opp IKT- sikkerhet i tilsyn, gjennom kunnskapsformidling og i en rekke kunnskapsutviklingsaktiviteter. Utrednings- og kunnskapsutviklingsaktivitetene har i hovedsak vært rettet mot ulike aspekter av robusthet i industrielle IKT-systemer. Det er vurdert tekniske tiltak, operative løsninger, trening og øvelser i håndtering av hendelser, samt evaluering av regelverk og tilsynsmetodikk.

I våre aktiviteter avdekker vi at selskapene har styrende dokumentasjon og prosedyrer for å håndtere IKT- sikkerhet i industrielle systemer. I tilsyn har vi undersøkt om prinsipper og prosedyrer blir fulgt opp i praksis, og om systemene har løsninger for beskyttelse som styrende dokumentasjon beskriver. Utfordringene er at disse kun i noen grad blir fulgt i det daglig arbeidet. Det avdekkes også mangler når det gjelder kompetanse, trening og øvelser om IKT- sikkerhet.

Resultatene fra vår oppfølging viser at våre aktiviteter har effekt i form av økt bevissthet og kunnskapsdeling om IKT- sikkerhet i industrielle systemer. En studie som er utført i 2020 er tiltenkt å supplere NSM sine grunnprinsipper for IKT-sikkerhet med kunnskap innen industrielle IKT-systemer. Det er blant annet etablert et eget forum for IKT- sikkerhet som samles for erfaringsdeling og læring. Gjennom erfaringsdeling og mer systematisk forebygging i de enkelte selskapene om årsaker til, og konkrete tiltak for å ivareta IKT- sikkerhet i industrielle systemer, opplever vi at vi har effekt.

Digitalisering

I 2020 har vi fulgt opp digitalisering gjennom kunnskapsutvikling, tilsyn og samarbeid. Vi har særlig hatt oppmerksomhet på tema som: IKT sikkerhet, automatiserte boreoperasjoner, bruk av droner i nordområdene, digitaliseringsinitiativ og medvirkning og innføring av nye samarbeids- og kontraktsformer.

Vi har igangsatt studier og samarbeidet med ulike utdannings og forskningsinstitusjoner for å innhente kunnskap om temaet. For eksempel, utarbeidet Sintef i 2020 på oppdrag av Ptil, en rapport som sammenfattar kunnskap om automatiserte boresystemer og menneskelige forhold. Resultater fra dette arbeidet viser at det er høy oppmerksomhet på utvikling av automatiserte løsninger og de mulighetene dette gir for effektivitet i driftsfasen. Samtidig viser rapporten manglende kunnskap og oppfølging av menneskelige og organisatoriske faktorer, som opplæring og analyse av endrede arbeidsoppgaver.

Vi har også fulgt opp digitaliseringsinitiativ i tilsyn og møteserier offshore og på landanlegg. Eksempler på tilsynsaktiviteter har vært oppfølging av nye samarbeids- og kontraktsmodeller mellom operatør, redere og serviceselskaper, automatisert boreoperasjon og medvirkning i selskapenes digitaliseringsinitiativer.

Resultatet av vår oppfølging viser at digitalisering kan utfordre samarbeidet mellom arbeidsgivere, ansatte og myndigheter i form av nye arbeidsformer og tilknytningsformer, som følge av automatisering. Vellykket digitalisering krever involvering. Det er derfor avgjørende at alle parter er engasjerte og bidrar.

For å fremme forståelse og eierskap til temaet har digitalisering og konsekvenser for storulykke og arbeidsmiljø vært drøftet i Sikkerhetsforum. Ptil har også publisert artikler, podcaster og kortfilmer om digital teknologi og HMS risiko for læring og erfaringsutveksling til næringen. Tilbakemeldingene har vist at selskapene er opptatt av dette temaet, og at vår oppfølging oppleves som relevant. Funn fra kunnskapsrapporter om «Automatiserte boreoperasjoner og menneskesentrert design» viser at selskap som har dialog med Ptil i tilsyn oppgir at det bidrar til å øke selskapenes bevissthet på digitalisering, arbeidsprosesser og hva innholdet av opplæringen skal inneholde. Vår oppfølging viser også at økt oppmerksomhet på betydningen av digitalisering har effekt i form av kunnskapsutvikling, læring og erfaringsutveksling i næringen. Vi registrerer at vår oppfølging bidrar til at selskapene kommer raskere i gang med risikostyring, egenoppfølging og involvering i nye digitaliseringsinitiativ, og at temaet i større grad aktualiseres på partsarenaen som i Sikkerhetsforum og i IRF (International Regulators Forum). Det er likevel behov for å opprettholde oppmerksomheten på betydningen av digitalisering også i framtiden.

Sikring mot bevisste anslag

Sikkerhets- og etterretningsmyndighetene har påpekt at Norge står overfor et komplekst risikobilde der fremmede stater ved hjelp av et bredt utvalg virkemidler forsøker å utnytte sårbarheter i funksjoner, virksomheter og systemer. Norsk petroleumssektor utsettes for etterretningsaktivitet og blant målene er både offentlige og private selskaper, teknologimiljøer ved universiteter og forskningsinstitutter, samt norske myndigheter. Virksomheter innen energi, olje og gass er vurdert som særlig utsatt.

Ptil har i 2020 gjennomført flere tilsyn med aktørenes etterlevelse av sikring mot bevisste anslag. Tilsynsaktivitetene har omfattet fysisk sikring, personellsikkerhet og informasjonssikkerhet. Tilsynsaktiviteter er gjennomført i form av møter med operatørselskap til mer omfattende aktiviteter som innbefatter gjennomgang av dokumentasjon, møter med landorganisasjoner, forsyningsbaser, helikopterterminaler og verifikasjoner med hele logistikk-kjeden for en enkeltinnretning eller et produksjonsfelt. Det er også gjennomført en ny tilsynsserie med sikring i hele logistikk-kjeden, som avsluttes i 2022, og vi har gjennomført revisjoner med temaet sikring ved flere landanlegg.

I våre tilsynsaktiviteter ønsker vi å følge opp og skaffe oss oversikt over sikringsnivået hos de enkelte aktørene og i petroleumsnæringen som helhet. Formålet er å verifisere at næringens arbeid med håndtering av sikringsrisiko og deres arbeid med beredskap mot bevisste anslag er forsvarlig og i kontinuerlig forbedring. Sikkerhetsmyndighetene har påpekt at koronapandemien har forsterket det eksisterende risikobildet. Ptil har fulgt opp om, og i hvilken grad koronapandemien har hatt innvirkning på selskapenes arbeid med sikring og beredskap mot beviste anslag.

Tilsynsaktivitetene viser totalt sett en kontinuerlig forbedring i sikringsnivået og sikringstilstanden i norsk petroleumsvirksomhet. Selskapene forbedrer og videreutvikler sine verktøy og metoder for identifisering av sikringsrisiko, herunder trussel, verdi (konsekvens) og sårbarheter. I tillegg har Ptil sett en økning i informasjonsdeling både internt i selskapene og mellom selskapene i etterkant av våre tilsyn. Konkrete funn, observasjoner og anbefalinger fra tilsyn med sikring som tema er unnatt offentligheten og omtales av denne grunn ikke.

Vedlikeholdsstyring

Manglende vedlikehold har over tid vist seg å være en medvirkende årsak til storulykker. Styringen av vedlikehold skal blant annet identifisere kritiske funksjoner og sikre at sikkerhetskritiske barrierer fungerer ved behov.

I 2020 har vi gjennomført både tilsyn og kunnskapsstudier hvor vi har rettet oppmerksomhet på betydningen av vedlikeholdsstyring for teknisk tilstand, risiko/usikkerhet og dermed sikker drift. Data fra RNNP viser at flere innretninger over tid ikke har hatt tilfredsstillende ytelse på sentrale barriereelementer, og at omfanget av det forebyggende og korrigerende vedlikeholdet som ikke er utført, fremdeles er omfattende. I tilsyn og granskninger avdekker vi også kritiske mangler i styringen av vedlikeholdet, som blant annet manglende merking av utstyr, klassifisering, vedlikeholdsprogram og vedlikeholdsanalyser.

Effekten av endringer og reduksjon i vedlikeholdet kan ofte ikke registreres på kort sikt, men vil kunne gi økt vedlikeholdsbehov og flere feil på lengre sikt. I 2020 registrerte vi at de langsiktige og samlede effektene av koronapandemien for risiko, som utsatt vedlikehold og revisjonsstanser, i for liten grad blir vurdert av aktørene selv. Det vil vi følge opp i egne tilsyn i 2021.

Prosjektstyring – for sikker oppstart og drift

Prosjektstyring er et prioritert tema i vår tilsynsstrategi i 2020. Selskapenes planlegging og gjennomføring av prosjekter har betydning for kvalitet, sikkerhet og arbeidsmiljø. Det er flere eksempler på at mangler i prosjektstyring har ført til svakheter i prosjektleveranser som vil påvirke sikkerhet og arbeidsmiljø. Mangler i prosjektstyring kan gi seg utslag i press på tid, kostnader, og tilgang til ressurser som igjen kan resultere i at beslutninger tas med feil dokumentasjonsgrunnlag.

I 2020 har vi gjennomført mer enn 20 tilsyn, i form av revisjoner og møteserier og kunnskapsstudier hvor vi har rettet oppmerksomhet på betydningen av prosjektstyring for sikker oppstart og drift. I disse aktivitetene har vi blant annet fulgt opp anbefaling og funn fra utredninger av feltutbyggingsprosjekter på norsk sokkel fra 2019. Vi har også samarbeidet med Oljedirektoratet (OD) for erfaringsoverføring, informasjonsdeling og planlegging av felles aktiviteter. Prosjektstyring som tema er også formidlet internt for å øke kompetansen om temaet. Vi har gjennomført studier om storulykke og arbeidsmiljøutfordringer i utbyggingsprosjekter og identifisering av aktiviteter med fare for ulykke ved avslutning og fjerning av installasjoner. Vi har utarbeidet oversikter over prosjekter som er i planlegging/ gjennomføring, og vi har etablert kriterier og anbefalinger for å kunne gjennomføre en risikobasert oppfølging.

I tilsyn oppgir selskapene at økt oppmerksomhet på planlegging, styring og oppfølging av prosjekter har hatt en positiv effekt, blant annet i form av økt kunnskap om status på prosjekt utfordringer og risikoer. I tillegg til tilsyn har vi i 2020 også gransket et prosjekt (Johan Castberg) for å identifisere årsaker til at selskapet ikke avdekket sveise- og analyse-feil tidligere i prosjekt-gjennomføringen. Vi ser at vår oppfølging har bidratt til å øke selskapenes bevissthet på viktigheten av god prosjektstyring.

Måloppnåelse for 3.2 Virksomhetene skal arbeide bedre med forebyggende arbeidsmiljø, helse og sikkerhet og sørge for forsvarlig arbeidsforhold

Selskapene skal arbeide systematisk for å forebygge arbeidsrelaterte sykdommer, skader og ulykker, og sørge for forsvarlige arbeidsforhold. Dette arbeidet er også viktig for å redusere risikoen for feiloperasjoner og forebygge storulykker. Vi legger stor vekt på å følge opp og påse at næringen samlet og de enkelte aktører fremmer et seriøst og trygt arbeidsliv. Dette gjøres gjennom tilsyn og i felles kompetansegivende arrangementer hvor partene og næringen aktivt involveres. Partssamarbeid og arbeidstakermedvirkning utgjør en sentral del av måloppnåelsen i dette arbeidet.

Utviklingen de siste årene viser at næringen har gjennomgått en rekke strukturelle endringer og effektiviseringsprosesser, særlig etter siste oljeprisfall rundt 2014-2015. Rammebetingelser mellom operatør og entreprenør er endret, og endringene kommer til uttrykk på flere måter; som lavere grunnbemanning, høyere krav til fleksibilitet i arbeidsstyrken, mer aktivitetsstyring, rotasjonsordninger og løsere tilknytningsformer med midlertidige ansettelser og prosjektbaserte oppdrag. En lavere grunnbemanning og høyere grad av rotasjon medfører også ofte høyere krav til kompetanse, og flerfaglighet. Tilknytningsformene er i endring, også som følge av endrede krav i regelverket. Nye teknologier og driftsløsninger påvirker også organisering av arbeid og samhandling, og vi ser økt grad av fjernstyring, digitalisering, automatisering og teknologier med høyere grad av autonomi. Dette er utviklingstrekk som påvirker storulykke- og arbeidsmiljørisiko, og som vi gjennom ulike aktiviteter har fulgt opp i 2020.

Våre tilsynserfaringer, innrapporterte hendelser og bekymringsmeldinger viser at det er utfordringer knyttet til styring av arbeidsmiljørisiko, og at det fortsatt er behov for å redusere risikoen for alvorlige personskader og arbeidsbetinget sykdom.

I det videre presenteres aktiviteter, metoder, resultat, funn, reaksjoner og vurdering av effekter innenfor områder og tema vi har vurdert som viktige for måloppnåelsen i 2020. I tillegg vil vi beskrive vår innsats innenfor områdene inkluderende arbeidsliv og varsling. I 2020 har prioriteringer under mål 3.2 vært:

- **Virksomhetenes systematisk forebyggende arbeid for å redusere arbeidsmiljørisiko relatert til fysisk/ kjemisk eksponering, organisatorisk og psykososialt arbeidsmiljø og ergonomi.**
- **Virksomhetenes forebygging av akutte personskader relatert til kran- og løfteoperasjoner, fallende gjenstander og håndtering av utstyr.**

Virksomhetenes systematisk forebyggende arbeid for å redusere arbeidsmiljørisiko relatert til fysisk/ kjemisk eksponering, organisatorisk og psykososialt arbeidsmiljø og ergonomi.

Det overordnede bildet er at selskapene har et høyt nivå for styring av arbeidsmiljørisiko og jobber systematisk med å forebygge arbeidsrelaterte plager, sykdommer og skader. Resultatene fra tilsynsaktiviteter avdekker likevel mangler, og samlet sett ser vi det at det er ulikheter mellom selskap, innretninger og anlegg i næringen.

Mekaniske faktorer/ergonomi

Ptil har hatt en systematisk tilnærming til styring av risiko for muskel- og skjelettplager mot næringen over flere år. Vi har vektlagt at selskapene må ha en systematisk styring og at forsknings- og kunnskapsbasert metodikk i større grad må tas i bruk i forbindelse med risikovurderinger og valg av risikoreduserende tiltak. I 2020 har vi ført tilsyn med tema som har vært forbundet med høy helserisiko som muskel og skjelettplager, psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø, fysisk og kjemisk arbeidsmiljø som boreslamhåndtering, eksos og støy.

I 2020 har vi fulgt opp selskapenes styring av risiko for muskel- og skjelettplager, og vi ser vi positive initiativ og forbedringsarbeid i næringen. Kartlegginger og risikovurderinger er blitt kvalitativt bedre, først og fremst ved en bedre kobling mellom eksponering og helserisiko. Fagpersonell har fortsatt behov for å styrke sin kompetanse, spesielt når det gjelder metoder for risikovurdering, som gjør at selskapene blir mer treffsikre i valg av risikoreduserende tiltak. Det er også stor usikkerhet hos

selskapene med hensyn til hvordan de skal koble psykososiale faktorer med mekaniske for å få et mer helhetlig bilde av årsaker til muskel- og skjelettplager. I valg av tiltak ser vi at selskapene i stor grad velger organisatoriske tiltak framfor tekniske utbedringer. Organisatoriske tiltak som for eksempel opplæring og rotasjon av personell innebærer ingen eller lave kostnader, og prioriteres derfor framfor mer effektive tekniske tiltak. Det kreves en god oversikt over enkeltvis og samlet risiko for å få effektive og målrettede tiltak. For å oppnå dette kreves det økt bruk av forsknings- og kunnskapsbasert metodikk for risikovurdering.

Psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø

Oppfølging av psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø er i 2020 fulgt opp i tilsyn, og vi har presentert temaet på konferanser, i bransjeprogram og publisert artikler på Ptil.no. Vi har også hatt et kunnskapsprosjekt om psykososiale forhold og sikkerhetsrisiko i arbeidet med ISO standarden; «*Psychological health and safety in the workplace*».

Erfaringer fra tilsyn viser at utfordringer knyttet til planlegging, prioritering, opplæring og bemanning resulterer i økt uforutsigbarhet og høy arbeidsbelastning. Selskapenes tiltaksstrategier for å styre denne risikoen mangelfull, og i mange tilfeller er den heller ikke tilstrekkelig forankret i risikomodeller. Det er heller ikke etablert kunnskap om hvilke faktorer som er utslagsgivende for helse og sikkerhet. Funn fra tilsyn viser at selskapene i liten grad vurderer psykososiale og organisatoriske forhold i sammenheng med selskapenes øvrige arbeidsmiljøkartlegginger, inkludert mekaniske eksponering.

Vi er opptatt av at arbeidsmiljøopplæring har tilstrekkelig oppmerksomhet på forebygging av risiko og inkluderer faktorer som arbeidsbelastning, roller og ansvar, kontroll, og lederstøtte. Våre funn viser at ledere og ansatte ofte ikke har den nødvendige kompetansen til å planlegge og følge opp psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø. Arbeidsmiljøopplæring som gis til ledere har i liten grad vært opptatt av styring av psykososial og organisatorisk risiko. Vår oppfølging av dette temaet har bidratt til at styring av psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø gradvis blir satt på agendaen, og det har økt selskapenes bevissthet på viktigheten av dette temaet.

Fysisk/kjemisk arbeidsmiljø

Et viktig faglig bidrag er å samle inn og bearbeide informasjon for å overvåke tilstand og utvikling av risiko innenfor fysisk og kjemisk arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten. Denne kunnskapen gir grunnlag for å utvikle risikobilder, samt prioritere og tilrettelegge risikotema for bruk i oppfølgingsarbeid. I 2020 har følgende tema vært adressert:

Boreslamshåndtering

I 2020 er arbeidsmiljøeksponering og teknologivalg knyttet til boreslamshåndtering blitt fulgt opp i tilsyn på flyttbare innretninger, både i SUT-tilsyn og driftstilsyn. I tilsyn avdekkes det at innretninger ikke alltid er utformet på en måte som sikrer at grenseverdier overholdes, og at en i stor grad må basere seg på bruk av personlig verneutstyr. I SUT-sammenheng kunne selskapene i liten grad dokumentere risikovurderinger eller erfaringsdata fra innretninger der tekniske tiltak i shakerrom har akseptabel luftkvalitet i området under boreoperasjon med oljebasert slam.

På bakgrunn av dette ble det høsten 2020 igangsatt en studie om kjemisk eksponering og potensiell helserisiko for personell involvert i håndtering av oljebasert boreslam i samarbeid med Universitetet i Bergen og bedriftshelsetjenesten International SOS. Formålet med studien har vært å undersøke eksponeringsforhold for oljedamp og oljetåke og se på utviklingstrekk i forhold til tidligere undersøkelser, samt å vurdere om Arbeidstilsynets nye veiledning for vurdering av måleresultater vil påvirke vurdering av måleresultater. Det var planlagt et ekspertseminar om boreslamshåndtering og arbeidsmiljø i 2020, men dette ble utsatt til 1. kvartal 2021.

Eksos

Erfaringer fra tilsyn, samt bekymringsmeldinger, tyder på at enkelte innretninger har utfordringer med eksoseksponering. Eksosproblematikk ble spilt inn som tema i Sikkerhetsforum, og til Samarbeid for sikkerhet med tanke på å utvikle en felles veileder til bransjen. Det ble i 2020 publisert en artikkel med tittel: «Diseleksos på innretninger offshore som kan utgjøre en helserisiko» på ptil.no.

Støy

Risikobildet for støy ble oppdatert og formidlet til næringen på seminar i regi av Norsk olje og gass høsten 2019. I 2020 har støy blitt fulgt opp i tilsyn for å bidra til at arbeid med støyreduksjon prioriteres i næringen. Utformingsløsninger og teknologivalg i prosjekter ble vektlagt som viktig å følge opp.

Endrede rammebetingelser og oppfølging av innleie

I 2020 har vi utviklet kunnskap om konsekvenser av endringer i rammebetingelser for arbeidsmiljø og sikkerhet med hensyn til operatør-entreprenørrelasjoner, tilknytningsformer og arbeidstidsordninger. Vi har utredet rekkevidden av operatørs ansvar og plikt til å sikre at arbeidskraft hos entreprenør og underentreprenører har forsvarlig arbeidsmiljø under rammebetingelser fra operatør. Arbeidet har klargjort muligheter og begrensninger i gjeldende regelverk som Ptil har til å følge opp kontrakter, arbeidsgivers ansvar, og ansvaret i grensesnittet mellom operatør og entreprenør. Avklaringene har også gitt bedre grunnlag for å ta i bruk virkemidler og reaksjonsmidler i tilsyn. Oppfølging av hvordan aktørene håndterer mulige konsekvenser for storulykke og arbeidsmiljø av nye kontraktsformer er et viktig tema for Ptil, og vi har i 2020 gjennomført tilsyn der dette var tema. Vi har også videreutviklet Ptils strategi og metodikk for oppfølging av rammebetingelser, og delt kunnskap og erfaring med næringen.

Ptil fikk fra 1. juli 2020 utvidet myndighetsområdet til å føre tilsyn med at virksomhetene overholder arbeidsmiljølovens vilkår for innleie og at kravet om likebehandling følges opp. I 2020 har vi ført tilsyn med aktørenes bruk av innleid arbeidskraft og innhentet opplysninger fra relevante aktører for å kartlegge omfanget av innleie til innretninger på sokkelen og til landanlegg. Vi har adressert temaet i likelydende brev, og vi har informert om myndighetsansvaret og vår planlagte oppfølging på ptil.no. Dette har bidratt til økt kunnskap om regelverkskrav hos aktørene. Vi har også samarbeidet med Arbeidstilsynet for å sikre en mest mulig ensartet myndighetsoppfølging og effektiv utnyttelse av kompetanse og ressurser.

Virksomhetenes forebygging av akutte personskader relatert til kran- og løfteoperasjoner, fallende gjenstander og håndtering av utstyr

Trendene innen kran- og løfteoperasjoner og fallende gjenstander har de siste årene fått økt oppmerksomhet blant annet på grunn av bekymringsfulle trender i RNNP og erfaringer fra tilsyn. I 2020 har vi fulgt opp dette gjennom flere spor: Tilsyn, standardisering, samarbeid på partsarenaen, opplæring og kunnskapsutvikling, særlig gjennom RNNP.

På bakgrunn av bekymringer tok Ptil initiativ til opprettelse av et samarbeidsråd for kompetansekrav innenfor kran og løft i petroleumsvirksomheten sammen med arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene. Mandatet og rådets arbeid er forankret i Regelverksforum. Hensikten med «Samarbeidsrådet petroleum» er å ivareta felles interesser for å sikre et høyt faglig nivå, og sikre kran- og løfteoperasjoner offshore og på landanlegg. Bakgrunnen for opprettelse av samarbeidsrådet var manglende enighet blant organisasjonene om hvordan krav til opplæring og opplæringsplaner skal styres og administreres for sikker bruk av løfteutstyr og sikker bruk av løfte- og transportutstyr. Hovedinnsatsen i rådet har bestått i å oppdatere opplæringsplaner for sikker bruk av løfteutstyr, da krav til opplæring ikke var oppdatert siden 2004. I løpet av 2021 skal dette arbeidet være ferdigstilt.

I 2020 har vi også arbeidet med å utvikle planer for sikkerhetsopplæring og opplæring for sakkyndige kontrollører for å sikkerheten i løfteoperasjoner, og vi er aktivt involvert i arbeidet med standardisering innen arbeid i høyden.

Hvert år utfører Ptil tilsyn med løfteoperasjoner og materialhåndtering, og presenterer innlegg på relevante kurs og konferanser innen kran- og løftfaget, og vi deltar i samarbeidsforum med andre sokkelstater for å utveksle erfaring på området. Tilsynene avdekker ofte mangler ved planlegging, styring og ledelse av løfteoperasjoner, mangler ved oppfølging etter årlige kontroller/sertifisering av løfteutstyr, manglende kompetanse og kapasitet, samt manglende driftsstøtte til offshore operasjonene. Granskningene som er gjennomført i 2020 peker også spesielt på mangler ved planlegging, styring og

ledelse av løfteoperasjoner. Hovedtrekkene fra tilsyn og granskinger er nokså sammenfallende med resultatene vist i RNNP.

I en evaluering gjennomført av Safetec og Oslo Economics i 2020 ble selskapene spurt om hvilken effekt de vurderer at Ptils aktiviteter har hatt innenfor kran- og løftehendelser. Respondentene oppgir at de aktivitetene som vurderes å ha hatt størst betydning for arbeidet med kran- og løftehendelser er granskinger, tilsyn på innretningene og petroleumsregelverket.

Tilrettelegging for reell arbeidstakermedvirkning

Velfungerende medvirkningsordninger og god arbeidstakermedvirkning er en viktig bærebjelke i et godt arbeidsliv og i det norske HMS-regimet. Vi vektlegger at virksomhetene legger til rette for, og benytter medvirkningsordninger i sitt forebyggende arbeid. Arbeidstakermedvirkning har i 2020 vært fulgt opp i tilsyn, statusmøter med selskapene, i Sikkerhetsforum, samt i årlige samarbeidsmøter med fagforeninger og forum for koordinerende hovedverneombud.

Mange selskaper har gode ordninger for arbeidstakermedvirkning, men vi ser også store variasjoner i tilrettelegging for medvirkning i selskapene innen petroleumsindustrien. Vi ser en forbedring i forståelse av AMUs rolle og struktur for samarbeid i flere selskap, men funn fra tilsyn og bekymringsmeldinger viser at det fremdeles er utfordringer i topartssamarbeidet. Blant annet har selskapene i liten grad en systematisk oppfølging av om arbeidstakermedvirkning i eget selskap er i henhold til krav i regelverket og egne prosedyrer. De mest fremtredende utfordringene vi har identifisert i 2020 er:

- *ikke nok tid til vernearbeid*
- *svak eller mangelfull kompetanse hos verneombud og ledere*
- *sen involvering av vernetjenesten i saker som angår HMS*

I 2020 registrerer vi at pandemien har gitt økt arbeidspress for personell på innretningene som igjen gir mindre tid til å styrke arbeidstakermedvirkning der dette er nødvendig. Ptil har fått mange tilbakemeldinger fra arbeidstakerrepresentanter om utfordringer knyttet til utvidet oppholdstid og press på psykososiale forhold i denne perioden.

I 2020 fikk Ptil ansvaret for å lede en partssammensatt arbeidsgruppe i Sikkerhetsforum som skulle adressere utmattelse i forbindelse med koronasituasjonen offshore og på landanleggene. I dette arbeidet fikk vi tilbakemelding fra selskapene om at de opplevde det spesielt utfordrende i første fase av pandemien hvor flere arbeidstakere fikk forlenget oppholdsperiode fra tre til fire uker. Arbeidet avdekket at det var størst arbeidsbelastning for noen grupper den første måneden under pandemien, men at det i løpet 2020 normaliserte seg. På bakgrunn av dette ble det utarbeidet et notat og en presentasjon til Sikkerhetsforum om hvordan selskapene kan jobbe for å forebygge utmattelse.

Våre aktiviteter har rettet oppmerksomheten mot reell arbeidstakermedvirkning og hvilke forutsetninger som må være på plass for at medvirkningen skal være reell. Overfor selskapene har vi sett hvordan det legges til rette for verne- og AMU-arbeid, hvilken opplæring verneombud og AMU-medlemmer får til å løse aktuelle oppgaver, hvor mye tid det settes av til dette arbeidet og tidspunkt for involvering i beslutninger som har betydning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.

Tilsyn med dette som tema har bidratt til økt kunnskap og tiltak for bedre og mer reell arbeidstakermedvirkning i flere selskaper. Vår vurdering er at tilsyn og oppmerksomhet på partssamarbeid har bidratt til måloppnåelse, men vi vil fortsatt prioritere og gjennomføre tilsynsaktiviteter hvor arbeidstakermedvirkning er et sentralt tema.

Inkluderende arbeidsliv

«Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv. Et arbeidsliv med plass for alle» av 1. januar 2019 til 31. desember 2022 (IA- avtalen) ble undertegnet 18. desember 2018. Ptil har siden 2019 arbeidet sammen med Arbeidstilsynet, STAMI og NAV for å bygge opp, og videreutvikle den nye IA-satsingen. I dette arbeidet har Ptil hatt veiledningsrolle og det er etablert et partssammensatt bransjeprogram for petroleumsvirksomheten hvor Ptil deltar.

I 2020 har Ptil i samarbeid med STAMI utarbeidet en næringstilpasset versjon av verktøyet: «En bra dag på jobben». I samarbeid med Arbeidstilsynet skal det utvikles en petroleumsversjon av arbeidsmiljøhjelpen som skal ferdigstilles første halvår 2021. Ptil har i 2020 innhentet informasjon fra selskapene og næringen for å få økt innsikt i trender og næringsspesifikke mønster for sykefravær som er publisert på RNNP.no. I tilsynsaktiviteter har vi også adressert sykefravær som et tydeligere element i selskapenes styring av arbeidsmiljørisiko, og vi har identifisert behov for å videreutvikle tilsynsmetodikk for å styrke kvaliteten i selskapenes systematisk forebyggende arbeid. For å sikre kunnskapsbasert utvikling i det systematisk forebyggende arbeid, har vi etablert et eget FOU-nettverk i samarbeid med STAMI.

Bransjeprogram under IA avtalen

I 2020 har Ptil vært en aktiv bidragsyter i bransjeprogrammet for leverandørindustrien til olje- og gassnæringen gjennom deltakelse i styringsgruppe, arbeidsgrupper, som foredragsholdere på seminar og i diverse workshops. Det er bearbeidet og formidlet relevant informasjon til bransjeprogrammet som data fra RNNP og tilsyn. Arbeidsmiljøetsatsingen og bransjeprogrammet har vært en del av bakteppet for valg av Ptils hovedtema for 2020: «**På lag med leverandørene.**»

Innsats knyttet til varselvernet

I 2020 har vi videreført innsatsen mot varslings- og bekymringsmeldinger. Høsten 2019 tok Ptil i bruk en digital varslingskanal som skal sikre varslerens identitet iht. personopplysningsvernereglene. I 2020 mottok vi 43 varsler fra ulike interessenter i petroleumsvirksomheten, og de fleste kom inn via varslingskanalen. En stor andel av varslene er anonyme, noe som gjør det tidkrevende å følge opp. Av disse varslene var 31 fra arbeidstakere. Gjennomgående tema var organisatorisk og psykososialt arbeidsmiljø (60%), og teknisk sikkerhet (25 %). Dersom en sammenligner årene 2019 og 2020 er det ingen vesentlige endringer i tema som det ble varslet om. Avhengig av sakens karakter blir varslene fulgt opp gjennom skriftlig dialog med varsler, og i møter med partene. Tema for varselet kan også bli tatt opp i tilsyn med den aktuelle aktør.

Måloppnåelse for 3.3 Andre prioriterte oppgaver som kunnskapsutvikling, regelverksutvikling og partsamarbeid

Kunnskapsutvikling

Oppdatert og omforent kunnskap om risikoforhold er essensielt for at virksomheten skal kunne ivareta sitt ansvar for sikkerhet og arbeidsmiljø i petroleumssektoren. Vi skal være kunnskaps- og risikobasert i vår oppfølging, og vi skal ha kunnskap om politikktutforming og forvaltning for vårt ansvarsområde, herunder måloppnåelse og effekter av egne virkemidler og tiltak.

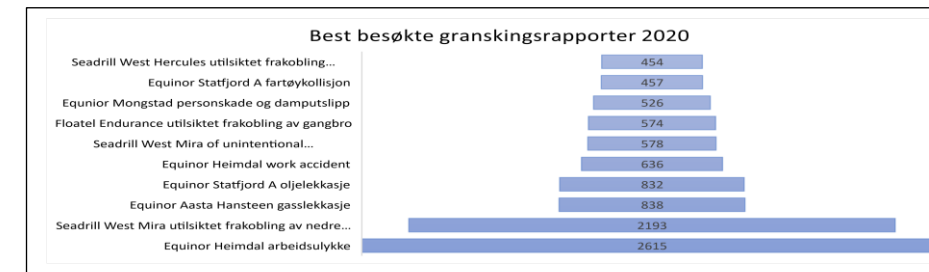
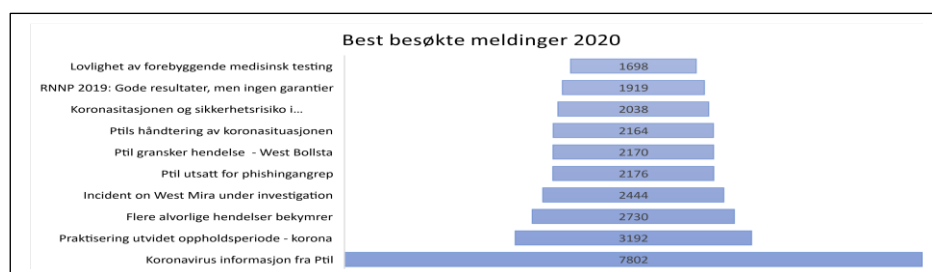
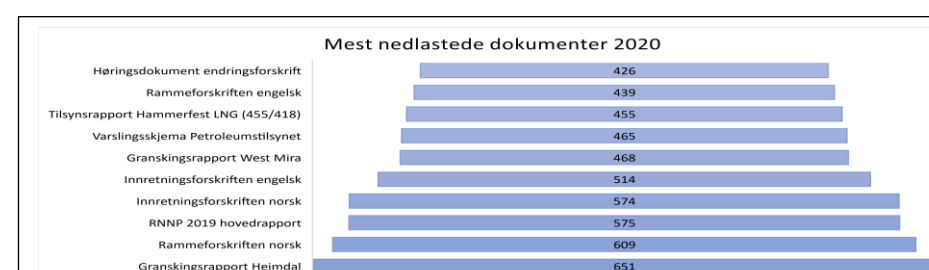
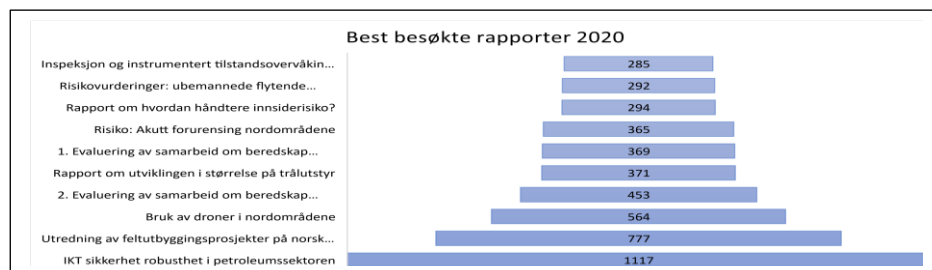
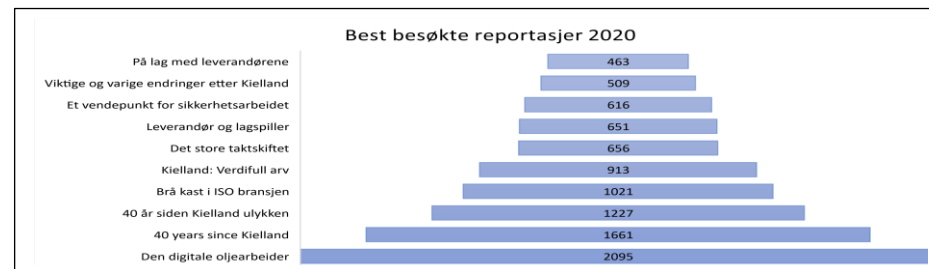
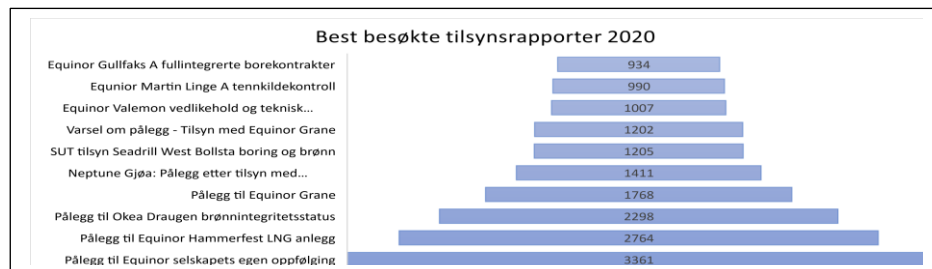
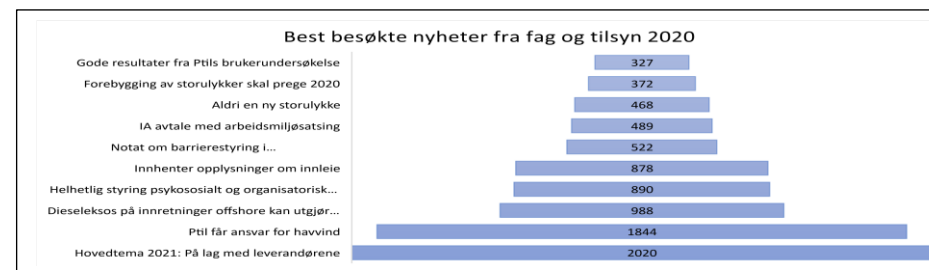
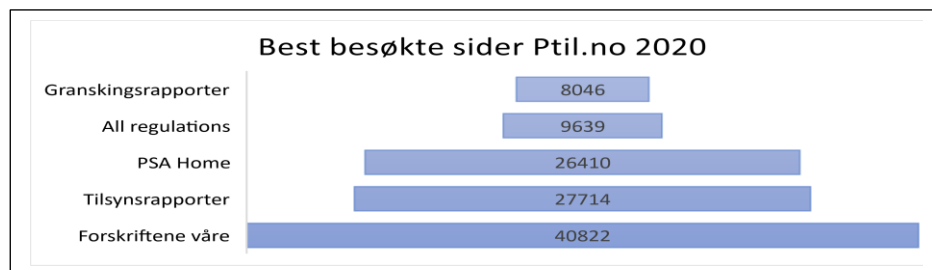
Informasjonsformidling og veiledning er et sentralt virkemiddel for å dele kunnskap og legge til rette for samhandling og deling av erfaring på bransjenivå om storulykke og arbeidsmiljø.

På nettsiden vår (ptil.no) kommuniserer vi våre prioriteringer, initiativer og resultater fra produkter i tilsyn og fag, og andre strategisk viktige signaler til næringen og definerte målgrupper. De bærende elementene på ptil.no er petroleumsregelverket, tilsyn og fagstoff. Vår vurdering er at nettsidene bidrar til å øke bransjens kunnskap, bevissthet og motivasjon i selskapenes forebyggende arbeid – både innen storulykkesrisiko og forebyggende arbeidsmiljø.

Ptil arrangerer årlig flere store konferanser som; Sikkerhet, status og signaler, Topplederkonferansen, RNNP-arrangementet, Sikkerhetsforums årskonferanse og ONS Safety lunch. I tillegg arrangeres normalt mellom 10 og 15 fagseminarer i Ptil regi årlig. I 2020 har fagdager og seminar blitt gjennomført som webinar som følge av koronapandemien. Dette er aktiviteter næringen gir svært gode tilbakemeldinger på og som samler et stort publikum.

I perioden 2018-2019 gjennomførte Ptil et utviklingsprosjekt for å bygge nye nettsider. Dette innebærer at vi har bedre oversikt over omfang og bruk, og vi har i større grad tatt i bruk sosiale medier som Facebook, LinkedIn, Twitter, YouTube og Instagram. Sosiale medier antas å få stadig større betydning i kommunikasjonsarbeidet og vil prioriteres ytterligere i tiden framover. Vi har også i flere år satsset på produksjon av film og introduserte nylig podkaster. Disse produktene spres via sosiale medier, på ptil.no, på konferanser og seminarer og har et stort publikum både nasjonalt og internasjonalt. Regelverket er gjort søkbart og koblet til en database med resultater fra tilsyn.

I figurene nedenfor vises resultater for bruk av nettstedet vårt på utvalgte områder. Samlet sett utgjør dette gode indikatorer på hvordan våre produkter som tilsyns- og granskingsrapporter, nyhetsartikler, meldinger, fagartikler og reportasjer følges med på og brukes. Disse indikatorene gir oss også viktig informasjon i vårt interne forbedringsarbeid for å gjøre nettsidene, tilsyns- og fagproduktene bedre. I 2020 hadde nettstedet vårt 482 091 besøkende.

Status for videreutvikling av RNNP

Ptil bidrar til at virksomhetene får tilgang til oppdatert og omforent kunnskap gjennom flere kilder, hvor RNNP er en av de viktigste. En av anbefalingene fra stortingsmeldingen (St.meld. nr 12 (2017-2018)) var å videreutvikle og styrke RNNP. Dette utviklingsarbeidet har blitt gjennomført i samarbeid med partene og har foregått i tre hovedspor: Videreutvikling av samarbeidet på trepartsarenaen, forbedringer knyttet til spørreskjemaundersøkelsen og arbeid med web-basert innrapportering av data og presentasjon av resultater på rnp.no. I denne sammenheng har det vært gjennomført to arbeidsseminarer: ett med partssammensatt rådgivingsgruppe og ett med HMS faggruppe. Sikkerhetsforum har hele tiden vært informert om status og blitt invitert til å komme med innspill.

Det kom ikke fram noen tydelige behov knyttet til å endre arbeidsprosessene i RNNP – verken fra HMS ekspertene eller partene. Det ble understreket at alle partene må være bevisst sin rolle i bruk av resultater fra RNNP. På bakgrunn av anbefalinger fra gruppene er følgende tiltak gjennomført:

- ✓ Spørreskjemaet har blitt oppdatert til å reflektere ny kunnskap.
- ✓ Tilrettelegging for en mer effektiv gjennomføring av spørreskjemaundersøkelsen, og til å tydeliggjøre bruk av resultatene.
- ✓ Fortsette arbeidet med å tilgjengeliggjøre data og informasjon fra RNNP for næringen slik at selskapene i større grad enn i dag kan tilpasse informasjonen til eget bruk.

I dette arbeidet ble det understreket at prosessene rundt RNNP må være robuste, slik at partene opprettholder tillit til resultatene.

I arbeidet med spørreskjemaundersøkelsen har Ptil samarbeidet tett med STAMI/NOA blant annet om etableringen av en web-basert portal med grafiske framstillinger av utvalgte risikoprofiler fra spørreskjemaundersøkelsen og DFU'ene (rnp.no). Internt har forbedringsarbeidet vært rettet mot innrapportering og ekstern deling av data, visualisering av arbeidsproseselementer i RNNP, og videreutvikling av våre systemer for datahåndtering og kontroll. Framover vil vi konsentrere oss om: bedre dataflyt, innrapportering og tilgjengeliggjøring av informasjon og data (rnp.no), sterkere brukernytteorientering og brukerstyring i rapportering og metodeutvikling.

Regelverksutvikling

Det helhetlige og risikobaserte HMS-regelverket for petroleumsvirksomheten er et viktig virkemiddel for at målene for helse, miljø og sikkerhet kan nås. Vi arbeider på flere arenaer for å evaluere og utvikle regelverket i nær dialog med partene i arbeidslivet, departementet og andre myndigheter. Følgende tema har vært gjenstand for regelverksarbeid i 2020: Årlig oppdatering av HMS-regelverket, regulering av sikring som følge av ny sikkerhetslov, og utvikling av regelverk for fornybar energiproduksjon til havs og fastsettelse av regelverk for transport og lagring av CO₂.

Standardiseringsarbeid

Ptil deltar i en rekke nasjonale, regionale og internasjonale standardiseringsprosjekter som er av betydning for Ptils rammesettende og faglige virksomhet. Ptil er medlem av Sektorstyre Petroleum og deltar i mer enn 40 ekspertgrupper. I 2020 har vi på grunn av pandemisituasjonen deltatt digitalt i nasjonale og internasjonale prosjekter innen petroleumstandardisering, elektroteknisk standardisering, sikring, samfunnssikkerhet, virksomhetsstyring, risikoleidelse, vedlikeholdsstyring, arbeidsmiljø og arbeid i høyden og sikring av fallende gjenstander.

Et eksempel på et større nasjonalt prosjekt Ptil deltar i, er det nasjonale READI JIP (*Requirement Asset Digital lifecycle Information*) prosjektet (Joint Industry Project). Prosjektet ledes av DNV GL på oppdrag av NORSOK eierne, Sektorstyret Petroleum og Standard Norge, består av deltakere fra norske operatører, leverandører, akademia, myndighetene ved Ptil og industriorganisasjoner.

Markedsovervåking

I 2020 er det gjennomført tilsyn med trykkpåkjent utstyr, og markedsovervåkingstilsyn i samarbeide med Arbeidstilsynet. Ptil har god kommunikasjon med andre myndigheter om dette temaet, og har i 2020 hatt ledelsen i industrinettverket hvor flere sentrale etater med ansvar for markedsovervåking er representert. Ptil har også tatt initiativ gjennom industrinettverket for opplæring og mer samordning med andre etater for markedsovervåking.

Partsamarbeid og samarbeid med andre myndigheter

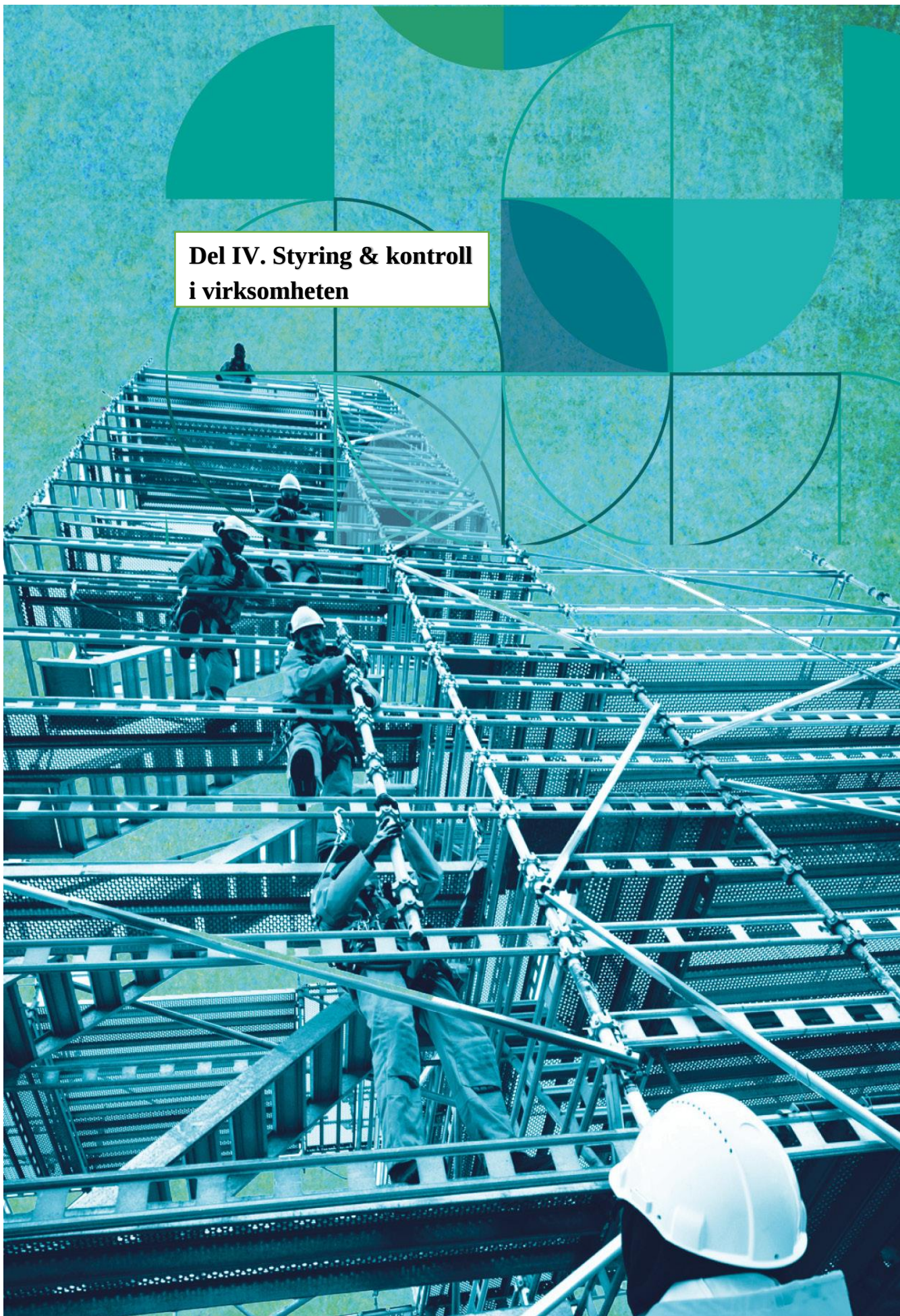
Sikkerhetsforum er den sentrale samhandlingsarenaen mellom partene i næringen og myndighetene innen helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten på norsk sokkel og på landanlegg. Sikkerhetsforum ble opprettet i 2000 for å initiere, drøfte og følge opp aktuelle sikkerhets-, beredskaps- og arbeidsmiljøspørsmål i petroleumsnæringen i et tre-partsperspektiv. Sikkerhetsforum har sin strategiske agenda hvor storulykkes- og arbeidsmiljørisiko og parts-samarbeid, samt rammebetingelser, står sentralt. I 2020 ble det avholdt syv møter hvor saker som omhandlet sikkerhets- og arbeidsmiljøspørsmål ble adressert. Alle møtene ble holdt på Teams, mens årskonferanse og bedriftsbesøk ble avlyst som en følge av koronapandemien.

I Regelverksforum diskuteres håndhevelse og etterlevelse av regelverket samt forslag til endringer i dette med tilhørende kost-/nyttevurderinger. Dette gir oss blant annet viktig informasjon om rammebetingelser hos aktørene i virksomheten. I 2020 er blant annet følgende saker behandlet: forståelse og praktisering av nattarbeidsregelverk, myndighetsansvar for sentrale kontrollrom på land, regulering av vedlikehold på landanleggene og regulering av fornybar energiproduksjon til havs.

Ptil er også representert i sentrale internasjonale organisasjoner for petroleumsvirksomheten som:

- EU Offshore Authorities Group (EUOAG)
- North Sea Offshore Authorities Forum (NSOAF)
- International Regulators Forum (IRF)
- Arctic Offshore Regulator Forum (AORF)

**Del IV. Styring & kontroll
i virksomheten**

DEL IV. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

Overordnet om mål og resultatstyring

Ptil har etablerte prosesser for mål- og resultatstyring i tråd med økonomiregelverket og med føringer fra Finansdepartementet og DFØ, som er dokumentert i vårt kvalitetssystem. Også i 2020 har vi arbeidet med videreutvikling på dette området både når det gjelder rammeverket for statlig styring og i digitaliseringsprosjekter i Ptil.

Prosessene og systemene i vår mål- og resultatstyring, sikrer at fastsatte overordnede mål og mål i tildelingsbrevet nås, at ressursbruken er effektiv, at rapporteringen er pålitelig og at virksomheten drives i samsvar med lover og regler. Systemene gir oss mulighet til å følge opp aktivitetene i vår virksomhetsplan, avdekke avvik og eventuell styringssvikt, feil og mangler og følgelig mulighet til å håndtere dette. I 2020 er det ikke avdekket vesentlig styringssvikt, feil eller mangler.

Koronapandemien har preget vårt arbeid i store deler av 2020. Vårt mål- og resultatstyringssystem har fungert hensiktsmessig også for å håndtere de utfordringer og den usikkerhet denne situasjonen har medført. Vi kan trekke denne konklusjonen basert på våre samlede risikovurderinger, evalueringer og erfaringer fra våre tilsyn og vår dialog med aktørene i virksomheten.

Vi har et velfungerende system for ressurs- og aktivitetsstyring. Vårt etablerte planverktøy, den årlige planleggingsprosessen og rapporteringssystemene har i 2020 gitt ledelsen viktig informasjon som grunnlag for prioriteringer og effektiv ressursstyring gjennom året. Aktivitetene og resultatene har blitt evaluert og fulgt opp av ledelsen fortløpende og rapportert til departementet gjennom styringsdialogen. Pandemien og myndighetenes smitteiltak medførte behov for å revurdere de planlagte aktivitetene i 2020. Virksomhetsplanen og tilsynsstrategien ble gjennomgått og oppdatert, men målet var å opprettholde det planlagte aktivitetsnivået rettet mot aktørene i næringen på best mulig måte, hensyntatt smitteverntiltak og oppdaterte risikovurderinger. Dette målet nådde vi i 2020, hvor en stor del av tilsynsaktiviteten ble gjennomført digitalt. Styringsdialogen med ASD har også i denne perioden vært tettere, med egne rapporteringsmøter og skriftlig rapportering om blant annet vår oppfølging av næringen i pandemien.

Vi har lang erfaring med å kartlegge risikobildet i petroleumsvirksomheten og har verktøy og systemer for overvåkning av risiko, samt en åpen og tillitsbasert dialog med næringen. Pandemien var en viktig kontekst for risikovurderingene i 2020 og våre samlede faglige vurderinger ga et godt beslutningsgrunnlag for å prioritere aktiviteter i 2020.

Erfaringene fra 2020 knyttet til håndtering av pandemien vil bli en viktig premiss for mål- og resultatstyringen i 2021, hvor pandemien fortsatt vil være en viktig del av risikobildet.

Risikostyring, ledelsens gjennomgang og internkontroll

Risikovurderinger knyttet til overordnet mål- og resultatoppnåelse gjøres månedlig av hovedledelsen. I dette arbeidet identifiserer vi både kortsiktige og langsiktige risikoer som kan begrense vår måloppnåelse, og vi etablerer tiltak for å håndtere dette.

I 2020 har vi gjennomført «Ledelsens gjennomgang». Gjennomgangen innebærer en kartlegging av om styringssystemet i organisasjonen er hensiktsmessig og effektiv for å ivareta samfunnsoppdraget, mål og prioriteringer i tildelingsbrevet og andre styringsdokumenter, samt organisasjonens egne strategier. Hensikten er å vurdere måloppnåelse, kvalitet, styring og ledelse i organisasjonen på overordnet nivå, og identifisere relevante forbedringstiltak knyttet til dette.

Med bakgrunn i Finansdepartementets rundskriv om internrevisjon i statlige virksomheter besluttet Ptil i 2020 å innføre bruk av internrevisjon. Prosedyre for Ptils internrevisjon er ferdigstilt, og etableringen av internrevisjonsfunksjon vil bli ferdigstilt i løpet av 2021.

Digitaliseringsprogrammet

Ptil startet i 2019 et arbeid for å forenkle, fornye og forbedre Ptils arbeidsprosesser og samhandling internt og eksternt, i tråd med Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019-2025. Arbeidet er omfattende og berører måten vi arbeider på, på flere områder. Gevinstene på sikt vil være forbedret kvalitet i vår risikobaserte oppfølging. Enklere og mer effektiv rapportering ved bedre tilgjengeliggjøring av data på tvers av systemer for interne og eksterne brukere, inngår også i dette. I tillegg vil arbeidet gi forbedret analysekapasitet og mer effektive administrative prosesser. I 2020 har vi jobbet innenfor fire hovedområder:

- Innrapportering,
- helhetlige IT- systemer,
- tilgjengeliggjøring av data og
- arbeidsprosesser.

Når det gjelder innrapportering har målet vært å forenkle og effektivisere innrapportering til Ptil. I 2020 har vi fått plass et nytt system for anonym varsling, samt systemer for innrapportering av skader på bærende konstruksjoner (CODAM) og innrapportering av arbeidstimer.

Området helhetlige IT systemer innebærer oppbygging av en ny «sky-basert» dataplattform som henter og prosesserer data fra fag og administrative systemer. Arbeidet ble startet høsten 2020 og dataplattformen vil være operasjonell i løpet av 2021. Videre vil samtlige brukere i Ptil få nye brukergrensesnitt gjennom i 2021.

I 2020 gjennomførte vi en kartlegging av hvilke type indikatorer (KPIér) og analyser som er sentrale for å bidra til bedre tilgjengeliggjøring av data til interne beslutningsprosesser og rapportering av resultater.

Vi har også kartlagt sentrale arbeidsprosesser med mål om å identifisere forbedringer. Fellesnevner er utvikling og forbedring av arbeidsprosesser ved å forenkle, effektivisere, automatisere delprosesser og øke grad av automatisk overføring av data mellom ulike fag og administrative systemer.

Styring og kontroll knyttet til IKT-sikkerhet

Styring og kontroll knyttet til IKT-sikkerhet blir ivaretatt gjennom vårt styringssystem for intern sikring. Systemer er basert på krav i sikkerhets- og personopplysningsloven, retningslinjer og strategier som IT-strategi, IKT-retningslinjer, krisehåndteringsplan og IKT-beredskapsplan.

Styring av, og kontroll med, IKT-sikkerhet gjennomføres utfra planlagte oppgaver, og tiltak etter gjennomførte risikoanalyser og ledelsens gjennomgang for intern sikring, og ved proaktiv oppfølging av vår IKT-driftsleverandør når det gjelder organisatoriske og tekniske IKT- sikkerhetsløsninger. Videre sikrer vi dette arbeidet ved å oppdatere våre handlingsplaner i henhold til Nasjonal sikkerhetsmyndighets (NSM) grunnprinsipp for IKT-sikkerhet. Tiltak mot eventuelle digitale angrep baseres på oppdaterte risiko- og scenarioanalyser. Når det gjelder denne type problemstillinger både får, og deler vi informasjon med relevante aktører. Både interne og eksterne øvelser gjennomføres i henhold til planer og prosedyrer.

Utvikling av og endringer i systemet for mål- og resultatstyring

Vi har over flere år arbeidet med å videreutvikle systemet for mål- og resultatstyring i tråd med rammene i økonomiregelverket for staten og i tråd med føringer for dette særlig i tildelingsbrevene for 2018-2020. Arbeidet har pågått både internt og ved bruk av eksterne leverandører i anskaffelsesprosjekter i 2019 og 2020. I 2020 ble det arbeidet videre med utvikling av mål- og resultatstyringssystemet i fire hovedtemaer:

- videreutvikling av effektmålinger,
- videreutvikling av forklaringsvariabler,
- analyser av ressurseffektivitet og
- vurdering av formålseffektivitet.

I tillegg til at styringsinformasjonen som er generert i dette prosjektet kan benyttes i arbeidet med å videreutvikle årsrapporten, vil dette arbeidet også få bruksområder i tilsynets interne arbeid med tilsynsstrategi, virksomhetsplanlegging og rapportering. I 2021 blir det særlig relevant å innarbeide styringsinformasjonen og ta den i bruk i Ptils styringsstruktur. I virksomhetsplanleggingen vil styringsinformasjonen særlig være til hjelp i vurderinger av tilsynets virkemiddelbruk. Arbeidet med å videreutvikle mål- og resultatstyring i Ptil har vært nært knyttet til digitaliseringsprogrammet som er beskrevet tidligere

Vi har også i 2020 utviklet bruk av evalueringer som del av informasjonsgrunnlaget for styring, i tråd med bestilling om dette i tildelingsbrevet for 2020, føringer i instruksen og etter veiledningsmaterieell utarbeidet av Finansdepartementet og DFØ.

Rapportering fellesføringer 2020

Ptil arbeider systematisk med å realisere regjeringens inkluderingsdugnad. Etaten har primært behov for søkere med høyere utdanning fra høyskole eller universitet, og med 5 - 10 års relevant erfaring innenfor stillingens arbeidsområde. En stor andel av Ptils utlyste stillinger har derfor krav om helseerklæring for å kunne utføre tilsyn offshore, og «bør» krav om lengden på relevant erfaring. I 2020 har vi videreutviklet våre rutiner og arbeidsformer for å nå målene for inkluderingsdugnaden i form av blant annet følgende tiltak:

- utlysningstekster er revidert blant annet ved et tydeligere skille mellom «skal» og «bør» krav,
- flere stillinger er utlyst der krav om lengden på relevant erfaring er nedjustert,
- flere stillinger uten krav til helseerklæring er utlyst,
- ved annonsering av nye stillinger er det synliggjort at søkere med hull i cv og personer med funksjonsnedsettelse er ønskelig i vår etat og
- temamøte med personalledere i etaten om inkluderingsdugnaden, for å øke bevisstheten om inkludering og mangfold er gjennomført.

Etaten har i 2020 utlyst 13 faste stillinger og en lærlingestilling. Av disse, var seks stillinger utlyst uten krav om helseerklæring. I 2020 ble det ansatt 14 personer i fast stilling og en lærling. Ingen av søkerne hadde hull i CV, men tre av søkerne hadde nedsatt funksjonsevne, men var likevel ikke kvalifisert.

Basert på nevnte tiltak ovenfor har vi ikke sett noen økning i søknader fra kvalifiserte søkere med funksjonsnedsettelse eller hull i CV. En av grunnene til dette kan være at det i det segmentet som vi rekrutterer i, er mange søkere med høy spesialistkompetanse og lang arbeidserfaring. Slik vi vurderer det er det derfor vanskelig for søkere med hull i CV-en å ha nok kompetanse til å «konkurrere» på kvalifikasjonsprinsippet. Et annet moment er at krav om helseerklæring i de fleste utlyste stillinger innebærer at enkelte søkere med funksjonsnedsettelse ikke oppfyller stillingens krav.

I det videre arbeidet vil Ptil ha særskilt oppmerksomhet på å videreutvikle rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet med sikte på å nå målene for dugnaden om større grad av inkludering og mangfold. Etaten har ikke nådd 5-prosentmålet for inneværende periode, men nevnte tiltak er en del av et langsiktig holdningsskapende arbeid som skal gi effekt over tid.

**Del V. Vurdering av
framtidssutsikter**

DEL V. VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER

Læring fra et annerledes år

2020 var et annerledes år preget av uforutsette endringer og justerte prioriteringer som følge av pandemien. Vi tar med oss mye læring fra året som har gått inn i 2021, både knyttet til å gjennomføre tilsyn digitalt, til Teams-møter i Sikkerhetsforum og Regelverksforum for å nevne noe. I 2021 vil arbeidshverdagen fortsatt være preget av pandemien, og vi vil særlig ha oppmerksomhet på mulige konsekvenser av denne, som utsatt vedlikehold, og krevende psykososialt arbeidsmiljø.

Næringen har over en lengre periode vært preget av omstilling og effektivisering. Det vil den fremdeles være. I tillegg kommer ambisiøse klimamål, krav og forventninger fra omverden, myndigheter og næringen selv. Nye og mer miljøvennlige teknologier og løsninger skal utvikles og tas i bruk – samtidig som man skal opprettholde og ytterligere forbedre sikkerhetsnivået. Nye innretningskonsepter, hybride energiformer, elektrifisering og havvind er i ferd med å gjøre sitt inntog både som energikilde og som egen industriell virksomhet. Ptil vil legge stor vekt på å følge opp at næringen aktivt vurderer konsekvensene av nye løsninger, og hvordan tilhørende usikkerhet vurderes og håndteres for å sikre forsvarlig virksomhet.

Et tydelig og tilstedeværende tilsyn

Hovedbudskapet i siste stortingsmelding (St.meld. nr 12 (2017-2018)) er at den norske modellen er velfungerende og bør videreføres. Den understreker også viktigheten av å ha et sterkt og tydelig tilsyn som følger opp næringen ved synlig tilstedeværelse og som benytter reaksjonsmidler på en forutsigbar og tydelig måte. I 2021 skal Ptil fremdeles være opptatt av å følge opp at selskapene etterkommer våre pålegg, korrigerer avvik og at vårt arbeid bidrar til læring og forbedring. Vi vil fortsette å videreutvikle regimet, være sterk og tydelig i tilsyn, og forbedre våre metoder for å oppnå resultater og effekter av vår virkemiddelbruk.

Risiko- og barrierestyling og rammebetingelser – Prioriterte tema i 2021

I 2021 vil vi fortsatt ha særlig oppmerksomhet på risiko- og barrierestyling og rammebetingelser. Det er behov for vedvarende oppmerksomhet på aktørenes arbeid med overvåking og oppfølging av risiko- og barrierestyling. Målet er å sikre en helhetlig tilnærming til styring av risiko og barrierer, hele veien gjennom styringssløyfa.

I lys av en utfordrende kontekst med fortsatt pandemi og pressede rammebetingelser, vil vi fortsatt utfordre ledelsen i selskapene på hvordan de sikrer forsvarlig virksomhet og ledelsens rolle i å etablere hensiktsmessige rammebetingelser for organisasjonens evne til å forebygge storulykker og sikre et forsvarlig arbeidsmiljø. Vi skal også videreutvikle vår kunnskap om hvordan næringen organiserer seg for å håndtere endrede rammebetingelser, og utarbeide en helhetlig strategi for vår oppfølging av aktørenes håndtering av rammebetingelser. Erfaringer har vist at ved å rette oppmerksomheten mot ledelsens oppfølging av sentrale styringsprosesser av betydning for forebygging, vil dette føre til positive effekter i selskapenes forebyggende arbeid.

Hovedtema 2021- På lag med leverandørene

Petroleumsnæringen har igjen fått erfare hvor raskt og krapt det kan svinge. Inntektene krymper over natta, rammebetingelsene endres, og partssamarbeidet settes på prøve. Vår bekymring er at disse forholdene skal svekke sikkerhetsarbeidet, blant annet ved at problemene flyttes nedover i verdikjeden. Resultatet kan bli at leverandørselskapene må betale den høyeste prisen – og at risikoeksponeringen øker for de mest utsatte arbeidstakerne. Med dette som bakgrunn stiller vi følgende spørsmål i 2021:

Hvordan unngå en slik utvikling? Hvordan hegne om den viktige rollen og kompetansen som leverandøren har? Hvordan sikre at oljeselskapene bidrar til å bevare sterke og livskraftige leverandører – og samtidig ivaretar påseplikten og sitt overordnede sikkerhetsansvar?

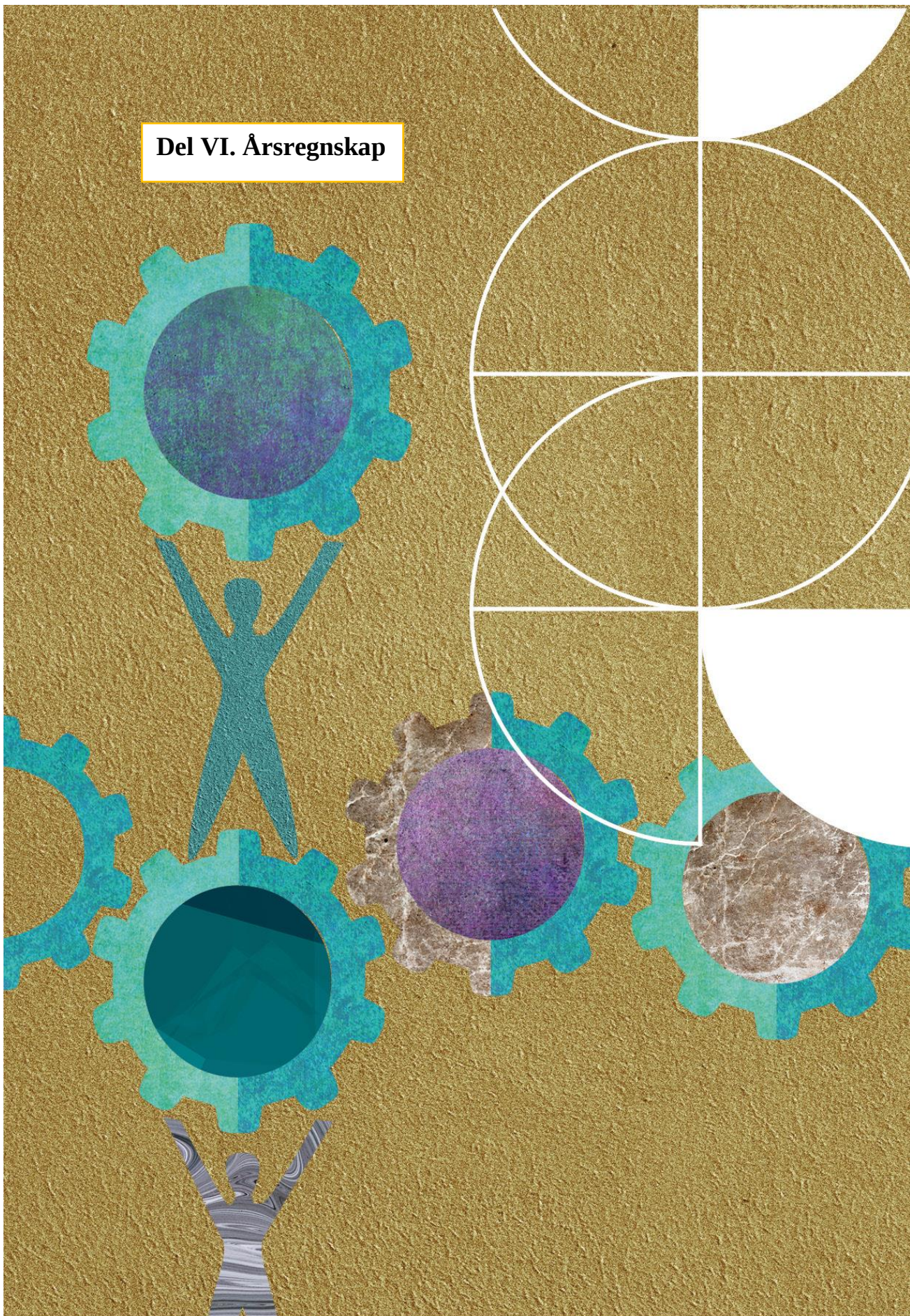
Leverandørene er helt sentrale, deres systemer, kompetanse og nye teknologier bidrar til å redusere arbeidsmiljørisiko og storulykkesrisiko. Alle selskap har et eget ansvar for sikkerheten, men operatørene setter rammer for virksomheten. Dette er utfordringer som bransjen må løse i felleskap.

Vi må alle løfte i lag - for sikkerhetens skyld! Vi vil bruke hovedtema 2021 «På lag med leverandørene» til å få alle i næringen med på refleksjon, diskusjon og aksjon knyttet til dette temaet.

Anne Myhrvold
Direktør Petroleumstilsynet

A handwritten signature of Anne Myhrvold in black ink on a white background.

Del VI. Årsregnskap

DEL VI. ÅRSREGNSKAP

Formål

Petroleumstilsynet (Ptil) skal legge premisser for og følge opp at aktørene i petroleumsvirksomheten holder et høyt nivå på helse, miljø og sikkerhet slik at risikoen for storulykker, uønskede hendelser og arbeidsrelaterte skader og sykdommer reduseres. Myndighetsansvaret gjelder for petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel og på enkelte landanlegg og for anlegg for CO₂-transport og lagring. Ansvarer omfatter rettighetshavere, operatørselskap, entreprenører og redere, og dekker alle faser av virksomheten – fra leteboring, utbygging og drift fram til stenging og fjerning. I 2020 ble vi også delegert myndighetsansvar for fornybar energiproduksjon til havs.

Ptil skal ved eget tilsyn og i samarbeid med andre myndigheter på HMS-området bidra til at petroleumsvirksomheten, og virksomhet tilknyttet denne, blir fulgt opp på en helhetlig måte. Ptil skal videre legge stor vekt på å formidle kunnskap om risiko, og å følge opp at virksomheten foregår på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende regelverk.

Ptil er lokalisert i Stavanger og har 183 ansatte pr 31.12.2020, tilsvarende 176,2 utførte årsverk¹⁴.

Regnskapsprinsipper

Ptil er en bruttofinansiert virksomhet og virksomhetsregnskapet føres som et periodisert regnskap i henhold til de statlige regnskapsstandardene. Ptil rapporterer også til statsregnskapet etter kontantprinsippet.

Kommentarer til bevilgningsrapportering og regnskap

Da koronapandemien rammet oss i mars 2020 med innføring av strenge restriksjoner og føringer for blant annet reiser og opphold i kontorlokalene, ble det gjennomført en omfattende re-allokering av ressurser og planlagte aktiviteter. En tilnærmet full stans i reisevirksomheten og alle ansatte på hjemmekontor medførte at implementering av elektroniske samhandlingsløsninger måtte forseres mens oppstart av andre prosjekter og oppgaver måtte forskyves. Dette er faktorer som har satt sitt preg på gjennomføringen og operasjonaliseringen av tildelte bevilgninger innenfor den ordinære driften, tilsynsvirksomheten og vår oppdrags- og samarbeidsvirksomhet (bistandsoppgaver under Norad). Prosjekter og oppgaver som var planlagt ferdigstilt innen årsskiftet og som først blir ferdigstilt i 2021, medfører av den grunn en forsinket slutfaktura.

Reisevirksomheten har vært svært uforutsigbar og temmelig begrenset i 2020. Gjennomføringen av planlagte tilsynsaktiviteter ble derfor endret slik at vi på en best mulig måte kunne opprettholde utøvelse og gjennomføring av vår tilsynsvirksomhet gitt de gjeldende restriksjoner som ble innført. Samlet sett har vi likevel kunnet holde et høyt aktivitetsnivå. Dette har en kunnet gjøre blant annet ved å ta i bruk elektroniske samhandlingsløsninger på digitale plattformer.

En kraftig redusert reisevirksomhet, samhandling på digitale plattformer og endring i planer og aktiviteter både innenfor tilsynsvirksomheten og Ptils virksomhet overfor Norad, er medvirkende faktorer til at Ptil har mindreinntekter. Vi har også hatt en relativt stor økning i fordringsmassen pr 1. januar 2021 i forhold til 2020. Dette er fordringer som primært er relatert til gjennomførte tilsynsaktiviteter og som skulle blitt innbetalt i 2020, og som av den grunn bidrar til mindreinntekter.

Bevilgningsrapportering

Samlet tildeling for Ptil var på 336,3 mill. kroner. Sammen med refusjoner fra Nav og utnyttelse av fullmakter har den totale disponible rammen vært 336,4 mill. kroner.

Utgiftsbevilgningen på post 01 *Driftsutgifter* er i 2020 økt med 5,6 mill. kroner til styrket oppfølging av petroleumsvirksomheten og med 2,0 mill. kroner til oppfølging i petroleumsnæringen knyttet til IA-arbeidsmiljøatsingen. I tillegg er bevilgningen justert for lønnskompensasjon og prisjusteringer samt justeringer som følge av ABE-reformen. Som følge av avsluttet fireårig satsing til styrket

¹⁴ Ett årsverk er i denne sammenheng definert som en person i 100% stilling i et helt år.

kunnskap knyttet til petroleumsvirksomheten i nordområdene, er bevilgningen redusert med 4,5 mill. kroner.

Bevilgningen på post 01 Driftsutgifter skal, i tillegg til å dekke de ordinære lønns- og driftsutgiftene, også dekke utgifter innenfor spesielle satsingsområder som Ptil har fått. Det er en mindreutgift på post 01 på til sammen 12,3 mill. kroner. Mindreutgiften består delvis av ubrukte midler lønnsmidler som følge av stillinger som i perioder har stått ubesatt ifm. stillingsavganger, og av midler som opprinnelig var avsatt til forbedringsprosjekter og digitalisering som enten er forsinket eller utsatt som følge av korona-pandemien.

Bevilgningen på post 21 Spesielle driftsutgifter dekker utgifter for gjennomføring av tilsyn i petroleumsnæringen samt utgifter Ptil har i forbindelse med Norads virksomhet. På post 21 har Ptil en mindreutgift på 3,5 mill. kroner.

En større andel av våre planlagte aktiviteter rettet mot Norads virksomhet har ikke vært mulig å gjennomføre. Dette skyldes strenge restriksjoner ved reiser til mottakerlandene samt begrensede muligheter til å foreta omrokking og gjennomføring av planlagte aktiviteter ved bruk av digitale samhandlingsverktøy.

Vi har en mindreinntekt knyttet til vår oppdrags- og samarbeidsvirksomhet med Norad på 2,3 mill. kroner og en samlet mindreinntekt ved gjennomføring av tilsyn på hhv. 2,4 mill. kroner knyttet til post 03 *Gebyr tilsyn*¹⁵ og 4,5 mill. kroner på post 70 *Petroleumstilsynet – Sektoravgift*¹⁶. Mindreinntektene må blant annet ses i sammenheng med tilhørende mindreutgifter på postene 01 og 21 knyttet til gjennomføring av refunderbare prosjekter og oppgaver.

Mellomværende med statskassen utgjorde 8,8 mill. kroner ved utgangen 2020. Dette er omtrent på samme nivå som for 2019.

Artskontorrapportering

Det er innbetalt i alt 71,5 mill. kroner knyttet til gjennomføring av ulike aktiviteter innenfor gebyrfinansiert tilsynsvirksomhet, en reduksjon på 7,9 mill. kroner sammenlignet med 2019. Salgs- og leieinntekter knyttet til oppdrags- og samarbeidsvirksomhet rettet mot Norad – Olje for utvikling mv., er redusert med 5,2 mill. kroner sammenlignet med 2019.

Utbetalinger til lønn er økt med 4,3 mill. kroner fra 2019. Økningen skyldes økning i antall ansatte og lønnsvekst som følge av lønnsoppgjøret gjennomført i 2019.

Det er utbetalt 3,4 mill. kroner til investeringer i 2020. Dette dekker oppgradering av vårt system for dokumenthåndtering og anskaffelse av nødvendig IKT-utstyr for i større grad å kunne gjennomføre møter og elektronisk samhandling på digitale plattformer.

Ptils inntekter fra tilsyn som gjelder sektorfinansierte oppgaver (innkrevingsvirksomhet) er på 109,6 mill. kroner, en økning på 2,7 mill. kroner sammenlignet med 2019.

Virksomhetsregnskapet etter SRS

Driftsinntekter

De totale driftsinntektene er på 320,4 mill. kroner og representerer en nedgang på 2,3% fra 2019.

Inntekter fra gebyrer er redusert med 5,1 mill. kroner sammenlignet med 2019. Også salgs- og leieinntekter som i det vesentligste er inntekter fra vår oppdrags- og samarbeidsvirksomhet med Norad, har hatt en nedgang på 5,0 mill. kroner. Reduserte inntekter innenfor begge disse områdene skyldes i stor grad de restriksjoner som ble innført pga. koronapandemien og vår påfølgende re-planlegging av våre aktiviteter.

¹⁵ Gebyr kreves fra virksomhetene i petroleumsnæringen når tilsynet er rettet mot den enkelte aktør eller virksomhet.

¹⁶ Sektoravgift kreves for aktiviteter rettet mot hele eller grupper av næringen.

Driftskostnader

De totale driftskostnadene i 2020 utgjorde 320,4 mill. kroner, en reduksjon på 2,3% sammenlignet med 2019. Reduksjonen må ses i sammenheng med korona-pandemien som medførte en vesentlig reduksjon i reiseaktiviteten. Samtidig hadde vi en vesentlig økning av møter, deltakelse på kurs og konferanser etc. som ble gjennomført ved bruk av digitale samhandlingsløsninger.

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Avgifter og gebyrer direkte til statskassen omfatter Ptils inntekter fra gjennomføring av sektoroppgaver rettet mot petroleumsnæringen. I 2020 har Ptil hatt en økning i inntektene på 2,7 mill. kroner tilsvarende 2,6 %.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet og instruks fra overordnet departement. Årsregnskapet gir etter min vurdering et dekkende bilde av Ptils disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. Ptil revideres som forvaltningsorgan av Riksrevisjonen. Revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2021.

Petroleumstilsynet, 15.03.2021

Anne Myhrvold,
Direktør Petroleumstilsynet

Prinsippnote til bevilgnings- og artskontorrapportering

Årsregnskap for Ptil er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i *Bestemmelser om økonomistyring i staten* ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav gitt i bestemmelsene punkt 3.4.1 Generelt om årsregnskap, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsenes punkt 3.4.2 *Grunnleggende prinsipper for årsregnskap*:

- a. Regnskapet følger kalenderåret.
- b. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.
- d. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 *Rapportering til statsregnskapet* til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Ptil er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1 *Statens konsernkontoordning*. Ptil er en bruttobudsjettert virksomhet og tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på egen konsernkonto i Norges Bank. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Ptil står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Ptil har rapportert til statsregnskapet og er oppstilt etter de kapitler og poster som Ptil har fullmakt til å disponere. Kolonnen "Samlet tildeling" viser hva Ptil har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser Ptil står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen "Samlet tildeling", men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen "Regnskap" i bevilgningsrapporteringen. Ptil har ikke mottatt belastningsfullmakter i 2020.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Ptil har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt i statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2020

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling *	Regnskap 2020	Merutgift (-) og mindreutgift
0642	Petroleumstilsynet (jf. kap. 3642)	01	Driftsutgifter	A, B	309 218 000	296 933 840	12 284 160
0642	Petroleumstilsynet (jf. kap. 3642)	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	27 100 000	23 554 732	3 545 268
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			12 716 866	
<i>Sum utgiftsført</i>					336 318 000	333 205 438	

Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling *	Regnskap 2020	Merinntekt og mindreinntekt (-)	
3642	Petroleumstilsynet (jf. kap. 0642)	02	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	7 070 000	4 786 471	-2 283 529	
3642	Petroleumstilsynet (jf. kap. 0642)	03	Gebyr tilsyn	73 850 000	71 471 089	-2 378 911	
3642	Petroleumstilsynet (jf. kap. 0642)	06	Andre innbetalinger	1 100 000	1 193 150	93 150	
3642	Petroleumstilsynet (jf. kap. 0642)	07	Leieinntekter bedriftshytte	0	18 950	18 950	
5571	Sektoravgift under Arbeids- og sosialdepartementet	70	Petroleumstilsynet - sektoravgift	114 050 000	109 596 753	-4 453 247	
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		216 600		
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		27 165 053		
<i>Sum inntektsført</i>					196 070 000	214 448 066	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

118 757 372

Kapitalkontoer

60087401	Norges Bank KK - innbetalinger				189 452 059	
60087402	Norges Bank KK - utbetalinger				-308 464 533	
718006	Endringer i mellomværende med statskassen				255 102	
Sum rapportert					0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	2020	2019	Endring
718006	Mellomværende med statskassen	-8 765 726	-9 020 828	255 102

*) Samlet tildeling

Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B *Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år* for nærmere forklaring.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
064201	11 741 000	297 477 000	309 218 000
064221	1 500 000	25 600 000	27 100 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	064201	064221
Stikkord	"kan nyttes under post 21"	
Merutgift(-)/ mindre utgift	12 284 160	3 545 268
Utgiftsført av andre i hht avgitte belastningsfullmakter (-)	0	0
Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	12 284 160	3 545 268
Merinntekter / mindreinntekter(-) iht merinntektsfullmakt (justert for eventuell mva.)	112 100	-2 283 529
Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	0	0
Innsparinger (-)	0	0
Sum grunnlag for overføring	12 396 259	1 261 738
Maks. overførbart beløp *	14 873 850	1 280 000
Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten	12 396 259	1 261 738

*) Maksimalt overførbart beløp

Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Stikkordet "kan nyttes under"

Petroleumstilsynets bevilgning på kapittel/post 0642.01 er gitt med stikkordet "kan nyttes under post 21". Dette gir Petroleumstilsynet hjemmel til å kunne overskride kapittel/post 0642.21 mot tilsvarende innsparing under kapittel/post 0642.01.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Petroleumstilsynet har fullmakt til å overskride driftsbevilgningen under kapittel/post 0642.01 Driftsutgifter mot tilsvarende merinntekter under kapittel/post 3642.06 Andre innbetalinger og 3642.07 Leieinntekter bedriftshytte. Merinntektene beløper seg samlet til kr 112.100,-. Beløpet inngår i utregning av mulig overførbart beløp til neste år.

Petroleumstilsynet har fullmakt til å overskride driftsbevilgningen under kapittel/post 0642.21 Spesielle driftsutgifter mot tilsvarende merinntekter under kapittel/post 3642.02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet. Petroleumstilsynet har mindreinntekter på post 02 på kr 2.283.529,-. Beløpet inngår i utregning av mulig overførbart beløp til neste år.

Mulig overførbart beløp

Petroleumstilsynet har fullmakt til å overføre inntil 5% av bevilgningen gitt på postene 0642.01 og 0642.21, jf. Tildelingsbrev 2020 - Budsjettfullmakter for Arbeids- og Sosialdepartementets underliggende virksomheter i 2020, bestemmelser i Bevilgningsreglementet §5 tredje ledd nr. 1 og det årlige rundskrivet om overføring av ubrukt bevilgning (R-2).

Petroleumstilsynets ubrukte bevilgning på kapittel/post 0642.01 beløper seg til kr 12.396.259,-. I hht gitte fullmakter er maksimalt overførbart beløp kr 14.873.850,-. Da ubrukt bevilgning er under grensen for overførbart beløp regnes hele beløpet som mulig overførbart til neste budsjettår.

Justert for mindreinntekten på kapittel/post 3642.02 utgjør Petroleumstilsynets ubrukte bevilgning på kapittel/post 0642.21 kr 1.261.738,-. I samsvar med fullmakten til å overføre inntil 5% av årets tildeling utgjør mulig overførbart beløp kr 1.280.000,-. Da ubrukt bevilgning er under grensen for overførbart beløp regnes hele beløpet som mulig overførbart til neste budsjettår.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2020

	2020	2019
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	71 471 089	79 406 106
Salgs- og leieinnbetalinger	4 805 421	9 966 528
Andre innbetalinger	1 192 967	726 544
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	77 469 476	90 099 178
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	220 581 259	216 235 088
Andre utbetalinger til drift	96 514 935	99 934 092
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	317 096 194	316 169 180
Netto rapporterte driftsutgifter	239 626 718	226 070 002
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	183	5 000
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	183	5 000
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	3 392 316	5 978 931
Utbetaling av finansutgifter	62	606
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	3 392 379	5 979 537
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	3 392 196	5 974 537
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	109 596 753	106 862 347
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	109 596 753	106 862 347
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	216 600	211 800
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	27 165 053	26 670 425
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	12 716 866	14 213 266
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	-14 664 788	-12 668 958
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	118 757 372	112 513 234

Oversikt over mellomværende med statskassen

	2020	2019
Eiendeler og gjeld		
Fordringer på ansatte	72 900	221 457
Andre kortsiktige fordringer	8 538	28 538
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-8 836 732	-9 286 535
Skyldige offentlige avgifter	-43 846	-17 702
Annen gjeld	33 414	33 414
Sum mellomværende med statskassen	-8 765 726	-9 020 828

Prinsipper for oppstilling av virksomhetsregnskap

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS). Årsregnskapet 2020 er utarbeidet etter SRS 1 og SRS 10 av desember 2018 og innebærer en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling.

Prinsippendringer

Alle de statlige regnskapsstandardene ble oppdatert i desember 2018. Forenklingene i SRS 1 *Presentasjon av virksomhetsregnskapet* og SRS 10 *Inntekt fra bevilgninger, tilskudd og overføringer, samt overføringer til og fra staten* er obligatoriske fra og med regnskapsåret 2020.

Bruttobudsjetterte virksomheter har etter oppdatert SRS 10 en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling. Forenklingen innebærer at det fra og med regnskapsåret 2020 ikke lenger avsettes til Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (forpliktelsesmodellen). Motpost til investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler er regnskapslinjen Avregnet med statskassen i balansen under Statens kapital. Dette innebærer at virksomhetene fra og med regnskapsåret 2020 ikke lenger skal føre bokføringer knyttet til å avsette og inntektsføre fra avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Ved endring av regnskapsprinsipp skal sammenligningstall for foregående år omklassifiseres i tråd med endret regnskapsprinsipp, i henhold til SRS 3 *Prinsippendring, estimatendring og korrigerende av feil*.

Som følge av endringene i SRS 1 og SRS 10 er sammenligningstall for 2019 omklassifisert. Omklassifiseringen innebærer at regnskapslinjene i balansen Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (11,1 mill. kroner) og Andre fordringer under III Finansielle anleggsmidler (43,8 mill. kroner) er omklassifisert og presentert i balansen på regnskapslinjen Avregnet med statskassen.

I tråd med forenklingen i SRS 10 er regnskapslinjene Brutto benyttet til investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, Ubrukt bevilgning til investeringsformål og Utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (avskrivninger) i note 1 Driftsinntekter omklassifisert og justert med til sammen 1,2 mill. kroner mot regnskapslinjen Avregnet med statskassen.

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger

Inntekt fra bevilgninger resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Som bruttobudsjetterte virksomhet har Ptil en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens Pensjonskasse (SPK).

Ptil resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av Ptil. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50.000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler eller langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for eventuelle avsetninger til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av Ptils eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Som bruttobudsjettert virksomhet presenterer ikke Ptil konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten presenteres etter kontantprinsippet.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Ptil omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot Ptils oppgjørskontoer i Norges Bank.

Som bruttobudsjettert virksomhet tilføres ikke Ptil likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på egen konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2020	31.12.2019
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	238 911 930	236 580 348
Inntekt fra gebyrer	1	76 049 985	81 103 381
Salgs- og leieinntekter	1	4 351 124	9 318 435
Andre driftsinntekter	1	1 078 877	840 633
<i>Sum driftsinntekter</i>		320 391 916	327 842 797
Driftskostnader			
Varekostnader	2	5 461 890	11 637 632
Lønnskostnader	3	220 506 670	217 770 186
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4, 5	3 255 654	2 429 840
Andre driftskostnader	6	91 167 822	96 009 533
<i>Sum driftskostnader</i>		320 392 037	327 847 191
Driftsresultat		-121	-4 394
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	7	183	5 000
Finanskostnader	7	62	606
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		121	4 394
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	-109 596 753	-106 862 347
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		109 596 753	106 862 347
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0

Balanse - eiendeler

	Note	31.12.2020	31.12.2019
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	4	1 742 242	1 397 811
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		1 742 242	1 397 811
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	1 595 525	1 524 836
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	7 576 113	8 182 758
<i>Sum varige driftsmidler</i>		9 171 638	9 707 594
III Finansielle anleggsmidler			
Andre fordringer	10	45 937 829	43 833 298
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		45 937 829	43 833 298
Sum anleggsmidler		56 851 710	54 938 704
B. Omløpsmidler			
I Beholdninger av varer og driftsmateriell			
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	11	4 829 068	1 043 947
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	12	16 578 513	16 373 125
Andre fordringer	13	1 267 227	1 565 347
<i>Sum fordringer</i>		22 674 808	18 982 419
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		0	0
Sum omløpsmidler		22 674 808	18 982 419
Sum eiendeler		79 526 518	73 921 123

Balanse - statens kapital og gjeld

	Note	31.12.2020	31.12.2019
C. Statens kapital			
I Virksomhetskaper			
<i>Sum virksomhetskaper</i>		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	8A, 8B	37 495 541	34 173 835
<i>Sum avregninger</i>		37 495 541	34 173 835
Sum statens kapital		37 495 541	34 173 835
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelser</i>		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		12 330 336	895 440
Skyldig skattetrekk		0	9 286 535
Skyldige offentlige avgifter		3 736 665	3 716 934
Avsatte feriepenger		18 698 028	18 716 023
Annen kortsiktig gjeld	14	7 265 948	7 132 355
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		42 030 977	39 747 287
Sum gjeld		42 030 977	39 747 287
Sum statens kapital og gjeld		79 526 518	73 921 123

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2020	31.12.2019
Inntekt fra bevilgninger *		
Inntekt fra bevilgning fra overordnet departement	238 911 930	235 080 348
Inntekt fra bevilgning fra andre departement, belastningsfullmakt	0	1 500 000
Sum inntekt fra bevilgninger	238 911 930	236 580 348
Inntekt fra gebyrer		
Gebyrer m.m. - refusjonsberettiget	76 049 985	81 103 381
Sum inntekt fra gebyrer	76 049 985	81 103 381
Salgs- og leieinntekter		
Sikkerhetsforum	0	223 671
Inntekter fra oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	4 332 174	9 055 564
Annen inntekt	18 950	39 200
Sum salgs- og leieinntekter	4 351 124	9 318 435
Andre driftsinntekter		
Annen driftsinntekt	1 078 877	840 633
Sum andre driftsinntekter	1 078 877	840 633
Sum driftsinntekter	320 391 916	327 842 797

***) Inntekt fra bevilgninger**

Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

Note 2 Varekostnader

	31.12.2020	31.12.2019
Konsulenttjenester	1 301 152	491 476
Bistand fra statlige virksomheter	1 024 128	1 951 710
Reisekostnader	2 713 274	7 365 520
Andre driftskostnader	423 337	1 828 926
Sum varekostnader	5 461 890	11 637 632

Note 3 Lønnskostnader

	31.12.2020	31.12.2019
Lønn	154 106 383	152 659 947
Feriepenger	19 329 486	19 050 482
Arbeidsgiveravgift	27 156 528	26 858 967
Pensjonskostnader*	19 630 145	19 089 399
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-2 213 729	-2 018 914
Andre ytelser	2 497 858	2 130 305
Sum lønnskostnader	220 506 670	217 770 186

Antall utførte årsverk: 176 172

*) Nærmere om pensjonskostnader

Fra og med 1. januar 2017 betaler Petroleumstilsynet pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK). For 2020 er arbeidsgivers andel av pensjonspremien 12 prosent. Premiesatsen for 2019 var av SPK estimert til 12,0 prosent.

Petroleumstilsynet er omfattet av rundskriv R-118 - Budsjettering og regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter fra 2019.

Note 4 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2020	7 762 717	7 762 717
Tilgang i 2020	797 786	797 786
Avgang anskaffelseskost i 2020 (-)	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i 2020	0	0
<i>Sum anskaffelseskost 31.12.2020</i>	8 560 503	8 560 503
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2020	0	0
Nedskrivninger i 2020	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2020	6 364 905	6 364 905
Ordinære avskrivninger i 2020	453 355	453 355
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2020 (-)	0	0
Balansført verdi 31.12.2020	1 742 242	1 742 242

Avskrivningssatser (levetider)

5 år / lineært

Note 5 Varige driftsmidler

	Bygninger og annen fast eiendom	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2020	1 767 190	30 527 603	32 294 793
Tilgang i 2020	169 174	2 097 170	2 266 343
Avgang anskaffelseskost i 2020 (-)	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i 2020	0	0	0
<i>Sum anskaffelseskost 31.12.2020</i>	1 936 364	32 624 773	34 561 137
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2020	0	0	0
Nedskrivninger i 2020	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2020	242 354	22 344 845	22 587 199
Ordinære avskrivninger i 2020	98 485	2 703 815	2 802 299
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2020 (-)	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2020	1 595 525	7 576 113	9 171 638

	10-60 år dekomponert lineært	3-15 år lineært	Sum
Avskrivningssatser (levetider)			
<u>Avhendelse av varige driftsmidler i 2020:</u>			
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

Note 6 Andre driftskostnader

	31.12.2020	31.12.2019
Husleie	27 033 972	26 418 553
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	13 008	0
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	8 246 721	6 895 952
Leie av maskiner, inventar og lignende	3 270 836	3 136 118
Mindre utstyrsanskaffelser	812 503	905 239
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	207 959	191 918
Kjøp av fremmede tjenester	8 617 664	6 881 552
Kjøp av konsulent tjenester	32 018 764	34 012 571
Kjøp av andre fremmede tjenester	2 455 038	3 373 550
Reiser og diett	1 036 983	5 594 653
Øvrige driftskostnader	7 454 374	8 599 427
Sum andre driftskostnader	91 167 822	96 009 533

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet\ Type eiendel	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Sum
Varighet inntil 1 år	1 022 431		376 101	1 398 532
Varighet 1-5 år	1 521 441		79 344	1 600 785
Varighet over 5 år		27 033 972		27 033 972
Kostnadsført leiebetaling for perioden	2 543 872	27 033 972	455 445	30 033 289

Note 7 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2020	31.12.2019
Finansinntekter		
Renteinntekter	183	5 000
Valutagevinst (agio)	0	0
Sum finansinntekter	183	5 000
Finanskostnader		
Rentekostnad	62	606
Valutatap (disagio)	0	0
Sum finanskostnader	62	606

Note 8 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2020	31.12.2019	Endring*
Avregnet med statskassen i balansen	37 495 541	34 173 835	3 321 706

Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter, er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hentyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.

Endring i avregnet med statskassen

<i>Konsernkontoer i Norges Bank</i>		
- Konsernkonto utbetaling		-308 464 533
+ Konsernkonto innbetaling		189 452 059
<i>Sum netto trekk konsernkonto</i>		-119 012 474
<i>Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomhetens drift (er gjennomstrømningsposter)</i>		
- Innkrevingsvirksomhet, sektoravgifter		-109 596 753
<i>Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen</i>		
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991 og 1992)		238 911 930
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)		-27 381 653
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)		13 183 972
<i>Andre avstemmingsposter</i>		
+ Oppgjør saldo, kompensasjon for merverdiavgift (underkonto 1573)		573 273
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>		-3 321 706
Sum endring i avregnet med statskassen*		-3 321 706

* Sum endring i avregnet med statskassen skal stemme med periodens endring ovenfor.

Note 8 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2020	31.12.2020	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler, varige driftsmidler og finansiering av disse			
Immaterielle eiendeler	1 742 242	0	1 742 242
Varige driftsmidler	9 171 638	0	9 171 638
Sum	10 913 881	0	10 913 881
Finansielle anleggsmidler			
Andre fordringer	45 937 829	0	45 937 829
Sum	45 937 829	0	45 937 829
Omløpsmidler			
Kundefordringer	4 829 068	0	4 829 068
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16 578 513	0	16 578 513
Andre fordringer	1 267 227	81 437	1 185 790
Sum	22 674 808	81 437	22 593 371
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-12 330 336	0	-12 330 336
Skyldig skattetrekk og andre trekk	0	-8 836 732	8 836 732
Skyldige offentlige avgifter	-3 736 665	-43 846	-3 692 819
Avsatte feriepenger	-18 698 028	0	-18 698 028
Annen kortsiktig gjeld	-7 265 948	33 414	-7 299 362
Sum	-42 030 977	-8 847 164	-33 183 813
Sum	37 495 541	-8 765 726	46 261 268

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsegenkapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 9 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2020	31.12.2019
Sektoravgift, timer	-69 733 767	-72 195 511
Refundert utlegg konsulenter, sektoravgift	-37 657 674	-30 705 638
Refundert utlegg andre driftskostnader, sektoravgift	-841 771	-665 123
Refundert utlegg for reiseutgifter, sektoravgift	-1 171 624	-3 471 567
Avregningskonto, avsetninger sektoravgift	-3 047 791	4 320 812
Avregningskonto, fordringer sektoravgift	-191 918	175 492
Opptjente, ikke fakturerte inntekter, sektoravgift	3 047 791	-4 320 812
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	-109 596 753	-106 862 347

Inntekter fra sektoravgift er klassifisert som innkrevingsvirksomhet. Innkreving av sektoravgift inngår ikke som en del av driftsinntektene men presenteres som en resultatnøytral gjennomstrømningspost ført etter kontantprinsippet i resultatoppstillingen.

Note 10 Andre fordringer

	31.12.2020	31.12.2019
Betalt merverdiavgiftspåslag, akkumulert pr 01.01	60 100 633	57 500 633
Betalt merverdiavgiftspåslag	5 683 000	2 600 000
Sum betalt merverdiavgiftspåslag pr 31.12	65 783 633	60 100 633
Kostnadsføring forskuddsbetalt husleie, akkumulert pr 01.01	16 267 335	12 925 969
Kostnadsføring forskuddsbetalt husleie	3 578 469	3 341 365
Sum kostnadsføring forskuddsbetalt husleie	19 845 804	16 267 335
Sum finansielle anleggsmidler	45 937 829	43 833 298

I avtalen om leie av lokaler, gjeldende fra 1.1.2013, skal Petroleumstilsynet betale et merverdiavgiftspåslag (heretter kalt påslaget) som skal kompensere utleier for redusert fradragsrett på byggekostnader. I tillegg skal påslaget dekke en rente fra det tidspunktet fradrag for merverdiavgift kunne oppnås og frem til påslaget betales. Påslaget anses som en del av husleien Petroleumstilsynet betaler og finansieres fra bevilgning i de årene påslaget innbetales.

I Petroleumstilsynets balanse er innbetalt beløp klassifisert som en langsiktig fordring i form av forskuddsbetalt husleie som periodiseres over 20 år, tilsvarende leiekontraktens gjeldende periode. Prinsippet om motsatt sammenstilling, jfr. SRS 10 pkt. 5, er benyttet i tilknytning til denne posten og har motpost i regnskapslinjen Avregning med statskassen. Avsetningen oppløses i takt med kostnadsføringen av forskuddsbetalt husleie med 1/20-del årlig.

Pr. 31.12.2020 har Ptil innbetalt 65,8 mill kroner og har nå innbetalt hele merverdiavgiftspåslaget.

Note 11 Kundefordringer

	31.12.2020	31.12.2019
Kundefordringer til pålydende	4 829 068	1 043 947
Avsatt til forventet tap (-)	0	0
Sum kundefordringer	4 829 068	1 043 947

Kundefordringene har økt med 3,8 mill. kroner fra 31.12.2019 til 31.12.2020. Fordringsmassen pr 31.12.2020 fordeler seg med 4,6 mill. kroner på gebyr ved gjennomføring av tilsyn og 0,2 mill kroner som er knyttet til vår oppdrags- og samarbeidsvirksomhet.

Note 12 Opptjente, ikke fakturerte inntekter

	31.12.2020	31.12.2019
Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	1 541 037	2 232 418
Tilsvirksomhet - gebyr	15 037 476	14 140 707
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	16 578 513	16 373 125

Note 13 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2020	31.12.2019
Reiseforskudd	16 595	38 896
Personallån	58 201	184 457
Forskuddsbetalt leie	0	-1
Andre forskuddsbetalte kostnader	1 183 894	760 185
Andre fordringer	8 538	581 811
Sum andre kortsiktige fordringer	1 267 227	1 565 347

Note 14 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2020	31.12.2019
Skyldig lønn	3 944 988	3 677 397
Annen gjeld til ansatte	2 772 058	3 082 119
Påløpte kostnader	580 420	404 356
Utsatt inntekt Sikkerhetsforum	-33 414	-33 414
Annen kortsiktig gjeld	1 896	1 896
Sum annen kortsiktig gjeld	7 265 948	7 132 355